

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО**

**ПРИКЛАД ВІРНОГО СЛУЖІННЯ
ОСВІТІ І НАУЦІ**

*Спогади про ректора, професора
Степана Васильовича Стояновського*

ЛЬВІВ СПОЛОМ 2023

Приклад вірного служіння освіті і науці : спогади про ректора, професора С. В. Стояновського / Упорядники: В. В. Стибель, В. В. Снітинський, І. І. Ковальчук, Д. Ф. Гуфрій, П. І. Головач – Львів : СПОЛОМ, 2023. – 150 с. : фото.

Відображено наукову, педагогічну, організаторську та громадську діяльність С. В. Стояновського, доктора біологічних наук, професора, заслуженого діяча науки України, академіка Української академії наук, багаторічного ректора Львівського зооветеринарного інституту (Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького) відомого вченого в галузі фізіології сільськогосподарських тварин.

С. В. Стояновський – автор понад 300 наукових праць, у тому числі монографій, навчальних посібників, довідників та рекомендацій для виробництва. Професор С. В. Стояновський був редактором і членом редколегій численних наукових видань. Очолюючи майже чверть століття Львівський зооветеринарний інститут, професор С. В. Стояновський багато уваги приділяв удосконаленню навчальної, навчально-методичної, наукової і виховної роботи, підготовці наукових кадрів, розвитку матеріальної бази інституту і навчально-дослідних господарств. За ініціатииви Степана Васильовича у Львівському зооветеринарному інституті були створенні три наукові лабораторії: патоензимології, з проблем нітратів і розробки антидотних засобів та біології клітини. У навчальному закладі було збудовано два корпуси гуртожитків для студентів, спортивний комплекс, їдальню, котельню, новий головний корпус, бази відпочинку, житловий будинок для працівників інституту.

Наукова діяльність професора С. В. Стояновського і його учнів присвячена вивченню особливостей обміну речовин й енергії у різних видів, порід і продуктивних груп сільськогосподарських тварин та механізмів нейрогуморальної регуляції фізіологічних функцій. Наукові дані вченого слугували основою для обґрунтування і розробки нових технологій у молочному і м'ясному тваринництві, які враховували фізіологічні особливості різних видів, порід та продуктивних груп тварин.

Видання здійснене за кошти В. В. Снітинського.

© Стибель В.В, Снітинський В.В., 2023

© Ковальчук І.І., Гуфрій Д.Ф., Головач П.І. 2023

ISBN 978-966-919-939-3

© Вид-во «СПОЛОМ», 2023

**РЕКТОР ЛЬВІВСЬКОГО ЗООВЕТЕРИНАРНОГО
ІНСТИТУТУ**

ПЕРЕДМОВА

Кожна людина залишає після себе більш або менш помітний слід на землі, в пам'яті сучасників. Власне згадування, залежить, від індивідуальних особливостей людини. Такою особистістю, що залишила помітний слід у спогадах людей, був професор Стояновський Степан Васильович, якого ми знали упродовж багатьох років, глибоко поважали і шанували. Бачились щоденно у різних життєвих ситуаціях як громадського та особистого характеру.

Відомо, що лише такий Учитель – майстер своєї справи, той чие ім'я пишуть студенти з великої Літери. Учитель – це не професія, Учитель – це покликання. Саме так, можна впевнено сказати про яскраву Людину надто скромну, щедрю серцем і безмежно залюбленою в душі студентів. До таких Учителів відносився професор – Стояновський Степан Васильович.

Професор Стояновський С. В. був досвідчений наставник, мудрий порадник, Людина, яка тонко знала помисли і характер студента, та своїх учнів у науці. Студенти завжди дивувалися, як Степан Васильович умів запалити студентську аудиторію своїми ідеями. Учитель був саме тією Людиною, яка вміла робити свою справу, незважаючи на часті перепони, що виникали перед ним. Степан Васильович особистість із великої літери, він мав завжди свою думку і був українцем у душі. Дуже любив Україну, її землю, рідну мову, літературу мистецтво та народну пісню. Крім того, умів милуватися її природою, був уважним спостерігачем і дуже тонко сприймав усе красиве навколо, а воно часто знаходило відповідне відчуття у його серці. Також добре знав Історію і був Людиною національно свідомою та високо духовною. Волею долі був даний особливий талант повторитися в своїх учнях, володіти, по суті, справді безцінним даром педагога і постійно зцілювати втомлених духом, додавати силу й здоров'я, розум й насагу.

Степан Васильович завжди створював гарний настрій серед людей, що його оточували, мав неабиякі організаторські здібності, наполегливість і рішучість, стриманість у вчинках, організованість, особливу вимогливість до підлеглих, надзвичайно високу відповідальність і справедливість. Професор Стояновський С. В. володів, гідною подиву, силою переконання людей, наполегливістю і

цілковитою захопленістю педагогічною та науковою роботою. Крім того, був невибагливим у житті, не рвався, ні до багатства, ні до слави. Проте, велике значення мало пізнання внутрішнього світу людини, якій він посилав добро, а вона приймає його у своє серце.

Професор Стояновський С. В. був людиною незалежною, вольовою, багатою не тільки талантом, але й внутрішнім єством казав щиро, як думав. Степан Васильович дозволяв собі тільки одну розкіш завжди бути вірним і чесним перед собою. Учитель нікому не заздирив, а вважав, що для будь-якої науки знайдеться місце на цій землі. Любив говорити, що не чесність у більшості випадків викликає розчарування в особистості, гідність, що є умовою життя, істина, до якої йдуть з безстрашністю дослідники. Був дуже ввічливою людиною, та завжди дотримувався того, що ввічливість за будь-яких обставин є справою його честі. Він чітко знав, хто він на цій Землі і навіщо живе...

Професор Стояновський С. В. був активним учасником багатьох наукових форумів рівнів і рангів, членом декількох спеціалізованих Учених рад із захисту дисертацій... До того ж часто опонував дисертації, що підтверджувало його незаперечний авторитет серед колег в Україні і в колишньому Союзі. Крім того був людиною інтелектуальною, здатною до масштабного аналітичного мислення та теоретичних узагальнень. Володів виваженістю суджень, розумів головне в науці. Саме це, дозволило Степану Васильовичу вирішувати багато спірних питань на засіданнях різних наукових форумів. До того ж, як досвідчений педагог проводив роботу з аспірантами так, щоб здобути їхню думку, викресати іскру допитливості, повести їх у світ невідомого.

Хай завжди будуть благословенні саме ті роки, коли довелося працювати з професором С. В. Стояновським. Видання цієї книни спогадів є одним із способів пошанування неординарної особистості, його життєвого шляху і творчості, зарядженості на об'єктивне висвітлення минулого, відновлення і збереження пам'яті про славні й водночас складні сторінки життя професора С. В. Стояновського.

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ ДОКТОРА БІОЛОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА НАУКИ І ТЕХНІКИ СТЕПАНА ВАСИЛЬОВИЧА СТОЯНОВСЬКОГО

Степан Васильович народився 19 січня 1922 р. у с. Кобиловолоки Теремовлянського району Тернопільської області в хліборобській родині. З дитинства батьки прищепили йому велику працелюбність і любов до землі.

Початкову освіту малий Степан здобув у рідному селі, а середню освіту – у Чортківській гімназії імені Маркіяна Шашкевича Тернопільської області.

У 1950 році закінчив навчання у Львівському зооветеринарному інституті за спеціальністю ветеринарний лікар. Будучи студентом, проявив нахил до науково-дослідної роботи і був залишений працювати асистентом на кафедрі фізіології сільськогосподарських тварин. У стінах рідної альма-матер Степан Васильович пройшов шлях від асистента до професора, завідувача кафедри, декана ветеринарного факультету, ректора Львівського зооветеринарного інституту.

Працюючи на посаді асистента кафедри фізіології сільськогосподарських тварин, Степан Васильович під керівництвом доктора медичних наук, професора Берковича Євгена Михайловича підготував і у 1957 році захистив кандидатську дисертацію на тему “Енергетичні процеси і вплив на них подразнення рецепторів вим’я”, а в 1965 році в Українській сільсько-господарській академії (м. Київ) – докторську дисертацію на тему “Вікові особливості газоенергетичного обміну і джерел енергії у жуйних тварин”. У 1966 році Стояновському Степану Васильовичу присуджено вчене звання професора кафедри фізіології сільськогосподарських тварин. З 1968 р. до 1992 р. завідував кафедрою фізіології сільськогосподарських тварин, крім того, у період 1972–1990 рр. Степан Васильович керував науковою лабораторією “Біологія клітини”. Упродовж 1965–1989

років обіймав посаду ректора Львівського зооветеринарного інституту.

Наукова діяльність професора С. В. Стояновського і його учнів присвячена вивченню особливостей обміну речовин й енергії у різних видів, порід і продуктивних груп сільськогосподарських тварин та механізмів нейрогуморальної регуляції фізіологічних функцій. Наукові здобутки вченого і учнів послужили основою для обґрунтування і розробки нових технологій у молочному і м'ясному тваринництві, які враховували фізіологічні особливості різних видів, порід та продуктивних груп тварин.

Професор С.В. Стояновський автор понад 300 наукових праць, у тому числі монографії: “Биоэнергетика сельскохозяйственных животных: особенности и регуляция”. – М.: Агропромиздат, 1985. – 224 с., багатьох навчальних посібників, довідників та рекомендацій для виробництва. До того ж Степан Васильович був редактором і членом редколегій низки наукових видань, у тому числі десяти томів племінних книг великої рогатої худоби чорно-рябої породи, упорядником двох авторських свідоцтв та 11 раціоналізаторських пропозицій.

Очолюючи майже чверть століття Львівський зооветеринарний інститут, професор С. В. Стояновський багато уваги приділяв удосконаленню навчальної, навчально-методичної, наукової і виховної роботи, підготовці наукових кадрів, розвитку матеріальної бази інституту і навчально-дослідних господарств. За ініціативи Степана Васильовича у Львівському зооветеринарному інституті були створенні три наукові лабораторії: патоензимології, якою керував професор І. Д. Головацький, з проблем нітратів і розробки антидотних засобів, яку очолював професор З. П. Скородинський та біології клітини, якою керував спочатку професор Є. М. Беркович, а з 1972 року – професор С. В. Стояновський. У навчальному закладі за керівництва С. В. Стояновського було збудовано гуртожиток № 3, 9-поверховий гуртожиток № 4, спортивний комплекс, їдальню, котельню, новий головний корпус, бази відпочинку (Старе Село, Східниця), житловий будинок для працівників інституту.

Професор Стояновський С. В. був ініціатором упровадження в освітній процес вищих навчальних аграрних закладів нових прогресивних методів навчання (інтегральних лекцій, широкого

застосування технічних засобів навчання, використання телебачення, навчальних кінофільмів, діючих моделей плинну фізіологічних процесів, створення філіалів кафедр на виробництві). В інституті було створено студентське конструкторське бюро. Силами студентів і викладачів кафедри були розроблені і виготовлені автоматизовані класи контролю знань студентів “ЛЗВІ”, діючі моделі плинну фізіологічних процесів, тренажери і тренажери-екзаменатори. На замовлення Міністерства сільського господарства колишнього СРСР на кафедрі фізіології було знято декілька навчальних кінофільмів (“Фізіологія дихання”, “Фізіологія обміну речовин та енергії”, “Фізіологія центральної нервової системи”).

За ініціативи і підтримки професора С. В. Стояновського в інституті проведено ряд Всесоюзних і Республіканських наукових конференцій, семінарів, нарад, а також виставок обладнання іноземних фірм для наукової роботи, яке нерідко після виставки вдавалось залишати для потреб навчального закладу.

У період 1965–1991 років професор Стояновський С. В. очолював в інституті спеціалізовану вчену раду із захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальностями: біохімія, фізіологія людини і тварини, ветеринарне акушерство. За цей період було розглянуто понад 400 дисертаційних робіт, у тому числі 60 докторських, які були виконанні у різних навчальних закладах і

наукових установах країни. Професор Стояновський С. В. також був членом спеціалізованої вченої ради Львівського медичного інституту. За активну участь у підготовці наукових кадрів упродовж багатьох років професор Стояновський С. В. обирався до Центральної ради українського фізіологічного товариства.

У адміністративній, науково-педагогічній, виховній та громадській роботі професорові Стояновський С. В. були властиві високий професіоналізм, діловитість і творчий пошук.

Упродовж наукової діяльності професором С. В. Стояновським було підготовлено 5 докторів [доктор біологічних наук В. Ю. Шавкун (1970), доктор біологічних наук В. І. Терек (1973), доктор біологічних наук В. І. Третьевич (1973), доктор сільськогосподарських наук К. Й. Прозора (1977), доктор біологічних наук В. Г. Грибан (1989)] та 41 кандидатів наук, з яких 10 згодом захистили докторські дисертації під керівництвом інших науковців [В. В. Снітинський (1989), Я. П. Літвінський (1989), Р. Й. Кравців (1992), Б. П. Романюк (1996), Є. М. Колтун (1999), П. І. Головач (2004), В. М. Гунчак (2005), І. Д. Юськів (2008), О. А. Єлізарова (2009)]. Серед учнів професора Степана Васильовича два академіки НААН (доктор біологічних наук, професор В. В. Снітинський, доктор біологічних наук, професор Р. Й. Кравців), один член-кореспондент НААН (доктор ветеринарних наук, професор В. М. Гунчак), чотири академіки АН вищої освіти України (доктор ветеринарних наук, професор В. М. Гунчак, доктор біологічних наук, професор Р. Й. Кравців, доктор біологічних наук, професор В. В. Снітинський, доктор біологічних наук, професор Б. П. Романюк), три заслужених діячів науки і техніки України (доктор біологічних наук, професор Р. Й. Кравців, доктор біологічних наук, професор В. В. Снітинський, доктор біологічних наук, професор Б. П. Романюк), один заслужений працівник вищої школи України (доктор ветеринарних наук, професор В. М. Гунчак), один заслужений працівник народної освіти України (доктор біологічних наук, професор В. Г. Грибан), два керівники вищих навчальних закладів України (академік НААН В. В. Снітинський, член-кореспондент НААН В. М. Гунчак).

Учні Степана Васильовича працюють не тільки в Україні – м. Львів, м. Луганськ (доктор біологічних наук, професор Б. П. Романюк), м. Дніпропетровськ (доктор біологічних наук,

професор В. Г. Грибан, кандидат ветеринарних наук, доцент О. О. Шулешко), м. Одеса (кандидат біологічних наук, доцент С. Я. Сапунков), м. Тернопіль (кандидат біологічних наук, доцент В. Р. Сельський), але й в інших країнах світу – Канаді (доктор біологічних наук, професор Я. П. Літвінський), Казахстані (кандидат біологічних наук, доцент М. А. Перленбетєв).

За наукові досягнення в галузі фізіології сільськогосподарських тварин, теоретичне обґрунтування нових технологій виробництва продуктів тваринництва, підготовку наукових кадрів і створення наукової школи професорові С. В. Стояновському у 1982 році було присвоєно почесне звання – заслужений діяч науки УРСР.

Професор досяг значних висот у професійній діяльності завдяки гострому інтелекту, організаторським здібностям, високій працьовитості і відповідальності, принциповості у поєднанні з добротою та справедливістю, чуйним ставленням до людей. Степан Васильович був Людиною виваженою, пунктуальною, обов'язковою, педантичною та вельми інтелігентною. Робота вимагала багато сил та енергії, невичерпним джерелом яких була його родина (дружина, дочка, син, онуки). До того ж Степан Васильович був добрим сім'янином, користувався підтримкою і любов'ю близьких і рідних.

Степан Васильович був надзвичайно ерудованою людиною в поезії, літературі, живописі, всесвітній історії та історії України, мав велику бібліотеку художньої літератури та колекцію полотен львівських та іноземних митців. Крім того, активним був у політично-громадському і культурному житті Львова та України. Понад 25 років професор очолював Львівську обласну раду Миру, був членом Української і Міжнародної рад Миру. Підтримував ділові контакти і мав приятні стосунки з Головою Української ради Миру, видатним письменником Олесем Гончаром. Обирався депутатом обласної, міської та районної рад народних депутатів.

Степан Васильович Стояновський нагороджений багатьма урядовими нагородами, а в 1998 році йому була призначена стипендія Президента України.

Відійшов у потойбічні засвіти і залишив світське життя 30 квітня 2000 року, похований на Личаківському цвинтарі у м. Львові.

У пам'яті своїх учнів професор Стояновський Степан Васильович назавжди залишається великим авторитетом, науковцем з

великої літери, добрим педагогом і наставником. Життя і діяльність професора С. В. Стояновського є прикладом вірного служіння своєму народові, рідній Україні та важливим внеском у скарбницю вітчизняної науки.

Відзначаючи високі заслуги професора С. В. Стояновського та з метою увіковічення пам'яті вченого, ректорат, Вчена рада університету надала кафедрі нормальної та патологічної фізіології ім'я Степана Васильовича Стояновського.

19 січня 1922	Народився у с. Кобиловолоки Тербовлянського району Тернопільської області
1950	Закінчив навчання на ветеринарному факультеті Львівського зооветеринарного інституту
1950–1963	Асистент кафедри фізіології сільсько-господарських тварин Львівського зооветеринарного інституту
1957	Захистив кандидатську дисертацію на тему: “Энергетические процессы и влияние на них раздражения рецепторов вымени”
1963–1966	Доцент кафедри фізіології сільськогосподарських тварин Львівського зооветеринарного інституту
1965	Захистив докторську дисертацію на тему: “Возрастные особенности энергетического обмена и источников энергии у жвачных животных”
1965	Декан ветеринарного факультету Львівського зооветеринарного інституту
1965–1968	Професор кафедри фізіології сільсько-господарських тварин Львівського зооветеринарного інституту
1965–1989	Ректор Львівського зооветеринарного інституту
1965–1991	Голова спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій
1968–1992	Завідувач кафедрою фізіології сільсько-господарських тварин Львівського зооветеринарного інституту
1972–1990	Завідувач наукової лабораторії “Біологія клітини” Львівського зооветеринарного інституту
1982	Присвоєно почесне звання “заслужений діяч науки УРСР”
1992–2000	Професор кафедри фізіології тварин Львівської академії ветеринарної медицини
1998	Призначена стипендія Президента України
30 квітня 2000	Відійшов у засвіти, похований на Личаківському цвинтарі у м. Львові

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА С. В. СТОЯНОВСЬКОГО У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ

Стояновський Степан Васильович на посаді ректора Львівського зооветеринарного інституту відзначався гармонійним поєднанням таланту керівника, організатора, зачинателя багатьох новацій, спрямованих на удосконалення навчальної, наукової, просвітницької-культурної та виховної роботи.

На даний час, говорячи про постать такого масштабу як професор С. В. Стояновський, ми розуміємо, що йому, як керівникові неможливо надати перевагу лише в якійсь одній сфері діяльності. Його дивовижна полівекторна палітра керівника була переконливою і стала знаковою для подальшого становлення та розвитку Львівського зооветеринарного інституту в умовах належної України.

Професор С. В. Стояновський був інтелігентом у глибокому розумінні цього слова. Його світогляд формувався на засадах, винесених з родинної хати, гімназійного середовища та на кращих культурних, етичних та естетичних європейських принципах. Володіючи широким кругозором, багатими знаннями на ниві культури, проявляв жваве зацікавлення до мистецтва – живопису, музики, літератури, тощо. У справі відстоювання української національної ідеї Степан Васильович надавав особливого значення створенню і розвитку мистецьких колективів у інституті національного спрямування, як чи не єдиного у ті часи напівлегального чинника підтримання у студентства через українську пісню і український танець, українського духу. Так, за ректорства Стояновський С. В. були засновані колективи: капела бандуристів “Кобза” (1967), вокально-інструментальний ансамбль “Горицвіт” (1972), ансамбль пісні і танцю “Підгір’я” (1972), чоловічий хор викладачів і співробітників інституту “Дзвін” (1983). Для створеної студенської капели бандуристів було придбано 50 нових бандур. Понад сорок юнаків і дівчат інституту під орудою художнього керівника та диригента Ольги Дракус старанно опановували високе мистецтво (кожний учасник повинен був володіти грою на бандурі й ансамблювати голосом у кращих традиціях хорового співу), демонструючи його перед інститутською аудиторією, на Всеукраїнських оглядах Мистецьких колективів, в

театрах Львова, на святкових концертах Обласного та Всеукраїнського рівнів, аж поки в день 70-річного ювілею академіка С. З. Ѓжицького, в січні 1970 року можновладці обласного рівня, що були запрошенні ректором на урочистості, у завершальних акордах ювілейного дійства – виконуваного капелою середньовічного студентського гімну “Gaudeamus igitur!” (“Отже, радіймо!”) побачили націоналістичний гімн на “німецьком язи́ке”, а у проспіваному “Многая літа”, що супроводжувалося внесенням до актовї зали студентами в українських строях короваю з 70-ма запаленими свічками – “религиозные песни” та релігійні обряди. Ледве зберегли після такого “висновку” свої місця в інституті ректор С. В. Стояновський і секретар парткому доцент В. М. Олеськів. Тільки завдяки своєчасному втручанняу в цю справу тодішнього міністра сільського господарства колишнього Союзу, що був доброї думки про ректора і котрий, переговоривши з першим секретарем обкому партії В. С. Куцеволом, домігся, що в кінцевому результаті все обійшлося записанням суворих доган з занесенням до їх облікових карточок. Міністр В. В. Мацкевич дуже сміявся, що “Gaudeamus” є націоналістичним гімном.

Зустріч делегації Латвійської сільськогосподарської академії ансамбль «КАЛВЕ» студентами-гуртківцями ЛЗВІ, 1976 р.

На сьогодні “Кобзу” представляє капела бандуристок університету, якій надано звання народної. Вокально-інструментальний ансамбль “Горицвіт” засновано професійним музикантом Степаном Чорненьким, довголітнім в’язнем сталінських концтаборів (1945-1954). Величності оркестру надавала добре укомплектована група духових інструментів (три саксофони, дві труби і тромбон), так званий “шведський склад”, а також ритмічна група, клавішні інструменти, група смичкових і ударних інструментів. В оркестрі поряд зі студентами брали участь викладачі й співробітники інституту: Євген Братківський, Іван Журомський, Михайло Цап, Михайло Кілян, Володимир Шевчук. “Горицвіт” як мистецька одиниця був кращим зразком української естради, улюбленцем молодіжної аудиторії. У своїй творчій біографії опирався на еталоновизнаних корифеїв цього жанру Ігоря Хому, Володимира Івасюка, Володимира Листопада, Василя Кулицького, Ігоря Білозора. У 1978-1989 роках колектив неодноразово виступив на Львівському та Українському телебаченні. З гастрольних виступів, найбільш пам’ятною була поїздка на Кубань, наприкінці квітня 1982 року, де з великим успіхом пройшли концерти у м. Краснодарі, але особливо перед студентами і викладачами Кубанського сільськогосподарського інституту. Згодом (1989) на основі колективу “Горицвіт” і троїстих музик ансамблю “Підгір’я” був утворений оркестр народних інструментів “Намисто”, який нині набув цікавих форм і змісту та здобув почесне звання народного.

Значною подією у культурному житті інституту було створення ансамблю пісні і танцю “Підгір’я” (художній керівник та диригент Володимир Пержило, балетмейстер Микола Мілов, керівник троїстих музик Євстахій Дюдюк, завідуючий студентським клубом Старицький Б. Л., хормейстер Гурняк М. М.). Колектив зачаровував своїми вокально-хореографічними композиціями, високопрофесійним звучанням хору, солістів, оркестру та унікальними хореографічними постановками. Значну допомогу у становленні ансамблю надав ректор професор С. В. Стояновський, голова профкому профспілок с/г П. З. Халаїм, а також голова студентського профкому – Д. Ф. Гуфрій. Степан Васильович дбав про належний зовнішній вигляд колективу (придбано відповідні колоритні костюми для усіх ланок ансамблю, які гармонійно поєднувалися із суттю та змістом

створюваних колективом самобутніх вокально-хореографічних композицій і окремих номерів, виконуваних складовими колективу). Ректор часто відвідував репетиції, сприяв гастрольним поїздкам у різні міста України і Союзу (Українську сільськогосподарську академію, Харківський зооветеринарний інститут, Одеський сільськогосподарський інститут, Латвійську сільськогосподарську академію та інші).

Танцювальна група студентів ансамблю “Підгір’я” Львівського зооветеринарного інституту

Серед пам’ятних виступів ансамблю пісні і танцю “Підгір’я” того періоду була вдала участь колективу у концерті делегатам XII з’їзду фізіологів України, що відбувся 22 вересня 1986 року на сцені Львівського оперного театру. Українська вокально-хореографічна сюїта у постановці Федота Кавки була тепло зустрінута широкою глядацькою аудиторією й отримала схвальні відгуки громадськості. Після виступів ансамблю по Львівському та Українському телебаченню надходило багато листів подяки з різних регіонів України з побажанням творчих злетів.

*Учасники художньої самодіяльності
Львівського зооветеринарного інституту*

На сьогодні ансамбль “Підгір’я” – це окремі колективи: народна хорова капела “Ватра”, ансамбль народних інструментів “Намисто”, а сама назва “Підгір’я” закріплена за танцювальним колективом.

Знаковим для розвитку хорової музики у нашому закладі було створення чоловічої хорової капели викладачів і співробітників інституту. Чоловічий хоровий спів завжди був важливим чинником та внутрішньою потребою української душі. Як вважав Степан Васильович, у чоловічому хоровому співі є щось правічне, що закладено у нас на генетичному рівні і найбагатородніше з усього, що могло придумати людство. Потреба у створенні чоловічої хорової капели у Львівському зооветеринарному інституті, яка б зберігала та розвивала традиції чоловічого хорового співу в нашому закладі була очевидною. Рішення адміністрації інституту у жовтні 1983 році була створена чоловіча хорова капела викладачів та співробітників інституту. Вперше капела заспівала наприкінці 1983-початку 1984 років під орудою художнього керівника та диригента З. М. Кріля. У жовтні 1988 року хоровий колектив очолив Ігор Дулиба. Хор

поповнив свій репертуар патріотичними піснями, духовною музикою, постійно розширювалась аудиторія слухачів.

У жовтні 1992 року керівництво хором викладачів і співробітників інституту перебрав на себе Михайло Сало. В результаті наполегливої роботи хору і його керівника (значне поповнення репертуару творами духовної людини, української та європейської класики, українськими народними та патріотичними піснями) чоловічий хор “Дзвін” викладачів та співробітників Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького впевнено розвивається. Хор є лауреатом багатьох Обласних Всеукраїнських та Міжнародних фестивалів – конкурсів хорової музики, активно популяризує кращі зразки чоловічого хорового співу в Україні, і за її межами та натхненно готується до свого 40-річного ювілею з часу заснування.

Степан Васильович Стояновський у свої зверненнях до колективу інституту та наказах постійно наголошував, щоб викладачі та громадські організації інституту активно спрямовували роботу зі студентською молоддю на всебічний розвиток їх особливості, утворення в студентському середовищі здорового і культурного способу життя.

У системі національного виховання студентів чільне місце посідає-музей історії університету, який було створено за ініціативи С. В. Стояновського. У 1966 році наказом ректора була сформована комісія зі створенням музею історії нашого інституту, що очолив доцент П. З. Столярчук, а у 1967 році його було створено. Завдяки подвижницькій діяльності П. З. Столярчука музей поновився унікальними експонатами і документами, здобув у 1996 році звання народного та впродовж багатьох десятиріч щосереди привітно відчиняє двері для студентів і гостей університету. На даний час музей очолює О. М. Слобода, разом з професором Д. Ф. Гуфрієм значно покращили роботу музею і оформили стенди про наукові школи відомих вчених університету.

За ректорства професора С. В. Стояновського значно пожвавилася робота зі студентами шляхом проведення екскурсій та туризму як засобів і форм їх виховання.

Як згадує у своїй книзі “Крізь роки і десятиріччя”, колишній завідувач кафедри української та іноземних мов нашого університету, професор Остап Васильович Хоміцький, усі екскурсії поза межі Львова, що вимагалися вимагали засобів пересування (як студентів,

так і викладачів інституту), відбувалася за позитивного сприяння професора С. В. Стояновського, який розумів важливість цієї патріотичної форми виховання. Це видно з його оцінки, висловленої під час перших звертань виділити автобус: “Везіть і показуйте, учіть, нехай наші викладачі і студенти, крім корів і кормів (тобто їх професій), знають рідний край, його минуле, культуру, розширюють свій кругозір”. Це заохочувало до нелегкої праці, щоб запалити де можна, коли можна і як можна іскорку патріотизму у серцях наших вихованців і колег з праці. Активну роботу зі студентами у циклі названого виховного процесу проводили також П. З. Столярчук, А. Я. Красневич, М. М. Тимочко та ряд інших викладачів.

Слід також зазначити, що за ініціативи ректора С. В. Стояновського переважна більшість урочистостей і святкових подій проводилась колективом інституту у театрах Львова, де у концертних програмах поряд з професійними артистами виступали аматорські мистецькі колективи та окремі виконавці нашого закладу, що сприяло формуванню особистостей студентів-артистів, які ставили гордими за свій скромний внесок у розвиток рідної культури. Професор С. В. Стояновський проводив мудру кадрову політику, залишаючи в інституті своїх місцевих вихованців, що відзначались відмінним вивченням та активністю в молодіжних студентських організація, мистецьких колективах. Така політика визначила наш навчальний заклад, як один з найбільш україномовних у Львові у той період, коли тенденція до постійного звуження сфери української мови у радянських вищих навчальних закладах набирала швидких обертів.

Першою громадською організацією, що виникла у Львівському зооветеринарному інституті на революційній хвилі вісімдесятих-початку дев'яностих років ХХ століття було Товариство української мови імені Тараса Григоровича Шевченка “Просвіта” (ТУМ). Ідеї національного і духовного відродження щораз більше проникало у викладацьке і студентське середовище, зачіпаючи найбільш потаємні струни людської душі, змінюючи їх на краще. Хвиля всенародного піднесення захоплювала що раз ширші версти суспільства.

Уже у першій половині 1988 року в інституті було проведено ряд цікавих заходів: вечір пам'яті Лесі Українки, зустрічі з відомими письменниками Романом Іваничуком і Романом Гораком, котрі багато фактів і подій з історії України та української культури висвітлювали по-новому. Саме у цей же період за ініціативи відомого

сьогодні в Україні і за її межами, Заслуженого діяча мистецтв України Ростислава Демчишина створюється Галицький симфонічний оркестр, в якому брало участь від 60 до 86 найкращих професійних музикантів м. Львова. Степан Васильович, як ректор, а згодом і його наступник на цій посаді Кравців Р. Й. залюбки безкоштовно надавали для проведення репетиції актовий зал інституту, розуміючи значимість мистецького вкладу такого колективу у розвиток української культури. Колектив неодноразово втішав студентів та викладачів інституту різноманітними створюваними ним концертними програмами, був відомий широкому загалу у програмах Українського телебачення “Класик –прем’єр”.

Примітно, що 9 квітня 1990 року о 10⁰⁰ ранку на відкритті першої сесії Львівської обласної ради народних депутатів першого демократичного скликання, що проходила у приміщенні Львівського державного академічного театру опери та балету імені Івана Франка, вперше в історії українського “Славня” прозвучала його мелодія в обробці для симфонічного оркестру, яку майстерно розписав маестро Р. П. Демчишин. Під сурми вступу національного гімну “Ще не вмерла Україна” виконуваного Галицьким симфонічним оркестром та хором оперного театру величаво піднімався над куполом театру синьо-жовтий прапор. Ростислав Петрович Демчишин був в добрих стосунках із Степаном Васильовичем Стояновським і сьогодні з вдячністю згадує професора за надані в той час моральну та інші види допомог для становлення оркестру.

Надзвичайно мужній і гуманний вчинок був здійснений ректором С. В. Стояновським у ті часи по відношенню до Ольги Сліпої, якій Патріарх Української церкви, кардинал Йосиф Сліпий доводився стриєм. Ольга Родіонівна, після її ув’язнення не лише отримала у Львівському зооветеринарному інституті вищу освіту, а й працювала науковим співробітником під керівництвом професора у науково-дослідному секторі його кафедри. Ольга Сліпа навчалася у Львівському медінституті, була вже на четвертому курсі, але ставлячи на перше місце інтереси України, покинула навчання у 1944 році і пішла в УПА, як лікар Українського Червоного Хреста Чортківського надрайону надавати медичну допомогу раненим повстанцям. Саме під час надання такої допомоги 19 грудня 1945 році її заарештовують, допитують, мучать і засуджують на 10 років табірної ув’язнення. У 1956 році Ольга Сліпа повернулася з ув’язнення до Львова, і у 1959 році Ольга закінчила Львівське

медучилище, отримавши диплом з відзнакою. Медінститут, коли там відкрився вечірній факультет, для неї, як неблагонадійної, був недоступний. Друзі порадили вступити в зооветеринарний інститут, оскільки мала диплом фельдшера з відзнакою, а тому скористалася з права здачі одного іспиту і в 48-річного віці стала студенткою—заочницею першого курсу зоотехнічного факультету, який закінчили з відзнакою. Студенти-заочники повинні були працювати за спеціальністю і завдяки професору С. В. Стояновському працювала з 1973 по 1977 рік старшим лаборантом науково-дослідного сектору кафедри фізіології Львівського зооветеринарного інституту, звідки вийшла на пенсію, продовжуючи деякий час працювати в інституті на безнарахування заробітної плати. Її дослідження під керівництвом С. В. Стояновського були викладенні у теорії енергокофактносубстрактної недостатності (ТЕКСН).

Ольга Сліпа була людиною надзвичайної скромності й працьовитості. Доручено справу виконувала з любов'ю Її працьовитість, старанність, відповідальність і пунктуальність завідувач кафедри професор С. В. Стояновський завжди ставив у приклад студентам, а також аспірантам та співробітникам кафедри та інституту.

Високу оцінку нашому навчальному закладу, у зв'язку зі 100-річчям надання академічного статусу, надав Президент України 9 жовтня 1997 року: “Важливо, що навчання в академії органічно поєднується з вихованням студентської молоді в дусі патріотизму і національної гідності. Витоки цієї традиції пов'язані зі славними іменами таких відомих вчених і громадських діячів, як С. Ґжицький, В. Морачевський, Я. Ярема, С. Стояновський, З. Скородинський, К. Секретарюк та багатьох інших. Упевнений, що колектив зробить усе можливе для збереження і примноження авторитету академії як осередку невтомного пошуку, джерела духовності, бережливого ставлення до історичної спадщини народу”.

Степан Васильович Стояновський, як голова Львівського обласного Комітету Захисту миру і ректор Львівського зооветеринарного інституту, разом з Головою Української ради миру Олесем Ганчарем, з яким був у приязних стосунках, вклали значну суму грошей на спорудження у місті Львові пам'ятників класикам української літератури Тарасові Шевченку та Маркіяну Шашкевичу. Кошти на спорудження цих пам'ятників надходили також як

відокремих студентів та викладачів інституту, так і кафедр, зокрема кафедри української та іноземних мов.

Степан Васильович Стояновський прожив велике праведне життя, змістом якого було зміцнення у молодих серцях своїх вихованців почуття патріотизму, національних гідностей та самоусвідомлення українського духу, що було важливим фактором у націєтворних процесах українського народу у цей період.

Львівський зооветеринарний інститут, 1979 р.

НЕПЕРЕСІЧНА ПОСТАТЬ УЧЕНОГО І ПЕДАГОГА

Стояновський Степан Васильович, як науковець, як керівник, як педагог буде жити у серцях людей до того часу, поки його згадують його учні-науковці, поки цитуються його праці, поки згадують десятки тисяч випускників інституту, диплом яких підписаний ректором інституту, професором Стояновським Степаном Васильовичем.

Професори Стояновський С. В. разом із професорами Ѓжицьким С. З., Палфієм Ф. Ю., Головацьким І. Д. визначали рівень української ветеринарної науки у Львові. Властиво вони, створили підґрунтя для розвитку сьогорнішнього Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ѓжицького, вони заклали науковий фундамент для подальших досліджень.

С. В. Стояновський посилено працював над собою, підвищував свій науковий рівень, займався дослідницькою роботою. Степан Васильович вибирав такі ділянки досліджень, які можна було б застосовувати на практиці, які сприяли б розвитку сільськогосподарської науки в Україні, приносили практичну користь суспільству. Доречно сказати, що Степан Васильович науково довів і представив прекрасні результати в сфері біоенергетики, тканинного дихання, транспортної функції крові та переконанням доповідав їх на наукових форумах різного рівня. Такі наукові досягнення актуальні і досі мають продовження у наукових працях його учнів.

У вузі панував національний дух, підтримувалися і розвивалися національні традиції, любов до українського народу і рідного краю. Жваво працювали гуртки художньої самодіяльності, відзначалися історичні дати, ювілеї видатних українських учених, діячів культури і мистецтва тощо. Професор Стояновський С. В. У Львівському зооветеринарному інституті створив школу фізіологів сільськогосподарських тварин, працювала постійно спеціалізована Рада із захисту докторських і кандидатських дисертацій, велася робота з методичних питань.

Професор Стояновський С. В. був ініціатором створення нових прогресивних методів навчання студентів. Розробив і впровадив у навчальний процес інтегральні, комплексні методи навчання, запровадження технічних засобів в навчальний процес, створив

кафедри безпосередньо на виробництві, а це все позитивно вплинуло на якість підготовки спеціалістів. До того ж випустив у світ масовими накладами навчально-методичну літературу. Завдяки цьому Інститут зайняв передові позиції не лише серед вузів України, але й за її межами. Багато уваги приділяв удосконаленню навчальної, наукової і виховної роботи, розвитку матеріальної й виробничої бази Інституту та навчально-дослідних господарств. Було відкрито проблемні лабораторії при кафедрі біохімії, фармакології й фізіології, створено науково-дослідний сектор. Кафедри і лабораторії обладнано науковою й навчальною апаратурою.

За період ректорства професора С. В. Стояновського лише з Тернопільщини Львівський зооветеринарний інститут завершили навчання 500 лікарів ветеринарної медицини, 300 зооінженерів, з них 2 доктори наук та 18 кандидатів наук. Доктори наук: Я. П. Літвінський, В. В. Снітинський, кандидати наук: Б. С. Гайдук, П. І. Головач, Д. Ф. Гуфрій, Р. С. Федорук, В. В. Кусень, Я. Й. Крижанівський, В. Г. Стояновський, С. І. Бродін, В. С. Кузимків, В. І. Семанюк, В. І. Сельський, Б. П. Романюк, І. Ф. Фрич, В. І. Цамбала, М. П. Чепіга, Н. В. Васишин, Б. П. Груба, О. В. Яремко. Ще додатково отримала Тернопільщина: 5 докторів наук, а саме: Б. П. Романюк, Д. Ф. Гуфрій, В. Г. Стояновський, П. І. Головач, Р. С. Федорук, 4 кандидатів наук: І. Т. Вуїв, М. П. Голик, М. Т. Мусієнко, І. І. Кужда.

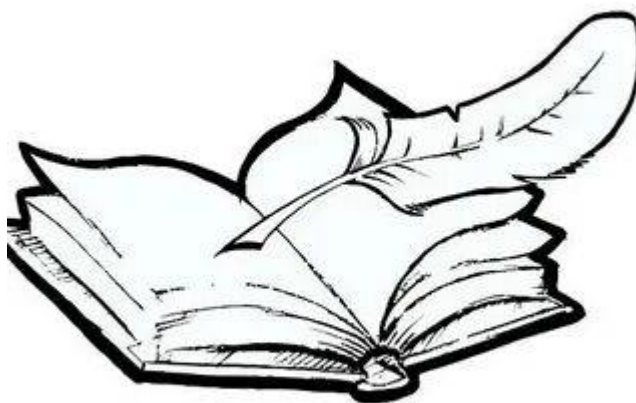
На той час управління ветеринарної медицини області, обласних служб, провідних спеціалістів, завідуючих відділами, районних служб ветеринарної медицини, науково-дослідних інститутів очолювали вихованці і випускники професора Стояновського С. В. Це, зокрема, начальник управління ветеринарної медицини Тернопільської обласної державної адміністрації З. В. Крушельницький, “Заслужений працівник ветеринарної медицини України”, магістр. Директор обласної державної лабораторії ветеринарної медицини М. Т. Мусієнко “Заслужений працівник ветеринарної медицини України”, кандидат ветеринарних наук. Завідувач Тернопільського відділу Інституту ветеринарної медицини УААН Я. Й. Крижанівський. Директор обласного об'єднання “Зооветпромпостач” Б. С. Луговий. Важливо виділити, що професор Стояновський С. В. плідно працював над вихованням молодих кадрів та учених.

Професія педагога і важка, й відповідальна водночас. Нелегка, бо жив професор Стояновський С. В. у нележку пору суспільних дефіцитів, соціальної незахищеності. Відповідальна, бо ж яка безмежна довіра до Учителя. І це недарма, бо кому, як не педагогам Вищої школи, довірено найцінніший скарб України - її майбутнє, надію, опору і силу. Властиво тому, не могла обміліти душа Учителя. Як цілюще джерело, постійно зцілював втомлених духом, додавав силу й здоров'я, розум й насагу. Волею долі був даний особливий талан повторитися в своїх учнях, мати надто велике щастя, володіти, по суті, справді безцінним даром Учителя.

Усе ж таки, на превеликий жаль, професора Стояновського С. В. жорстоко і підступно зупинила невблаганна смерть у розквіті сил і енергії ... Але ніколи і нікому не вдасться зупинити людську пам'ять про цю непересічну постать...

*доктор ветеринарних наук, професор,
член-кореспондент НААН,
ректор Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького
Володимир Стибель,
доктор ветеринарних наук, професор
кафедри фармакології та токсикології
Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького
Дмитро Гуфрій*

РУКОПИСИ-СПОГАДИ ПРОФЕСОРА

ЗІ СПОГАДІВ ПРО СТЕПАНА ҐЖИЦЬКОГО

Уперше побачив і пізнав Степана Ґжицького в квітні 1943 року, коли я став студентом першого курсу Львівської ветеринарії, куди я перевівся з Віденської медичної академії. Осінь цього року була особливо погожа, красива золота осінь.

На ветеринарії в той час вчилася не багато студентів, переважна більшість мужчин, в основному поляки. Були українці – хлопці дуже привітні, які добре вчилися, елегантно одівались, були надзвичайно пристойні, такі як Зеновій Скородинський, Роман Бесараб, які вчилися зі мною на першому курсі.

Тоді на всіх кафедрах завідували професори, не було соломонівських професорів. Слід згадати таких професорів, як Бант, Клісецький, Морачевський, Марковський, Телюшинський, Щудловський, Травівський, Олобрихт, Гаєвський і інші. То була еліта ветеринарної медицини, яка була на рівні світовому і можна сміло твердити, і рівняти її з віденським і іншими навчальними ветеринарними навчальними закладами світової слави.

Про Ґжицького С. З. студенти добре говорили, він допомагав студентам у навчанні, особливо українцям, своїм країнам. Усі знали, що він з Тереховляни. Побачив я Ґжицького на кафедрі у професора Морачевського Вацлава (тепер біохімія). Морачевський вів у моїй групі практичні заняття з аналітичної хімії. Заняття проходили на кафедрі університету.

Ґжицький С. З. постійно разом зі Сковронським постійно бували у професора Морачевського. Тут на ветеринарії, а також на хімії в університеті на вулиці Длугоша (тепер Кирила і Мефодія), де ми студентами мали практичні заняття з аналітичної хімії. В моїй групі професор Морачевський В. вів практичні заняття. До речі, Морачевський вирізняв мене серед студентів за мою акуратність і педантичність у роботі. Приємно було дивитися з якою, не вдаваною, а щирою повагою, завжди відносилися учні Ґжицький С. З., Сковронський В. А. до свого учителя Морачевського В.

Взаємовідносини між Морачевським В. і Гжицьким С. З. завжди були дуже теплі, дружні, з великою взаємною повагою. Це бачили, знали студенти, цінили і брали приклад. Це варта подиву і наслідування.

Гжицький С. З. з першого знайомства видався мені дуже делікатний, вихований, елегантний, молодий, пристойний, красивий. Була осінь, носив сіре регланове пальто, такий же сірий капелюх, строге сталевого кольору убрання. Гжицький С. З. був пристижний, елегантний, мав дуже добрі манери, був дуже скромним. Студенти наслідували його, він був для нас прикладом, а студентки задивлялися на нього. Ветеринарія в той же час славилася не тільки великими вченими, професорами, але дуже інтелігентними, елегантними з добрими манерами, як професорами, так і студентами.

У 1944 році я мав перерву у навчанні, а з 1945 року я вже мав контакти з Гжицьким С. З. Протягом даного періоду, аж до смерті Степана Зеноновича 1976 року (літо) з початку, як студент, а потім як працівник Степан Зенонович дуже любив молодь, а молодь його. Він практикував нас студентів, як собі рівних колег. Він завжди толерантно з великою повагою ставився до молоді. Я не був прямим учнем Гжицького С. З., але він мене поважав, шанував і думаю любив.

Декілька прикладів: Гжицький завжди перший знімав капелюха, як вітався навіть зі студентами, особливо, як були дівчата в товаристві, був дуже точний, словний, охайний, елегантний, педантичний.

Працюючи асистентом на кафедрі фізіології с.-г. тварин з 1950 року я дуже часто звертався за консультацією до Степана Зеноновича. Він завжди радо допомагав, а бувало навіть так, що він чогось не знав, то казав «йди до Вікентія Антоновича Сковронського, він все знає». І дійсно так було. Ми тоді молоді викладачі називали професора Сковронського В. А. «ходяча енциклопедія».

У той час 1950 року і пізніших роках не дивлячись на певний режим ми молоді жили дружньо – наш девіз був «Працювати тільки працювати»...

Степан Стояновський

Січень 1999 рік

СЛОВО ДО МОЛОДІ

професора С. В. Стояновського опубліковане у книзі: "Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького (1784–2000). – Львів: Модерн-2, 2000. – С.15"

Уперше виходить у світ історія нашої академії, того навчального закладу, який ще минулого століття здобув собі європейську славу. Поява такої книги є, безсумнівно, великою подією в культурному житті України. Звичайно, її читачами будуть усі викладачі і студенти академії, бо без знання свого минулого не можна збудувати міцного фундаменту на майбутнє. Але мені дуже хотілось би, щоб цю книгу читали і вивчали насамперед наші молодші колеги – студенти, які зараз у стінах академії починають свій життєвий і творчий шлях і які будуть тут працювати у ХХІ столітті, де вони стануть аспірантами, доцентами і професорами, вони обійматимуть керівні посади – завідувачів кафедр, деканів, проректорів та ректора. До цих людей моє найперше слово.

Кожна молода людина має шанс і можливість вибрати свою дорогу в житті. Від того, на яку сходинку станете, залежать ваші успіхи або невдачі. Цей вибір чи не найважливіше, і тут вам допоможуть ваші батьки і вчителі.

Якщо Ви вибрали Науку, то, переступаючи поріг її храму, покляніться, пам'ятаючи про це усе життя, що Ви повинні бути чесними і відданими науці, постійно працювати над собою, підтримувати бажання постійного пошуку, виробити у себе любов до експерименту, хотіти аналізувати, порівнювати і узагальнювати, мати силу волі, щоб визнати свої помилки, підтримувати розумні думки інших, допомагати молодшим, не красти чужих думок, ідей і винаходів та, нарешті, шанувати, допомагати, підтримувати і захищати своїх батаків та вчителів.

Остання думка особливо важлива, бо батьки дали вам життя і розум, а вчителі – знання і вміння. Пам'ятайте, що народ, нація і суспільство є такими, якими є батьки та вчителі.

З досвіду минулого, бо майже 24 роки я був ректором нашого інституту (1965–1989), можу впевнено сказати, що дуже важливо, щоб молодь сама горнулася до знань, і тоді ви завжди знайдете повну підтримку ваших старших колег. Їх душа щиро радіє, коли серед молодих вони бачать людей одержимих, захоплених і закоханих у науку. Звичайно, таких людей небагато, але зате до них приходить велика шана. Адже їм належить бути рушіями прогресу у суспільстві.

ректор інституту, професор

Степан СТОЯНОВСЬКИЙ,

Львів, 10 вересня 1997 року

***УЧИТЕЛЮ!
ПЕРЕД ІМ'ЯМ ТВОЇМ СХИЛЯЮСЬ Я...***

*Вклонімось, друзі, вчителю своєму,
Володареві слова і пера,
Крізь біль і радість, роздуми і втому
Любов його безмежна проросла.*

*Любов учителя не зна кінця і краю,
Не рветься ні на мить гаряча нить.
Любов учителя ніколи не вмирає,-
Вона у серці учня пломенить.*

Для кожного з нас Учитель – близька і дорога Людина. Усі ми, сьогоднішні і колишні учні, щиро шануємо Стояновського Степана Васильовича. У кожної людини, хоч би ким вона не була, є Учитель. Видатні вчені, митці, політики, перш ніж стати відомими, були учнями свої вчителів. Ніхто і ніколи не ставав сам ученим, мудрецем, художником чи чемпіоном. Це вони беруть нас за руку й ведуть, переборюючи нашу полохливість, невіру у власні сили, а часом упертість і лінощі, вперед до знань, до успіхів, до звершень.

У душі кожного, кому поталанило жити, працювати разом зі Стояновським Степана Васильовичем постає образ щедро обдарованої, чесної, порядної та безкорисливої Людини. У основі любов є - позитивна енергія особи. Саме вона і добрий лад почуттів та думок про Стояновського Степана Васильовича приваблювали нас і тепер заохочують до роздумів про спільно прожиті дні з Учителем. Інакше не хотілося б писати. Бо спогади про Учителя - це глибокі роздуми...

Як швидко біжить час... Лиш зовсім недавно навчався у Львівському зооветеринарному інституті, працював на виробництві, навчався в аспірантура, проводив наукову роботу, а вже пролетіло - промайнуло стільки років. Степана Васильовича Стояновського вперше побачив на лекції із фізіології. До того часу студенти нашого курсу знали його як ректора, людину завжди суворо, строгу та динамічну. Кафедра завжди вирізнялась чимось величним, навіть грандіозним. Проходячи коридорами нашого Вузу, професор Степан Васильович міг завжди зупинитись, зробивши зауваження, чи працівнику, чи викладачу, а то й звичайному студенту. Його динамічні кроки, чітка постава, завжди охайний до найменших дрібниць вигляд був гідний наслідування. Відчувалась внутрішня велич та незалежність, справжній керівник, господар, вмілий менеджер установи.

Якими цікавими були лекції з фізіології - маса ілюстративного матеріалу, білизна халатів та 100 відсоткова присутність студентів. Це мало певний гіпнотичний вплив на студентів. Правильний методичний виклад матеріалу заворожував, заставляв студентів дійсно вбирати в себе багато чого невідомого та незнаного. В той же час, під час здачі іспитів студентів приємно дивувало його спокійне та доброзичливе спілкування. Особливо приязно професор приймав студентів, які активно брали участь у художній самодіяльності, спорті. Після іспиту і відповідного запису у заліковій книжці студент отримував наче батьківську настанову: "БАЖАЮ ВАМ УСПІХІВ! БУДЬТЕ ЛЮДИНОЮ! НЕ ПОКИДАЙТЕ НАШОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ!".

Так, склалась моя доля, що після смерті мого першого наукового керівника Зиновія Павловича Скородинського я потрапив на кафедру фізіології. Особливо запам'яталось мені перше спілкування із Степаном Васильовичем: строгий погляд, ретельне оцінювання представлених матеріалів, 2-3 хвилини роздумів і вердикт.... "Ну що ж Юрію. Будемо з Вами працювати. Але запам'ятайте - праця, праця і велика самовіддача, допоможуть Вам стати справжнім науковцем. А це ой як непросто. То ж ідіть і працюйте!",- прозвучала фраза професора. Так і розпочалось моє навчання в аспірантурі під керівництвом професора Степана

Васильовича Стояновського. Під час навчання було багато різноманітних ситуацій, курйозів та пригод...

Одного разу один із аспірантів забув вимкнути утеплювач води і рибки в акваріумі буквально зварилися. Зранку всі з острахом чекали «шефа». Прийшов Степан Васильович похмурий і розчарований. Аж раптом усміхнувся і сказав: “Але багато розсолу наварили. Помахав пальцем і похапцем пішов на другий поверх до ректорського кабінету”. Легка, поблажлива усмішка завжди залишиться в моїй пам’яті. У пам’яті закарбувалися і наукові будні. На щорічній науковій конференції аспіранти Степана Васильовича обов’язково брали активну участь.

Професор завжди налаштовував повчальними словами і готував кожного: “Я Вас шліфую!!!”. Які це були пророчі слова: з кожним виступом ти ставав сміливішим, вчився не боятись аудиторії, а той отримував причуханки. Особливо запам’ятав одну з перших конференцій, коли ввечері віддав Степану Васильовичу перші тези, а вранці професор не знайшовши мене розізлився і передав такі слова: “Скажіть цьому великому Науковцю, що я йому виправив більше, ніж він написав!!!”. Як після таких слів хотілося працювати більше і наполегливіше, щоб не підводити свого керівника, свого вчителя і психолога!

Строгий, ввічливий, вдумливий наставник, керівник закладу із своїми національними традиціями, справжній стратег та патріот. Його життя — це приклад служіння людству і науці!!!

*кандидат біологічних наук, професор університету,
доцент кафедри технології молока і молочних продуктів
Львівського національного університету ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Юрій Гачак*

Майже 50 років плідної і багатогранної праці, після здобуття фаху лікаря ветеринарної медицини у Львівському зооветеринарному інституті віддав Степан Васильович рідному вузу, де виховав багато поколінь студентської молоді і підготував біля півсотні кандидатів і докторів наук з фізіології тварин. Мені пощастило бути студентом і аспірантом за його керівництва Львівським зооветеринарним інститутом і кафедрою фізіології. Ми, аспіранти, пишалися тим, що нашим науковим керівником є Степан Васильович. У нього жоден із аспірантів не був обділений увагою, допомогою і доречними порадами. Працювати з професором було дуже легко і відповідально. Праця з ним формувала нас як науковців і педагогів. Найцікавіші наукові і творчі ідеї в аспірантів народжувалися під час спілкування із професором. У кожного свого учня понад усе цінував професор працьовитість, чесність і порядність.

Між нами, аспірантами і учителем, була глибока взаємна довіра, повага і розуміння. Професор С. В. Стояновський усім своїм аспірантам радив і наполягав, щоб якнайчастіше виголошувати свої наукові результати на різних наукових форумах і відразу ж після захисту кандидатської дисертації не зупинялися на досягнутому, а продовжували наукові дослідження. Необхідно відзначити особливий внесок Степана Васильовича, як багаторічного голови спеціалізованої вченої ради із спеціальності “Фізіологія людини і тварин” у формуванні фахівців з фізіології тварин не тільки для нашого інституту, але і для інших аграрних вузів і науково-дослідних установ України і сусідніх країн.

Ми, учні Степана Васильовича, завдячуємо долі, що звела нас із Великою Людиною, яка навчила кожного із нас життєвої мудрості. У житті і науковому пошуку кожного супроводжували його уважність, людяність, доброзичливість, високофаховість, розумні настанови, ми вчилися на власному прикладі Учителя.

*доктор ветеринарних наук, професор, професор
кафедри нормальної та патологічної фізіології імені
С. В. Стояновського Львівського національного
університету ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С. З. Гжицького
Павло Головач*

У дні коли ми відзначаємо 100-річчя від дня народження вельмишанованого, видатного Українського вченого, професора, громадського діяча Степана Васильовича Стояновського, згадуємо його не тільки як організатора вищої ветеринарної освіти в Україні, але і як прекрасного колегу, товариша, радника.

Уперше побачив та зустрівся з ректором Львівського зооветеринарного інституту, професором С. В. Стояновським у травні 1976 року. У Львівському зооветеринарному інституті була організована студентська наукова конференція, на яку запросили зі своїми доповідями студентів зооінженерних і ветеринарних факультетів навчальних закладів України. В інституті панувала творча атмосфера, доброзичливість, гостинність, взаємоповага. Для усіх гостей були організовані екскурсії по історичних місцях славетного міста Львів.

До студентів Одеського сільськогосподарського інституту була особлива увага. Ректором Одеського сільськогосподарського інституту, на той час був професор Іван Степанович Самойленко. Так, доктори біологічних наук, професори, завідувачі кафедр фізіології та ректори вищих навчальних закладів були не тільки колегами, але і прекрасними друзями. Їх дружба, взаєморозуміння, взаємоповага, доброзичливість та порядність позитивно впливала на взаємовідносини між колективами вузів. За дорученням ректорів між Одеським сільськогосподарським інститутом та Львівським зооветеринарним інститутом голови профспілкових комітетів (Д. Ф. Гуфрій та В. Т. Сочинський) уклали угоду про співпрацю та організацію відпочинку студентів і співробітників. Згідно домовленостей, щорічно під час зимових канікул одна із кращих академічних груп (за результатами навчання) направлялася на базу відпочинку “Східниця”, а в літній період, навпаки, студенти Львівського зооветеринарного інституту відпочивали на студентській базі Одеського сільськогосподарського інституту на березі Чорного моря. Ця дружба та обмін студентськими візитами була традиційною і тривала не один десяток років.

Найкращі та теплі стосунки були і до сьогоднішніх днів збереглися між співробітниками наших кафедр. Викладачі – доценти К. Є. Філонов, Є. М. Савченко проходили стажування на кафедрі фізіології. Степан Васильович охоче ділились своїми здобутками в

запровадженні автоматизованої системи навчання та оцінювання знань студентів з дисципліни “Фізіологія с.-г. тварин”, а також розробками з наочного і методичного забезпечення дисципліни.

Завдяки таким стосункам між керівниками навчальних закладів і кафедр здійснювався постійний обмін не тільки методичними, але й науковими здобутками. Наукові тематики кафедр були досить близькими та присвячені вивченню енергетичного обміну і його особливостей у сільськогосподарських тварин і птиці. У спеціалізованій Вченій раді при Львівському зооветеринарному інституті, яку очолював професор С. В. Стояновський аспірантами Одеського сільськогосподарського інституту, було захищено п'ять дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук зі спеціальності 03.00.13 – фізіологія людини і тварин (Найда В. О., Осадча В. К., Сапунков С. Я., Абдель МонемЕль-Фікі, Мельник В. В.).

Професора І. С. Самойленко неодноразово запрошували до участі в роботі спеціалізованої ради в якості офіційного опонента кандидатських і докторських дисертацій. Після раптової смерті професора І. С. Самойленка (23.01.1989р.) і до останніх днів трудової діяльності професора Стояновського Степана Васильовича між колективами кафедр зберігались щирі та дружні відносини, що підтримуються донині. Степан Васильович з розумінням поставився до вирішення кадрових питань кафедри. За його порадою було запрошено на посаду завідувача кафедри фізіології і біохімії тварин доктора біологічних наук, співробітника Інституту біології тварин Смолянінова Бориса Вікторовича, який і досі успішно працює на кафедрі.

Щирість, доброзичливість, справедливість, чуйне ставлення до людей та інтелігентність професора Степана Васильовича Стояновського залишаться в нашій пам'яті на завжди.

*кандидат біологічних наук, почесний професор
кафедри фізіології, патофізіології та біохімії
Одеського державного аграрного університету
Василь Найда*

19 січня 2022 року відомому вченому в галузі ветеринарної медицини, доктору біологічних наук, професору, заслуженому діячу науки і техніки Степану Васильовичу Стояновському було би 100 років. Уперше я побачив професора у 1973 році на одній з найголовніших подій для кожного студента, урочистій церемонії посвяти у студенти. Слова привітання, на той час, ректора С. В. Стояновського і гостей свята, клятва студента і перший студентський квиток націлювали на навчання. Подальша моя доля формувалася з невеликими переривами у стінах інституту в якому я працюю і до сьогоднішнього дня. Чи було важко вчитися? Думаю, що так. Важкими були такі дисципліни як фізика і усі хімії. Саме за ці дисципліни у виписці до диплому у мене стоять оцінки добре. Інші дисципліни - давалися легко, так як у мене були знання, які одержав під час навчання у Бучацькому радгоспі-технікумі. Не дивлячись на наявність оцінок добре я закінчив інститут з відзнакою.

Найбільш пам'ятне знайомство із Степаном Васильовичем відбулося під час вивчення на другому курсі дисципліни фізіологія сільськогосподарських тварин. Цьому завдячую моєму викладачеві фізіології сільськогосподарських тварин, на той час асистентові кафедри, а сьогодні академіку В. В. Снітинському, у якого я працював у студентському науковому гуртку. Згодом, студентською науковою роботою керував професор С. В. Стояновський, який більше двох десятиліть був членом центральної ради фізіологів України та міжнародного фізіологічного товариства. Працюючи у гуртку на кафедрі під керівництвом С. В. Стояновського і В. В. Снітинського були проведені перші наукові дослідження і підготовлені доповіді, які були виголошені на студентських конференціях як у стінах нашого університету, так і на міжнародній студентській конференції у м. Казань (1975 р.) де одержав грамоту за кращу наукову доповідь. У день повернення з конференції у мене був іспит з фізіології, на якому за традицією, заведеною Степаном Васильовичем, всі гуртківці та претенденти на відмінну оцінку здавали екзамен у нього. Саме тоді я дізнався, що високу оцінку можна одержати коли є знання.

Після закінчення інституту я працював головним лікарем колгоспу, лаборантом військової лабораторії, старшим ветеринарним

лікарем у лабораторії науково-дослідного інституту і ось уже 40 років працюю в нашому навчальному закладі на посадах від старшого лаборанта до професора кафедри мікробіології та вірусології. Під час прийняття мене на роботу в зооветеринарний інститут велику підтримку я одержав від старшого наукового співробітника лабораторії вікової фізіології і біохімії В. В. Снітинського, з яким працював в Українському науково-дослідному інституті фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин. З 1982 року розпочав свою роботу на посаді старшого лаборанта лабораторії біології клітини при кафедрі фізіології, яку очолював С. В. Стояновський. У цьому ж році Вченою радою інституту мені було затверджено тему дисертаційної роботи і призначено керівника професора С. В. Стояновського. У цей же час в аспірантурі у Степана Васильовича навчалися В. Федорович, А. Мацех, В. Присяжнюк, І. Юськів і здобувачами були, крім мене, С. Костюк і М. Козачук. На кафедрі фізіології крім обладнання для вивчення газоенергетичного обміну, був апарат Варбурга для вивчення тканинного дихання, бродіння і окремих ферментативних реакцій, монохроматичний лазер, високошвидкісна центрифуга, амінокислотний і газорідинний аналізатори, електронний мікроскоп та ін. Кафедра фізіології мала філіал у колгоспі с. Дідилів Кам'янка-Бузького району, де була впроваджена потоково-цехова система виробництва молока і проводилося багато наукових досліджень. Вартує добрі слова сказати і про колишнього голову колгоспу Я. С. Янишина, з яким Степан Васильович аж до кінця свого життя підтримував дружні стосунки.

Усе складалося добре для найшвидшого закінчення дисертаційної роботи, але стримувало те, що на той час у м. Львові бракувало води і її подавали зранку до 12 години і в кінці дня – з 18 години. Тому працювали навіть у неділю, оскільки субота була робочим днем. Пригадую як в один з недільних днів я проводив досліди, був весь у роботі, дуже “помічною” була сигарета, одну з яких курив, а інша диміла у попільничці, то ж лабораторія була вся у тютюновому димі, почув слова Степана Васильовича, який представляв кафедру для когось із ректорів із України: “Не будемо перешкоджати аспірантиці працювати”. Всі хто пам’ятають Степана Васильовича знали, що за куріння могли бути суворо наказані, але на той раз мені обійшлося, хоча в інші дні приходилося гасити сигарету

навіть у долоні. Степан Васильович створював усі умови для навчання і роботи аспірантів і здобувачів. Під керівництвом викладачів кафедри проводили лабораторні заняття, допомагали у роботі студентського наукового гуртка і, звичайно, були задіяні у ремонтних роботах. Пригадую, як під час такої роботи відбивав молотком дерев'яну планку, вона щось не піддавалася і я приділив трохи більше сили. Планка відірвалася і пролетіла біля голови Степана Васильовича, який прийшов поцікавитися як ідуть ремонтні роботи. Напевне це була дуже стресова ситуація, яку зауважив Степан Васильович і перевів у буденний момент, сказавши: “Тим, хто вже став кандидатом наук, вже не дуже потрібен, а для вас я ще потрібен як керівник”.

Довелося мені побачити професора і як керівника вузу, коли я був обраний на посаду голови профкому студентів і аспірантів. Думаю не всі знають, що за час перебування Степана Васильовича на посаді ректора були побудовані гуртожитки третій і четвертий, котельня, приміщення, де зараз перебуває кафедра механізації, спортивний корпус, адміністративний корпус, перехід у якому розміщені чотири аудиторії і, з'єднає два навчальних корпуси, житловий будинок на вул. В. Пересади тощо. Це потребувало багато зусиль ректора, який признався, що поки ми ще вранці спимо, він уже працює. Тому запам'яталися слова Степана Васильовича: “Хто довго спить, той нічого немає”.

У своєму житті я бачив Степана Васильовича коли він був на піку слави і просто на посаді професора кафедри. Але всі згодні, що це була Людина, і саме з великої літери. У всі часи професорові С. В. Стояновському, хто його знав, віддавали велику шану, бо цього він заслужив, присвятивши вищу понад 50 років свого життя. Думаю, що кожен, хто спілкувався з професором Степаном Васильовичем Стояновським, ставав інтелектуально та духовно багатшим. За це моєму Вчителю я є і буду вдячний ціле життя!!!

*кандидат біологічних наук, професор університету,
доцент кафедри мікробіології
Львівського національного університету ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Володимир Семанюк*

Стояновський Степан Васильович в кінці 50-х років минулого сторіччя викладав фізіологію у Львівському зооветеринарному інституті, де я був студентом 2 курсу ветеринарного факультету. Кафедрою фізіології тварин керував у той же час відомий фізіолог професор, доктор медичних наук Євген Михайлович Беркович, учнем якого і був Степан Васильович Стояновський.

Після закінчення інституту і практичної роботі на виробництві я вступив в аспірантуру до професора Є. М. Берковича. Після того як Євген Михайлович емігрував у Ізраїль, Степан Васильович будучи доктором біологічних наук із фізіології очолив цю кафедру, де вже під його керівництвом продовжувалось дослідження газоенергетичного обміну у тварин і було захищено декілька кандидатських і докторських дисертацій. Саме Степан Васильович став, у 80-х роках моїм науковим консультантом із докторської дисертації, яку я виконав в Українському НД інституті фізіології та біохімії. У 1985 році я захистив докторську дисертацію на тему: “Регуляція енергетичного тканинного обміну домашніх тварин” в раді Львівського зооветеринарного інституту, яким керував Степан Васильович. З великим задоволенням згадую ті часи спілкування з професором відносно моєї дисертації.

У той же час Степан Васильович був постійно зайнятий ректорською роботою і у неробочий час запрошував мене до себе додому на вулицю Л. Толстого де він тоді мешкав. Ці зустрічі дали мені багато цінного і корисного у виконанні та написанні докторської дисертації, яку я успішно захистив під його керівництвом. Стояновський Степан Васильович був провідним вченим у праці з питань газоенергетичного обміну і випустив на той час монографію “Газоенергетичний обміну у сільськогосподарських тварин”. Ця книга дуже допомогла й мені.

Степан Васильович познайомив мене зі завідувачем кафедри фізіології в Одесі - професором Самойленком Іваном Степановичем, який у той час проходив стажування. У 1983 році ми всі троє зустрілись на Всесоюзному з'їзді фізіологів. Після того, як у 1987 році Іван Степанович покинув світське життя і відійшов у потойбічні засвіти, до Степана Васильовича звернувся ректор Одеського сільськогосподарського інституту Цуканов Ю. С. порекомендувати

кандидатуру на завідувача кафедру фізіології. Степан Васильович у той же час лікувався в лікарні, що знаходилася біля НДІ фізіології і біохімії, де я очолював сектор трансплантації ембріонів. У черговий раз прийшовши його провідати, отримав від нього пропозицію очолити кафедру в Одесі, де працюю і до сьогодні професором кафедри. Отже, наші долі і в науці, і житті: з Степаном Васильовичем поєднувалась не раз і справи успішно закінчувались.

На мене велике враження створила симпатія і любов до Степана Васильовича людей з якими він спілкувався. На похоронах Степана Васильовича невеличка вуличка у Львові Вересаєва була заповнена вщент і у симпатичний будиночок стояла черга людей, які прийшли до нього в останній раз. В будинку на 2-му поверсі в округлій кімнаті стояла труна повністю засипана квітами. Поховали Степана Васильовича на Личаківському кладовищі. Пам'ять про Степана Васильовича не зникне з нашого серця.

*доктор біологічних наук, професор,
кафедри фізіології, патофізіології та біохімії
Одеського державного аграрного університету
Борис Смолянінов*

Багато відомих учених у галузі тваринництва та керівників вищих навчальних закладів освіти траплялися на моєму життєвому шляху. З поміж них і неординарна особистість, визнаний лідер серед вітчизняних науковців-фізіологів – Степан Васильович Стояновський.

Уперше доля звела мене з глибокошанованим мною професором, коли я став студентом Львівського зооветеринарного інституту. Згодом він проводив у нас на курсі практичні заняття, читав лекції. Степан Васильович настільки легко і доступно викладав лекційний матеріал, щиро ділився науковими набутками зі студентами, що ніхто не пропустив жодної його лекції. На заняттях ловили кожне слово, кожні настанови, що вимовляв із особливою інтонацією. Талант педагога і організатора науково-дослідної справи заворожував. Хотілося частіше спілкуватися з професором, і я попросився до нього у науковий гурток. Згодом став першим його дипломантом, а коли після закінчення інституту Степан Васильович рекомендував на роботу асистентом кафедри фізіології сільськогосподарських тварин, що він очолював, моїй радості не було меж. У 1981 році, за його ж рекомендацією, вступив в аспірантуру при цій же кафедрі, а керівником кандидатської дисертації затвердили професора С. В. Стояновського.

Хочу відзначити, що Степан Васильович, як організатор науки, ректор Львівського зооветеринарного інституту, великого значення надавав вихованню наукових кадрів. Плекаючи свою наукову школу, завжди ділився з аспірантами своїми знаннями, надавав консультації та неоцінену підтримку не лише цінними науковими поради, але й в численних організаційних питаннях. За цих умов, Степан Васильович поводився з учнями з гідністю і підкреслено, шанобливо, водночас принципово, іноді навіть досить гостро, якщо аспіранти не дуже проявляли зацікавленість до наукової роботи. Професор ставив високі вимоги, як до себе, так і до студентів, аспірантів та співробітників. Був справедливим, не мав «любимчиків». Часто говорив своїм учням: «Любіть науку, як жінку свою», «наука не терпить обману», «після захисту кандидатської дисертації на наступний день Ви повинні розпочати новий науковий дослід» і багато інших повчальних речей...

Професор С. В. Стояновський вирізнявся не лише високим професіоналізмом вченого й педагога, простотою і щирістю в спілкуванні з колегами, комунікабельністю, розсудливістю і поміркованістю, але й принциповою позицією, особливо щодо української мови. Степан Васильович завжди розмовляв рідною мовою, навіть якщо приїжджали “високі” гості із Москви.

Усе своє життя Степан Васильович торував шлях наполегливою працею до беззаперечного визнання його як відомого вченого-фізіолога. Від батьків він успадкував любов до праці, до рідної української землі і до людей – і цих життєвих орієнтирів дотримувався впродовж усього свого життя.

Сьогодні я не буду говорити про наукові досягнення Степана Васильовича, про це буде детально висвітлено у цій монографії, а лише щиро відзначу, що науковця такої величини з глибоким знанням наукових проблем не лише у фізіології, а й взагалі у тваринництві, педагога з великої літери, людину з неординарним мисленням, надзвичайно ерудованим, з широким світоглядом, обізнаним в поезії, живописі та мистецтві, зустрів вперше.

Професор Стояновський С. В. був надзвичайно інтелігентною людиною, а його зовнішній вигляд був прикладом для всіх співробітників навчального закладу. Йому були притаманні високий інтелект, наукова добропорядність, відкритість і щирість душі, чудове, ненав’язливе почуття гумору, легкість і простота у спілкуванні, загострене почуття відповідальності, готовність допомогти. І це не високі слова, він часто допомагав співробітникам інституту у різних життєвих ситуаціях.

Наведу лише один особистий приклад. У грудні 1981 року мене відрядили у Москву. Я мав летіти зранку, а на передодні вночі захворів мій п’ятимісячний син, його забрали в лікарню. Я зателефонував Степану Васильовичу і сказав, що летіти не можу, однак відрядження відмінити було неможливо...

На ранковому медичному обході завідувачка дитячим відділенням лікарні подивилася на сина і сказала моїй дружині жакливі слова: “Ваша дитина безнадійна”. Дружині вдалося зв’язатися зі мною у Москві через наших знайомих. Я знову зателефонував Степану Васильовичу, розповів про ситуацію. Через пів години професор був уже в лікарні. Він підняв “на ноги” все

відділення і не тільки. Сина зразу забрали в реанімацію, а через три тижні здорову дитину виписали додому. Словами неможливо описати вдячність моєї сім'ї професорові!

Я навів лише один випадок, коли мій учитель не відмовив у допомозі, але, повірте мені на слово, таких випадків було чимало. Я безмежно вдячний долі, що на моєму життєвому шляху зустрілася така Людина, Педагог, Учитель, як професор Степан Васильович Стояновський. Я завжди про нього пам'ятаю, не забуваю його настанов, а світла пам'ять про нього живе у моєму серці.

*кандидат біологічних наук, доцент кафедри нормальної
та патологічної морфології і судової ветеринарії
Львівського національного університету ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Василь Федорович*

Найбільш пам'ятними періодами життя і творчості професора Степана Васильовича Стояновського для нас було навчання на ветеринарному факультеті у Львівському зооветеринарному інституті та аспірантурі. Звичайно, як ректор з особливими професорськими акцентами мови Степан Васильович запам'ятався під час вітального виступу з нагоди Дня посвяти у студенти, що у час нашого навчання проходив першого жовтня. Однак, у перші роки навчання нам не доводилось часто спілкуватися зі Степаном Васильовичем. Проте його вимогливість, коректність і повага до студентів швидко поширювались у нашому середовищі. Після вступу до Львівському зооветеринарному інституті ми, студенти другого курсу, з великою увагою слухали добре організовані Степаном Васильовичем та кафедрою його лекції. Особливий стиль проведення таких лекцій літературно-педагогічною українською мовою, з відмінною підготовкою лектора і демонстраційного матеріалу, викликали особливу увагу у всіх студентів, високу відвідуваність і зацікавленість ректорських лекцій, а також дисципліну їх проведення. У цей же період у вищій школі тільки започатковувались нові методи і технічні засоби викладання різних дисциплін, що активно впроваджував і використовував професор С. В. Стояновський. Пригадуються перші лекції Степана Васильовича з використанням телевізійної і телеметричної апаратури з відповідним належним облаштуванням та обладнанням першої аудиторії для їх проведення. Особливу зацікавленість у нас, студентів ветеринарного факультету, викликали лекції з використанням лабораторних і свійських тварин (у т.ч. кролів, собак) для демонстраційних дослідів з вивчення різних фізіологічних систем та органів (кровообігу, вищої нервової діяльності, руху тощо).

Високий рівень викладання та знань студентами предмету фізіології був запроваджений професором Стояновським С. В., як завідувачем кафедри і ректором інституту. Розроблені методичні матеріали і технічні засоби проведення лабораторно-практичних занять суттєво доповнювали теоретичний матеріал лекцій. Запам'ятались комплексні машинні тести для закріплення та оцінювання знань з окремих тем і завдань з фізіології с/г тварин. Це допомагало засвоювати нам великий обсяг фізіологічних показників

організму продуктивних і свійських тварин. Разом із тим пригадуються урочисті зібрання різних рівнів (факультетські та інститутські КВН, інститутські зустрічі новорічних свят) з участю ректора. Проходили вони з певним внутрішнім напруженням відповідальних адміністраторів від ректорату, деканату та студентського активу курсу, проте толерантно і без “оргвисновків”.

Важливий вплив виявляв Степан Васильович на розподіл і працевлаштування нас, як випускників ветеринарного факультету, з врахуванням регіональних, родинних відмінностей та наших особистих, побажань. Державна відомча комісія з розподілу випускників працювала в кабінеті ректора з його особистою участю і заслуховувала пропозиції деканату щодо кожного студента. Оскільки за період навчання у нашому студентському середовищі виникли нові молоді сім'ї, у т. ч. і в родинях авторів цього тексту, комісія обов'язково враховувала сімейний статус випускників і скеровувала, за пропозиціями ректорату, для працевлаштування як чоловіка, так і дружину.

Професор С. В. Стояновський постійно підтримував належний рівень наукової діяльності як серед педагогічного колективу, так і студентів. Зокрема студенти брали активну участь у наукових гуртках різних кафедр з проведенням лабораторних експериментів, пошуками нових напрямів досліджень, доповідями їх результатів. Це дало нам можливість успішно пройти перший етап дослідницької підготовки та активно включатися у наступні періоди у наукову та педагогічну діяльність. Активна дослідницька робота студентів на кафедрах Львівського зооветеринарного інституту постійно заохочувалась і підтримувалась як особисто ректором, так і керівництвом факультетів та кафедр. Про це свідчать надані більше як 25 випускникам нашого курсу рекомендації для вступу до аспірантури без обов'язкового на той час відпрацювання трьох років на виробництві. На високий рівень науково-педагогічної підготовки випускників нашого курсу вказує також те, що 15 з них були рекомендовані та підтримані Степаном Васильовичем для поповнення педагогічного колективу інституту молодими викладачами. Цей важливий захід значно зміцнив і підсилив молодими перспективними кадрами низку кафедр. Залишені на кафедрах наші однокурсники за підтримки ректора і керівництва факультету активно розпочали педагогічну та дослідницьку роботу.

Результати плідної наукової праці завершилися успішними захистами кандидатських і докторських дисертацій (Дмитро Гуфрій, Григорій Дроник, Володимир Величко, Михайло Козак, Юрій Остап'юк, Галина Йонич-Коцюмбас, Ярослав Кісера, Богдан Куртяк).

У цьому науковому контексті пригадується епізод завершення навчання в аспірантурі і проходження іспитового кандидатського випробування з фізіології тварин за спеціальністю 03.00.13. - фізіологія людини і тварин. Кандидатський іспит приймала комісія, яку очолював Степан Васильович, за програмним переліком питань для підготовки кандидатів наук. Вражала вимогливість і об'єктивність оцінювання відповідей, коректність і зваженість додаткових запитань голови комісії, зацікавленість результатами виконаних експериментальних дисертаційних досліджень. Після завершення спілкування з комісією ми вкотре переконалися як у педагогічному хисті, так і великій обізнаності Степана Васильовича з методикою проведення наукових досліджень.

Пригадується науково-педагогічна співпраця Львівського зооветеринарного інституту під керівництвом професора С. В. Стояновського з науковцями Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин, який очолював на той час академік УААН П. З. Лагодюк, що плідно продовжувалася багато років у наступні періоди нашої наукової праці. Зокрема, після створення Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин у 1960 р. до його штату були спрямовані досвідчені педагоги-науковці Львівського зооветеринарного інституту: д.б.н. С. З. Гжицький, д.м.н. Є. М. Беркович, д.б.н. З. П. Скородинський, д.б.н. В. І. Третьевич та низка кандидатів наук. Взаємний обмін науково-педагогічними працівниками за різних обставин продовжувався також у наступні періоди за призначення ректором Львівського зооветеринарного інституту представника Західної України професора Степана Васильовича Стояновського. У цей же період на посаду завідувача кафедри фармакології і патологічної фізіології з ініціативи ректора перейшов працювати професор З. П. Скородинський з Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин. Професор В. М. Головач змінив посаду завідувача лабораторії фізіологічних основ утримання с/г тварин

цього інституту на проректора з наукової роботи Львівського зооветеринарного інституту, а завідувач лабораторії ліпідів і жирних кислот, професор В. Й. Скорохід, після смерті професора З. П. Скородинського у 1985 році, очолив кафедру фармакології і патофізіології. Доктор біологічних наук професор О. М. Лемішко після захисту докторської дисертації в Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сілськогосподарських тварин очолив кафедру патанатомії і гістології Львівського зооветеринарного інституту. Професор С. В. Стояновський підтримував ініціативи кафедр і керівників аспірантів про виконання дисертаційних досліджень на приладно-лабораторній базі обох установ. Про це свідчать успішні захисти дисертацій Романом Шмідтом, Віктором Галясом та іншими аспірантами, керівниками яких були академік С. З. Гжицький і працівники Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сілськогосподарських тварин.

*доктор ветеринарних наук, професор,
член-кореспондент НААН, головний науковий
співробітник лабораторії екологічної
фізіології та якості продукції
Інституту біології тварин НААН*
Ростислав Федорук,
*доктор ветеринарних наук, професор,
головний науковий співробітник
ДНДКІ ветпрепаратів та кормових добавок*
Володимир Величко.

*Слава не ртуть:
Мало великим себе уявляти,
Треба великим бути.*

В. Симоненко

Саме ці слова поета-шістдесятника в певному просторово-часовому відрізку найбільш притаманні світоглядній парадигмі професора С. В. Стояновського. Мій спомин про наукового керівника дисертації та людину глибокої життєвої філософії сягає часів комуністичної партноменклатури. У ті важкі роки професор Стояновський С. В. зумів відбирати найкращих та перспективних і сформувати науковий потенціал української нації, переважно зі сільської місцевості, який прислужився нашій майбутній державі. С. В. Стояновський максимально українізував викладацький склад інституту; брав участь у постанні українських художніх колективів: “Підгір’я”, “Горицвіт” й інші, створював найсприятливіші умови для студентської молоді.

Упродовж усього часу моєї роботи на кафедрі фізіології сільськогосподарських тварин домінували, на мій погляд, такі напрямки, на яких акцентував професор, а саме: науковий, викладацький та емпіричний, які спонукали спостерігати, думати і бути кращим. Але все за порядком.

Уперше із завідувачем кафедри фізіології, ректором інституту я зустрівся в 1985 році. Мені було 27 років, і я вже працював молодшим науковим співробітником лабораторії іхтіопатології Львівського відділення Українського науково-дослідного інституту рибного господарства, а згодом робочої групи кафедри фармакології та патологічної фізіології нашого інституту. Робочу групу кафедри, яка вивчала патогенез та антидотні засоби за умов отруєння тварин нітратами, після смерті професора Скородинського З. П. перевели в лабораторію біології клітини кафедри фізіології. Перше запитання завідувача кафедри фізіології в присутності доцента Ступницького Р. М., який відповідав за науковий напрямок кафедри, було таким: “А яка Ваша лабораторна практика та якими методами досліджень Ви володієте?”. Моя відповідь їх не вразила, оскільки на кафедрі кожен працівник мав знати і послуговуватися конкретними методами вивчення обміну речовин та енергії. Мені було запропоновано опанувати методи визначення макро- та мікроелементів – активаторів і інгібіторів процесів обміну речовин та енергії. Для цих цілей кафедрою були придбані прилади: полум’яний фотометр “Flapho – 40” та атомно-абсорбційний спектрофотометр “AAS – 3” (Карл Цейсс Йена), які я ввів в експлуатацію згідно з усіма вимогами. За їх

допомогою я мав можливість визначати концентрації електролітів у біологічному матеріалі.

За старання виконання наукової тематики кафедри (вивчення механізмів регуляції обміну речовин та енергії у жуйних тварин залежно від віку, рівня і напрямку їх продуктивності на рівні цілого організму, а також на тканинному, клітинному і субклітинному рівнях), щотижневі виїзди для проведення дослідів на філіалі кафедри в агропромисловому об'єднанні “Прогрес” Кам'янка-Бузького району та у тваринницьких господарствах західних регіонів України, ведення протоколів первинних записів досліджень, мені запропонували тему дисертаційної роботи: “Показники іонного складу сироватки крові сухостійних корів і народжених від них телят під впливом вітаміну В₆ і магнію”. Водночас я не був аспірантом кафедри. Індивідуальна тема пройшла всі процедури затвердження і вимагала додаткової праці після робочого дня.

Степан Васильович завжди був гордий і тішився в душі за кожного працівника кафедри та лабораторії біології клітини, які виконували наукова-дослідну роботу, дбав за високий рівень матеріального забезпечення. Одного разу, наприкінці липня 1988 року, Степан Васильович поцікавився: “Що Ви плануєте робити?”. Відповідаю: “Через тиждень починається чергова відпустка в мене і у працівників кафедри”. Він запросив мене у свій кабінет, провів зі мною розмову на тему: “Що таке наука”. Цю “науку” я запам'ятав на ціле життя. Коротко із розмови: “Ви зрозумієте, що зараз найкращий період для Ваших досліджень! Ніхто Вам на кафедрі не буде заважати, прекрасний час для експериментів. Що Вам потрібно із матеріального забезпечення для досліджень?” Відповідаю: “Нічого. Все маю”. “От і працюйте, - провадив Професор, - праця дасть Вам можливість чогось досягнути у житті. Тільки праця! Ви будете шкодувати за цим найкращим періодом у своєму житті, що мали все і не виконали завдання досліджень за дисертацією. Зрозумійте мене правильно: кропітка, наполеглива та чесна праця дасть Вам шанс досягнути поставленої мети”. Саме ця розмова та добра настанова вселила в мене впевненість у власних силах, і у 1992 році я здійснив успішний захист кандидатської дисертації за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин та здобув науковий ступінь кандидата біологічних наук. Щоправда, в день захисту дисертаційної роботи С. В. Стояновський мене по-батьківськи поблагословив, перехрестив і побажав успішного захисту. Цей щирий вияв почуттів мене не покидає і ніколи не забудеться.

Викладацька робота на кафедрі для науковців лабораторії біології клітини була додатковою працею і сприяла розвитку та удосконаленню їхніх педагогічних навичок. Завідувач кафедри фізіології це розумів і для здійснювання навчального процесу запропонував працівникам лабораторії Кусень В. В., Семанюкові В. І., Петришак Г. С., Башняк

(Яремко) О. В. і мені, Юськіву І. Д., взяти кілька груп студентів згідно з розкладом та викладати дисципліну “Фізіологія тварин”. Проте задля професійної конкуренції між працівниками лабораторії вирішив стимулювати нас, кажучи: “Хто покаже себе із найкращого боку під час навчального процесу, переведу в асистенти кафедри”. Ось тут і почалось змагання: хто найкращий у проведенні занять з усіх розділів предмету. Без сумніву, він за нами спостерігав, бачив наші старання. Одного разу, після декількох моїх занять, у кінці робочого дня, Степан Васильович поділився власним досвідом викладацької роботи. “Щоб бути добрим асистентом, а згодом - доцентом, - провадив Професор, - потрібно після робочого дня на кафедрі самому добре готуватися і забезпечувати собі умови для проведення кожного лабораторно-практичного заняття, моделювати і прокручувати його в уяві. І якщо Ви будете виконувати все це упродовж трьох років, а краще п’яти, повірте, що все буде добре і Ви будете найкращим”. Звісно, що ці та інші настанови мені знадобилися і на кафедрі фізіології, і на кафедрі паразитології та іхтіопатології, де обіймаю посаду професора з 2009 року.

Особливої уваги заслуговує те, що викладачі кафедри фізіології і співробітники лабораторії майже в повному складі були присутніми на всіх офіційних захистах дисертацій на засіданнях спеціалізованої вченої ради інституту, зокрема за шифром - “фізіологія людини і тварин”. А ми, наймолодші співробітники, водночас відвідували захисти дисертацій ще й за шифрами - “біохімія” та “ветеринарне акушерство”. Це був неоціненний досвід, який я отримав, спостерігаючи офіційні захисти дисертацій, він допоміг мені усвідомити мету моїх студій, навчив аналізувати наукову інформацію, спостерігати, думати, застосовувати методи для науково-дослідної чи викладацької роботи, не зневірюватися під час важкого та зовсім не простого процесу наукового росту. Інколи завідувач кафедри наодинці мене запитував: “Як Вам офіційний захист дисертації?” Незважаючи на сказане мною, продовжував: “Ви бачите, що можете бути кращим, все у Вас для цього є. Ви можете бути особистістю. Спостерігайте, думайте, працюйте, і все буде”.

Ця надія і віра в чесну працю дала мені, молодому чоловікові, шанс в житті, яким я, безперечно, скористався. Я безмежно вдячний професорові Степану Васильовичу Стояновському, **ВЕЛИКІЙ ЛЮДИНІ**, за можливість становлення мене як науковця і викладача, а безцінні життєві поради, я буду завжди пам’ятати.

*доктор ветеринарних наук, професор
кафедри паразитології та іхтіопатології
Львівського національного університету ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Ігор Юськів*

Кожна людина – всесвіт...

Професора Стояновського Степана Васильовича я запам'ятала як Людину з великої літери, шановану серед працівників, науковців та студентів. Степан Васильович своїм прикладом, відношенням, мудрістю керівника прищепив любов до навчання, розуміння обраної спеціальності, дав зрозуміти багатьом юним душам, зокрема і мені, призначення у суспільстві. У спогадах про Степана Васильовича хочеться згадувати й водночас дякувати за те добро, яке він робив для молодих науковців, серед яких мені пощастило бути. Будучи здобувачкою у написанні дисертаційної роботи під керівництвом професора Стояновського Степана Васильовича я з задоволенням слухала настанови, виконувала вказівки і просто вчилася його життєвої мудрості. Степан Васильович мав надзвичайний дар спілкування й переконання. Учителю завжди уважно вислуховував, довго розмірковував, а тоді приймав рішення – і воно завжди було найоптимальнішим.

За своєї завантаженості професор знаходив час на додаткові консультації, тлумачення незрозумілого і водночас старався схилити кожного свого учня до чогось хорошого: відвідування музеїв, театрів, органного залу. За це окремо щиро дякую, бо на той час здавалося непосильним працювати на роботі, їздити на дослідження в господарство, виховувати дітей і знаходити час на театр.

Але, змогла, і навіть, передала любов до прекрасного – своїм дітям.

Спогади – це лише окремі фрагменти складного людського життя. Степан Васильович вмів залишити особливий слід професора, який вражав силою духу і добротою. Складно говорити і передати у декілька речень думку про людину, якій завдячуєш усім тим що досягнула, ким стала.

*Кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри мікробіології та вірусології
Львівського національного університету ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Ольга Яремко*

***ВЕЛИКА ШАНА ВЧИТЕЛЮ,
НАСТАВНИКУ ТА КЕРІВНИКУ!***

**до 100-річчя з дня народження професора С. В.
Стояновського**

Перший місяць 2022 року має особливе значення для наукового світу, адже 19 січня виповнюється 100 років від дня народження видатного вченого, відомого громадського діяча і багаторічного ректора Львівського зооветеринарного інституту (1965–1989 рр.).

У переддень уродин професора, 18 січня 2022 р., на Личаківському цвинтарі, біля могили шановного Степана Васильовича зібралися на спільну молитву його рідні, близькі, учні та співробітники кафедри фізіології сільськогосподарських тварин, якою впродовж 24 років завідував професор Стояновський Степан Васильович, а нині кафедра носить його ім'я. Під час молитви при запалених свічках, помисли кожного із присутніх, всіх хто знав Степана Васильовича були направлені до його душі, до пам'яті про Людину з великої літери.

***Личаківський цвинтар. Зліва на право Снітинський В. В.,
Стибель В. В., Салига Ю. Т., Гуфрій Д. Ф., Юзьків І. Д., 2022 р.***

Після спільної молитви, своїми спогадами про Степана Васильовича, поділився колишній співробітник кафедри фізіології с.-г.тварин, а нині ректор Львівського національного аграрного університету, доктор біологічних наук, професор, академік НААНУ, дійсний член Академії вищої школи України (АВШУ), член Нью-Йоркської академії наук, заслужений діяч науки і техніки України – Володимир Васильович Снітинський, який сказав, що пам'ять про унікальну людину, якою був професор, як науковець, як керівник, як педагог, буде жити у серцях людей до того часу, поки його згадують учні – науковці, поки цитуються праці, поки десятки тисяч випускників згадують, що їх диплом підписаний ректором інституту, професором Стояновським Степаном Васильовичем. Разом із професорами Степаном Ѓжицьким, Федором Палфієм, Іваном Головацьким Степан Васильович визначали рівень української науки у Львові, заклали науковий фундамент для подальших досліджень і створили підґрунтя для розвитку сьогоденішнього Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ѓжицького. Своєю працею Степан Васильович науково довів прекрасні результати в сфері біоенергетики, тканинного дихання, транспортної функції крові, про які доповідав на наукових форумах різного рівня. Наукові досягнення, започатковані професором С. В. Стояновським, досі актуальні та мають продовження у працях його учнів. Професор Стояновський Степан Васильович – жив, працював, творив і залишив величезну неоціненну спадщину: інтелект та прекрасні традиції. Нехай його естафета добра передається і множитья у ваших серцях, ваших вчинках і ваших учнях!

Спогадами про професора Стояновського Степана Васильовича поділився ректор Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ѓжицького, доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН, заслужений діяч науки і техніки України, почесний Doctor Honoris Causa Люблінського природничого університету, почесний професор Вроцлавського природничого університету Володимир Володимирович Стибель зазначивши унікальність, мудрість і тактовність керівника та педагога. Як

колишньому студенту, запам'ятався як унікальний педагог, мудрий і тактовний. Прекрасна людина і другий батько для студентів, завжди визначався показником уміння віддавати тепло своєї душі та серце для молодого покоління. У душі кожного, кому поталанило жити і навчатися разом з С. В. Стояновським постає образ щедро обдарованої, чесної, порядної та безкорисливої людини. Степану Васильовичу вдалося зазирнути у серце студентів, вселити в нього добро й гуманність, віру у власні сили, впевненість у собі, щирість, вірність, почуття відповідальності. Професор був організатором науки, вихователем молодих творчих особистостей, яких виділяв ще зі студентських років і яким допоміг у їхньому науковому розвитку. Заповітною мрією було передати учням свої знання, своє вміння науково і творчо мислити, виховати з них учених. Як відомо, суспільна вага вчителя – в його учнях. За час своєї надзвичайно широкої й натхненної педагогічної діяльності Степан Васильович виховав цілу плеяду учнів, які успішно продовжують справу свого вчителя. Серед них є вже багато відомих учених, докторів наук, професорів. Вони знали його не тільки як талановитого педагога і вченого, а й як вимогливу (насамперед до себе), наполегливу в досягненні мети, дисципліновану, працелюбну й енергійну людину. Науковий доробок С. В. Стояновського залишиться в історії ветеринарної медицини назавжди.

Директор Інституту біології тварин НААН, доктор біологічних наук Юрій Тарасович Салига, відзначив, що постать професора С. В. Стояновського для молодого покоління це стимул, мотивація й авторитет керівника, науковця й доброго та мудрого наставника. Він завжди користувався повагою і авторитетом серед колег і студентів, адже був не тільки видатним ученим, висококваліфікованим фахівцем, а й скромною, порядною, доброзичливою людиною. Активним, відданим науці, щедрим на нові ідеї, постійно готовим надати допомогу. Сказати про нього “непересічна особистість” — нічого не сказати. А щоб знайти більш влучне слово, треба справді пізнати всю силу, геніальність, титанізм та жагу до активної діяльності цієї Людини та знати його особисто.

Доктор ветеринарних наук, професор Гуфрій Д. Ф., який, із присутніх, тривалий час працював із Степаном Васильовичем, у своїх спогадах пригадав про його великодушність, людяність з одночасним авторитетом керівника, з думкою якого рахувалися і в інших владних кабінетах. Також пригадав про підтримку та любов до студентської молоді, особливо сільської, котра на той час мала набагато менше шансів змінити своє майбутнє, навіть у порівнянні з містом. А, оскільки інститут мав, і має сільськогосподарське призначення, то в його ряди ставали діти вихідці з села, діти колгоспників з далеких сіл, хуторів. Одночасно з навчанням, завдяки ректорові, працювали різні гуртки, де була можливість розвиватися інтелектуально, фізично чи в стилі художньої творчості. На щорічних зустрічах випускників, до цього часу, згадуються цікаві студентські конференції, вечори, концерти, змагання.

Вам, Степане Васильовичу, волею долі був даний особливий талант – повторитися в своїх учнях. Ви мали велике щастя володіти цим безцінним даром. Професія педагога не легка й відповідальна водночас. Не легка, бо жили у пору соціальної незахищеності. Відповідальна, бо до наставника безмежна довіра. Адже саме в закладах Вищої школи виховується найцінніший скарб України – її майбутнє, надія, опора і сила. Ви були взірцем для молоді!

Та, на превеликий жаль, жорстока та невблаганна смерть на 78 році обірвала життя професора Стояновського С. В. ... Але пам'ять про цю непересічну постать залишилася в наших серцях.

Із рідних особливо тепло та емоційно про свого дідуся відізналася внучка Ірина Снітинська. На теперішній час Ірина самодостатня особистість, але теплі родинні спогади переповнюють. В її спогадах дідусь назавжди залишиться енергійним, ерудованим, добрим. По при свою активну трудову та громадську діяльність дідусь дуже любив своїх п'ятьох онуків і правнука. Щедро дарував їм свою любов і тепло. Дідусь добре знався в поезії, мистецтві, живописі і дуже любив історію України. Понад 50 років працював у Львівському зооветеринарному інституті. В інституті пройшов дорогу від студента та асистента до професора, доктора наук, завідувача

кафедри і де майже чверть століття був ректором. Професор С. В. Стояновський є автором понад 300 наукових праць, багатьох підручників, посібників і монографій. Підготував пів сотні кандидатів та докторів наук, зокрема свого улюбленого учня, нашого тата, Володимира Снітинського. Вони були дуже близькими і за все життя Степана Васильовича було дуже мало днів, коли тато і дідо не бачилися.

***Личаківський цвинтар. Зліва на право Снітинський В. В.,
Снітинська І. В., Стибель В. В., Салига Ю. Т, 2022 р.***

Дідусь Степан був дуже активним і діяльним, дуже любив свою родину, свою країну і навіть у радянські часи підтримував викладачів, котрі навчали студентів українською. Він мав добре здоров'я та ясний, гострий розум, бо вчився все життя. Пригадую, йшов гостем на захист дисертації і запитав у своєї доньки Оксани, нашої мами, тисячу запитань з імунології, щоб краще розібратися у темі. Свій останній день він провів із нами і відійшов у потойбічні

засвіти і покинув світське життя тихо після великоднього сніданку. Пам'ятаємо, поважаємо, пишаємося і дуже любимо!

Сердечні слова вдячності і низький уклін Вам, Степане Васильовичу, від Ваших послідовників, від тих кому передавали свої знання, хто дослухався до Ваших батьківських порад і хто просто боявся зганьбитися перед Вами необдуманим вчинком. Нехай запалена свіча на Вашій могилі ніколи не згасне, бо ми до кінця життя будемо пам'ятати те добро, яке Ви зробили для нас...

ВІЧНА І СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ШАНОВАНОМУ ПРОФЕСОРОВІ СТОЯНОВСЬКОМУ СТЕПАНУ ВАСИЛЬОВИЧУ!

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ

1951

1. **Стояновский С.В.** Влияние освещения на газообмен лошадей / **С.В. Стояновский** // Сборник научных трудов Львовского ветеринарно-зоотехнического института. – 1951. – Т. IV. – С. 54-58.

1953

2. Изменение некоторых функций организма животных при воздействии красных и зеленых лучей / Беркович Є.М., Конопелько П.Я., Скородинский З.П., **Стояновский С.В.** // Сборник научных трудов Львовского ветеринарно-зоотехнического института. – 1953. – Т. VI. – С. 253-267.

1955

3. **Стояновский С.В.** Газообмен у свиней, полученных в результате двукратного спаривания / **С.В. Стояновский**, Т.С. Долматов // Сборник научных трудов Львовского ветеринарно-зоотехнического института. – 1955. – Т. VII. – С. 164-169.

1956

4. Беркович Є.М. Влияние белого и монохроматического света на потребление кислорода и дыхание у лошадей / Є.М. Беркович, **С.В. Стояновский** // Физиологический журнал СССР им. И.М. Сеченова. – 1956. – Т. 42, № 3. – С. 286-292.

1957

5. **Стояновский С.В.** Влияние раздражения рецептов вымени на газообмен у лактирующих животных / **С.В. Стояновский** // Вопросы физиологии с.-х. животных. (Труды первого и второго совещания). – М.-Л.: АН СССР, 1957. – С. 360-363.

6. **Стояновский С.В.** Энергетические процессы и влияние на них раздражения рецепторов вымени : автореф. дис. на соиск. учен. степ.

канд. биол. наук: спец. 03.00.13 «Физиология человека и животных» / **С.В. Стояновский**. – Львов, 1957. – 16 с.

1959

7. Беркович Є.М. Состав тела и энергетические затраты баранов и козлов / Беркович Є.М., Скородинский З.П., **Стояновский С.В.** // Сборник научных трудов Львовского зооветеринарного института. – 1958-1959. Т. IX. – С. 391-400.

8. **Стояновский С.В.** Влияние беременности на энергетические затраты овец и коз / **С.В. Стояновский** // Всесоюзное совещание по физиологии и биохимии с.-х. животных: тез.докл., 29 января - 3 февраля 1959 г. – М. -Л.: АН СССР, 1959. – С. 170-171.

9. **Стояновський С.В.** Порівняльна оцінка методів розрахунку витрат енергії у тварин / **С.В. Стояновський** // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. – 1959. – Т. X. – С. 347-352.

1960

10. **Стояновский С.В.** Сравнительная оценка энергетического обмена у разных видов с.-х. животных / **С.В. Стояновский** // Труды Московской ветеринарной академии. Физиология и биохимия. – 1960. – Т. XXX. – С. 48-49.

1961

11. Агапов Т.С. Зміни складу тіла і газоенергетичного обміну у великої рогатої худоби при пасовищному утриманні / Агапов Т.С., Беркович Є.М., Скородинський З.П., **Стояновський С.В.** // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. – 1961. – Т. XI. – С. 59-64.

12. Агапов Т.С. Энергетический обмен и состав тела у коров при беспривязном содержании / Агапов Т.С., Беркович Е.М., Скородинский З.П., **Стояновский С.В.** // Конференция по физиологии и биохимии с.-х. животных, посвященная XXII съезду КПСС: тез. докл., 3 - 5 октября 1961 г. – Львов, 1961. – С. 3-4.

13. Беркович Є.М. Газоенергетичний обмін і склад тіла овець та кіз при стійловому і пасовищному утриманні / Беркович Є.М., Скородинський З.П., **Стояновський С.В.** // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. – 1961. – Т. XI. – С. 53-58.

14. Беркович Є.М. Залежність основного (енергетичного) обміну від кількості та інтенсивності обміну метаболічно активних тканин в організмі / Беркович Є.М., Скородинський З.П., **Стояновський С.В.** // VI з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: АН УРСР, 1961. – С. 38.

15. **Стояновський С.В.** Влияние разных типов кормления на газоэнергетический обмен телят / **С.В. Стояновский** // Конференция по физиологии и биохимии с.-х. животных, посвященная XXII съезду КПСС: тез. докл., 3-5 октября 1961 г. – Львов, 1961. – С. 76.

16. **Стояновський С.В.** Газоенергетичний обмін у кіз та овець при неоднаковому функціональному стані центральної нервової системи / **С.В. Стояновський**, В.І. Третьевич // VI з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: АН УРСР, 1961. – С. 446-447.

17. **Стояновський С.В.** Газоенергетичний обмін у овець та кіз в залежності від особливостей вищої нервової діяльності / **С.В. Стояновський**, В.І. Третьевич // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. – 1961. – Т. XI. – С. 307-310.

18. Третьевич В.И. К вопросу о секреции молока у овец и коз / В.И. Третьевич, **С.В. Стояновский** // Конференция по физиологии и биохимии с.-х. животных, посвященная XXII съезду КПСС: тез. докл., 3-5 октября 1961 г. – Львов, 1961. – С. 76-77.

1963

19. Беркович Е.М. Особенности метаболизма как основа поведения крупного рогатого скота при пастбищном, стойловом и беспривязном содержании / Беркович Е.М., Скородинский З.П., **Стояновский С.В.** // Физиологические основы сложных форм поведения, 9-13 апреля 1963 г.: рефераты докл. совещания. – М.-Л.: АН СССР, 1963. – С. 157-158.

20. Скородинский З.П. Влияние кормления на состав тела и энергетический обмен у жвачных животных / З.П. Скородинский,

С.В. Стояновский // Всесоюзное совещание по теоретическим основам повышения продуктивности с.-х. животных, январь 1963 г. : тез. докл. – Боровск, 1963. – С. 121-123.

21.Стояновський С.В. Вікові особливості легеневого газообміну, складу газів крові та енергетичних витрат у жуйних тварин / **С.В. Стояновський** // II респуб. наук. конфер. по фізіології і біохімії с.-г. тварин, 23-25 травня 1963 р.: тез. допов. – Львів, 1963. – С. 102-103.

22.Стояновський С.В. Залежність енергетичного і фосфорного обміну від активності окислюючих тканинних ферментів у жуйних тварин / **С.В. Стояновський** // XIX наук. конф. Львівського зооветеринарного інституту з питань впровадження у виробництво досягнень передової с.-г. науки, 5-10 квітня 1963 р.: тез. доповідей. – Львів, 1963. – С. 20-21.

23.Стояновский С.В. Некоторые особенности энергетического обмена жвачных животных / **С.В. Стояновский** // Всесоюзная науч. конфер., посвященная 90-летию Казанского ветеринарного института : матер. докл. – Казань, 1963. – С. 571-572.

24.Стояновський С.В. Сезонні і вікові зміни енергетичного обміну у жуйних тварин / **С.В.Стояновський** // II респуб. наук. конфер. по фізіології і біохімії с.-г. тварин, 23-25 травня 1963 р.: тез. допов. – Львів, 1963. – С. 101-102.

1964

25.Беркович Є.М. Вікові зміни енергетичного обміну і складу тіла у овець при згодовуванні сечовини / Беркович Є.М., Скородинський З.П., **Стояновський С.В.** // Наукові праці зоотехнічного факультету Львівського зооветеринарного інституту. Дослідження у тваринництві. – К.: Урожай, 1964. – Т. XIII. – С. 40-42.

26. Беркович Е.М. Влияние некоторых факторов на динамику энергетического обмена и состав тела жвачных животных / Беркович Е.М., Скородинський З.П., **Стояновський С.В.** // Кормопроизводство и животноводство : материалы VII науч. конфер. – М.: Колос, 1964. – С. 57-63.

27. Энергетический обмен и факторы, определяющие его уровень у жвачных животных / [Беркович Е.М., Ганин М.Д., Добрянский И.В.,

Секретарюк К.В., **Стояновский С.В.**] // X съезд Всесоюз. физиологического общества им. И.П.Павлова, Ереван – 1964 г.: тез. науч. сообщ. – М.- Л.: Наука, 1964. – Т. II, Вып. 1. – С. 99.

28.Регуляция теплопродукции у жвачных животных / [Беркович Е.М., Ганин М.Д., Добрянский И.В., Секретарюк К.В., **Стояновский С.В.**] // Теплообразование в организме «Биоэнергетика» : матер. науч. конфер. – К.: Наукова думка, 1964. – С. 34-35.

29. **Стояновский С.В.** Взаимосвязь между фосфорным и энергетическим обменом у растущих жвачных животных / **С.В. Стояновский** // III респуб. науч. конфер по физиологии и биохимии с.-х. животных, 27-29 мая 1964 г.: тез. докл. – Львов, 1964. – С. 363-366.

30.**Стояновський С.В.** Вплив різної годівлі на газоенергетичний обмін телят / **С.В. Стояновський** // XX наук. конф. Львівського зооветеринарного інституту з питань впровадження у виробництво досягнень передової с.-г. науки, 20-25 квітня 1964 р.: тез. допов. – Львів, 1964. – С. 150.

31.**Стояновський С.В.** Вплив ультрафіолетових променів на газовий та енергетичний обмін у корів / **С.В. Стояновський, Й.Л. Мельник** // Фізіологія і біохімія сільськогосподарських тварин. – К.: Урожай, 1964. – Вип. 2. – С. 100-102.

32.**Стояновський С.В.** Деякі показники вікових і видових особливостей газообміну й енергетичних процесів у ростучих жуйних тварин / **С.В. Стояновський** // VII з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: Наукова думка, 1964. – С. 403-404.

33.**Стояновський С.В.** Динаміка газообміну і енергетичних процесів у ростучих телят / **С.В. Стояновський** // Фізіологія і біохімія сільськогосподарських тварин. – К.: Урожай, 1964. – Вип. I. – С. 98-102.

34.**Стояновський С.В.** Легеневий газообмін і його особливості у жуйних тварин / **С.В. Стояновський** // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1964. – Вип. 2. – С. 73-78.

35.**Стояновский С.В.** Энергетический обмен у жвачных животных на разных этапах роста и развития / **С.В. Стояновский** // X съезд Всесоюз. физиологического общества им. И. П. Павлова, Ереван – 1964 г.: тез. науч. сообщ. – М.- Л.: Наука, 1964. – Т. II, Вып. 2. – С. 297.

1965

36. Энергетический обмен у жвачных / [Беркович Е.М., Скородинский З.П., **Стояновский С.В.**, Аксенова Г.В., Ганин М.Д., Добрянский И.В.] // Регуляция вегетативных функций. – К.: Наукова думка, 1965. – С. 109-113.

37. **Стояновский С.В.** Возрастные особенности газоэнергетического обмена и источников энергии у жвачных животных : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора биол. наук : спец. 03.00.13 «Физиология человека и животных» / **С.В. Стояновский**. – К., 1965. – 33 с.

38. **Стояновский С.В.** Возрастные особенности энергетического обмена у жвачных / **С.В. Стояновский** // Регуляция вегетативных функций. – К.: Наукова думка, 1965. – С. 162-165.

1966

39. Беркович Є.М. Вплив згодовування сечовини на склад тіла та енергетичні процеси у овець / Беркович Є.М., **Стояновський С.В.**, Яковенко М.В. // XXII наук. конф. Львівського зооветеринарного інституту по підсумках науково-дослідної роботи за 1965 р., 25-28 квітня 1966 р. : тез. допов. – Львів, 1966. – С. 244-245.

40. **Стояновський С.В.** Вікові особливості легеневого газообміну, теплопродукції й деяких показників енергетичного обміну у молодняка великої рогатої худоби / **С.В. Стояновський** // Вісник сільськогосподарської науки. – 1966. – № 10. – С. 103-105.

41. **Стояновський С.В.** Вплив віку на газообмін, активність окислюючих ферментів і утилізацію поживних речовин у жуйних тварин / **С.В. Стояновський** // XXII наук. конф. Львівського зооветеринарного інституту по підсумках науково-дослідної роботи за 1965 р., 25-28 квітня 1966 р. : тез. допов. – Львів, 1966. – С. 62-63.

42. **Стояновский С.В.** Некоторые возрастные особенности газообмена и обеспечения энергетических затрат у жвачных животных / **С.В. Стояновский** // IV Всесоюзная конференция по физиологическим и биохимическим основам повышения продуктивности с.-х. животных, 12 – 16 сентября 1966 г. : матер. конференции. – Боровск, 1966. – Кн. 2. – С. 399-401.

43. **Стояновский С.В.** Сравнительные данные легочного газообмена и энергетических процессов у сельскохозяйственных животных в зависимости от возраста / **С.В. Стояновский** // II Всесоюзная конференция биохимиков с.-х. вузов, 18 – 22 мая 1966 г. : матер. конференции. – Ереван, 1966. – С. 144-145.

44. Функциональное состояние коры головного мозга и вегетативных функций у овец и коз / [Беркович Е.М., **Стояновский С.В.**, Кисленко Н.Ф., Любинец З.А., Третьевич В.И.]// XXI совещание по проблемам высшей нервной деятельности, июнь 1966 г. : тез. докл. – М.- Л.: Наука, 1966. – С. 34-35.

1967

45. Беркович Є.М. Вплив функціонального стану центральної нервової системи на вегетативні функції / Беркович Є.М., **Стояновський С.В.**, Секретарюк К.В. // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Дослідження у ветеринарії і зоотехнії. – Львів, 1967. – Т. XV. – С. 194-202.

46. **Стояновский С.В.** Возрастные особенности рубцового пищеварения, процессов брожения и энергетических процессов у жвачных / **С.В. Стояновский** // Физиология пищеварения : тез. докл. IX конфер. Посвященной 50-летию Великой Октябрьской социалистической революции, 29 сентября - 5 октября 1967 г. – Одесса, 1967. – Ч. II. – С. 97-98.

47. **Стояновський С.В.** Деякі вікові особливості газоенергетичного обміну у телят / **С.В. Стояновський** // Передгірне і гірське землеробство і тваринництво. – К.: Урожай, 1967. – Вип. 2. – С. 68-72.

48. **Стояновський С.В.** Деякі особливості легеневого газообміну і метаболізму у сільськогосподарських тварин в онтогенезі / **С.В. Стояновський** // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Фізіологічні і біохімічні дослідження. – Львів, 1967. – Т. XIV. – С. 227-237.

1968

49. Вплив функціонального стану центральної і симпатичної нервової системи на вегетативні функції, теплопродукцію і вентиляцію легенів / [Беркович Є.М., **Стояновський С.В.**, Ганин М.Д., Секретарюк К.В.] // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1968. – Вип. 7. – С. 64-72.

50. **Стояновський С.В.** Видові особливості легеневого газообміну і енергетичних процесів у сільськогосподарських тварин в онтогенезі / **С.В. Стояновський** // VIII з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – Львів, 1968. – С. 548-549.

51. **Стояновский С.В.** Особенности энергетических процессов у жвачных животных в онтогенезе / **С.В. Стояновский**, В.Г. Грибан // VI Всесоюзная конфер. по физиологическим и биохимическим основам повышения продуктивности с.-х. животных : матер. конференции. – Боровск, 1968. – С. 62-63.

1970

52. Газоенергетичний обмін і активність деяких окислювальних ферментів у великої рогатої худоби в онтогенезі / **Стояновский С.В.**, Секретарюк К.В., Грибан В.Г., Коляда М.В. // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1970. – Вип. 15. – С. 82-85.

53. Газоэнергетический обмен и активность некоторых окислительных тканевых ферментов у овец в онтогенезе / [**Стояновский С.В.**, Секретарюк К.В., Грибан В.Г., Коляда Н.В., Цымбала В.И.] // VII Всесоюзная конфер. по физиологическим и биохимическим основам повышения продуктивности с.-х. животных, посвященная 100-летию со дня рождения В.И.Ленина : матер. конференции. – Боровск, 1970. – С. 118-119.

54. К методике совершенствования преподавания курса физиологии сельскохозяйственных животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. // Труды Московского политехнического института. – М., 1970. – С. 67-68.

55. **Стояновський С.В.** Газоенергетичний обмін і тканинне дихання у великої рогатої худоби в залежності від віку / **С.В. Стояновський**, В.Г. Грибан // Наукові праці Львівського

зооветеринарного інституту. Питання морфології, гістохімії, фізіології і біохімії тварин. – Львів, 1970. – Вип. 1. – С. 3-14.

56. **Стояновский С.В.** Некоторые аспекты энергетического обмена у овец в онтогенезе / **С.В. Стояновский**, В.Г. Грибан // XI съезд Всесоюзного физиологического общества им. И. П. Павлова : тез. докл. – Л.: Наука, 1970. – Т. 2. – С. 465-466.

57. **Стояновский С.В.** О кортикальном влиянии на уровень газозенергетического обмена, проницаемость и синтетическую деятельность молочной железы / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // IX Всесоюзная конференция по проблемам кортико-висцеральной физиологии : матер. конференции. – Баку, 1970. – С. 21-25.

1971

58. Деякі особливості енергетичного обміну у жуйних тварин в онтогенезі / [**Стояновський С.В.**, Секретарюк К.В., Кисленко М.Ф., Ступницький Р.М., Грибан В.Г., Цимбала В.І.] // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Питання морфології, гістохімії, фізіології і біохімії тварин. – Львів, 1971. – С. 3-10.

59. До методики програмованого навчання по курсу фізіології сільськогосподарських тварин / **Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко М.Ф. // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Розведення, генетика та годівля с.-г. тварин. – Львів, 1971. – С. 3-12.

60. **Стояновський С.В.** Вплив фізичного навантаження на фізіологічний стан та деякі біохімічні показники крові голландських корів в процесі акліматизації / **Стояновський С.В.**, Демчук М.В., Петриця В.О. // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Питання морфології, гістохімії, фізіології і біохімії тварин. – Львів, 1971. – Вип.2. – С. 19-25.

61. **Стояновський С.В.** Деякі питання біоенергетики у жуйних тварин в онтогенезі / **С.В. Стояновський** // II Український біохімічний з'їзд : тез. допов. і повідомлень. – К.: Наукова думка, 1971. – С. 187-188.

62. **Стояновський С.В.** До методики біопсії печінки, мускулів та взяття артеріальної крові у жуйних тварин різного віку /

Стояновський С.В., Грибан В.Г., Коляда М.В. // Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Питання морфології, гістохімії, фізіології і біохімії тварин. – Львів, 1971. – С. 10-14.

63. **Стояновский С.В.** Особенности биоэнергетики жвачных животных в онтогенезе / **С.В. Стояновский** // Вопросы адаптации с.-х. животных : матер. симпозиума. – Краснодар, 1971. – С. 141-143.

64. Тканевое дыхание и окислительная способность крови овец в зависимости от возраста / **Стояновський С.В.**, Секретарюк К.В., Грибан В.Г., Коляда Н.В. // XI Всесоюзная конфер. по физиологии и патологии пищеварения: матер. конф. – М., 1971 – С. 711-712.

1972

65. Деякі форми вдосконалення методики вивчення курсу «Фізіологія сільськогосподарських тварин» / **Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко М.Ф. // IX з'їзд Українського фізіологічного товариства. : тез. допов., Запоріжжя 1972 р. – К.: Наукова думка, 1972. – С. 307.

66. Использование в учебном процессе машин типа «Львов-2» и «Киси-5» для программированного обучения по курсу физиологии сельскохозяйственных животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. // Научные труды УСХА. Вопросы физиологии и биохимии животных. – К., 1972. – Вып. 63. – С. 44-48.

67. Применение НОТ в учебной работе кафедры физиологии сельскохозяйственных животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. // Научные труды УСХА. Вопросы физиологии и биохимии животных. – К., 1972. – Вып. 63. – С. 48-54.

68. Применение ультразвука для характеристики свойств биологических жидкостей / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. // Научные труды Одесского сельскохозяйственного института. Пути повышения продуктивности с.-х. животных и птицы. – Одесса, 1972. – С. 207-208.

69. **Стояновський С.В.** Взаємозв'язок між газоенергетичним обміном, рівнем летких жирних кислот у рубці і деякими продуктами їх метаболізму в крові жуйних тварин в онтогенезі / **С.В.**

Стояновський, В.І. Цимбала // IX з'їзд Українського фізіологічного товариства. : тез. допов., Запоріжжя 1972 р. – К.: Наукова думка, 1972. – С. 368-369.

70.Стояновський С.В. Вікові особливості енергетичних процесів та обміну жирних кислот у кіз онтогенезі / **С.В. Стояновський, М.В. Коляда** // IX з'їзд Українського фізіологічного товариства. : тез. допов., Запоріжжя 1972 р. – К.: Наукова думка, 1972. – С. 367-368.

71.Стояновский С.В. Влияние возраста на показатели газознергетического и белкового обмена у овец / **С.В. Стояновский, Я.П. Литвинский** // Научные труды Одесского сельскохозяйственного института. Действие физических агентов на организм животных. – Одесса, 1972. – С. 239-240.

72.Стояновский С.В. Возрастные изменения некоторых показателей энергетического обмена у крупного рогатого скота голландской породы / **С.В. Стояновский, В.И. Цымбала** // Физиология и патология пищеварения : матер. науч. конфер. физиологов, патофизиологов, биохимиков, фармакологов, клиницистов Украины и Молдавии, 5-8 сентября 1972 г., Одесса – Кишинев. – Кишинев: Штинца, 1972. – С. 326-327.

73.Стояновский С.В. Газознергетический и белковый обмен в онтогенезе у крупного рогатого скота / **С.В. Стояновский, Я.П. Литвинский** // Научные труды Одесского сельскохозяйственного института. Профилактика и лечение заболеваний с.-х. животных. – Одесса, 1972. – С. 635-636.

74.Стояновский С.В. Газознергетический обмен и некоторые показатели окислительных тканевых процессов у коров разного возраста / **С.В. Стояновский, Р.И. Кравцов** // Научные труды Одесского сельскохозяйственного института. Профилактика и лечение заболеваний с.-х. животных. – Одесса, 1972. – С. 616.

75.Стояновский С.В. Зависимость между газознергетическим обменом и концентрацией ЛЖК в рубце и крови овец в онтогенезе / **Стояновский С.В., Цымбала В.И., Коляда Н.В.** // Научные труды УСХА. Вопросы физиологии и биохимии животных. – К., 1972. – Вып. 63. – С. 61-65.

76.Стояновский С.В. К методике определения митохондриальной аспартат- и аланинтрансаминаз / **Стояновский**

С.В., Ступницкий Р.М., Литвинский Я.П. // Научные труды УСХА. Вопросы физиологии и биохимии животных. – К., 1972. – Вып. 63. – С. 58-60.

77.Стояновский С.В. Легочный газообмен и интенсивность тканевого дыхания щитовидной и поджелудочной желез овец в онтогенезе / **Стояновский С.В.**, Грибан В.Г., Тарасюк П.В. // Научные труды УСХА. Вопросы физиологии и биохимии животных. – К., 1972. – Вып. 63. – С. 54-58.

78.Стояновський С.В. Показники газоенергетичного обміну овець в онтогенезі / **Стояновський С.В.**, Цимбала В.І., Коляда М.В. // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1972. – Вип. 19. – С. 86-90.

79.Стояновский С.В. Энергетические процессы у местного черно-пестрого скота в связи с возрастом / **С.В. Стояновский**, В.И. Цымбала // Научные труды Одесского сельскохозяйственного института. Пути повышения продуктивности с.-х. животных и птицы. – Одесса, 1972. – С. 312.

1973

80.Стояновський С.В. Активність трансаміназ сироватки крові чорно-рябої худоби в онтогенезі / **С.В. Стояновський**, М.Я. Гавриленко // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К: Урожай, 1973. – Вип. 23. – С. 23-26.

81.Стояновський С.В. Вікові особливості газоенергетичного і білкового обміну у великої рогатої худоби і овець / **С.В. Стояновський**, Я.П. Літвінський // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. – К.: Урожай, 1973. – Вип. 16. – С. 103-105.

82.Стояновский С.В. Газоэнергетический обмен у продуктивных коров под влиянием УФ-облучения / **С.В. Стояновский**, И.Л. Мельник // Ультрафиолетовое излучение и его применении в биологии : матер. X Всесоюзного совещания по биологическому действию ультрафиолетового излучения, 11-13 сентября 1973 г., Горький. – Пущино-на-Оке, 1973. – С. 185-186.

83. **Стояновський С.В.** Годівля та продуктивність / **С.В. Стояновський**, Д.С. Остапів // Тваринництво України. – 1973. – № 12. – С. 36.

84. **Стояновський С.В.** Деякі показники білкового обміну у відгодівельної великої рогатої худоби в зв'язку з віком / **С.В. Стояновський**, Є.М. Колтун // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1973. – Вип. 22. – С. 51-53.

1974

85. Гавриленко М.А. Активность каталазы крови молодняка черно-пестрого скота в зависимости от возраста / М.А. Гавриленко, **С.В. Стояновский** // Научные труды УСХА. Повышение продуктивности и борьба с бесплодием с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 127. – С. 75-76.

86. Гавриленко М.А. Сравнительные данные газоэнергетического обмена у голландского и местного черно-пестрого скота в связи с возрастом / М.А. Гавриленко, **С.В. Стояновский** // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 118, Т. 1. – С. 69-71.

87. Индивидуальный план студента-заочника по изучению курса физиологии сельскохозяйственных животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. // Труды ВСХИЗО: Научная организация учебного процесса на заочных факультетах и отделениях с.-х. вузов. – М., 1974 – Вып. 80. – С. 84-86.

88. К вопросу организации самостоятельной работы студентов над изучением курса физиологии сельскохозяйственных животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 118, Т. 1. – С. 72-74.

89. Опыт использования обучающих машин и автоматизированных классов для программированного обучения студентов-заочников по курсу «Физиология сельскохозяйственных животных» / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф.] // Труды ВСХИЗО. Технические средства и

программированное обучение в системе высшего заочного с.-х. образования. – М., 1974. – Вып. 82. – С. 115-120.

90. **Стояновский С.В.** Белковый состав сыворотки крови овец в зависимости от генотипа / **С.В. Стояновский, В.И. Терек** // I симпозиум по применению биохимических показателей в селекции овец : материалы. – Львов, 1974. – С. 81-84.

91. **Стояновский С.В.** Возрастные изменения окислительных тканевых процессов у молодняка крупного рогатого скота / **С.В. Стояновский, П.И. Головач** // Научные труды УСХА. Повышение продуктивности и борьба с бесплодием с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 127. – С. 89-91.

92. **Стояновский С.В.** Вплив кортизону на активність ферментів гліколізу у тканинах новонароджених і дорослих тварин / **Стояновский С.В., Кусень В.В., Бабіна В.П.** // Український біохімічний журнал. – 1974. – Т. 46, № 6. – С. 757-762.

93. **Стояновский С.В.** Интегральная лекция как поисковая форма лекций / **Стояновский С.В., Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф.** // Научные труды УСХА. Совершенствование преподавания физиологии с.-х. животных. – К.: – 1974. – Вып. 137. – С. 41-42.

94. **Стояновский С.В.** К вопросу о нейрогуморальной регуляции секреции молока и энергетического обмена лактирующих животных / **Стояновский С.В., Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф.** // IV симпозиум по физиологии и биохимии лактации, 17-19 сентября 1974 г., Баку : матер. конф. – Баку : Элм, 1974. – С. 224-225.

95. **Стояновський С.В.** Легеневий газообмін і мітохондріальні окислювальні процеси у корів залежно від віку / **С.В. Стояновський, Р.Й. Кравців** // Вісник с.-г. науки. – 1974. – № 3. – С. 86-89.

96. **Стояновський С.В.** Легеневий газообмін у тварин залежно від породи, віку та рівня годівлі / **С.В. Стояновський, Д.С. Остапів** // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1974. – Вип. 25. – С. 25-29.

97. **Стояновский С.В.** Легочный газообмен, уровень ЛЖК в рубце и тканевые окислительные процессы у овец на разных этапах онтогенеза / **Стояновский С.В., Цымбала В.И., Головач П.И.** // Научные труды УСХА. Борьба с бесплодием с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 3. – С. 50-54.

98. **Стояновський С.В.** Молочна продуктивність корів чорно-рябої і червоної польської порід на Волині / **С.В. Стояновський**, Д.С. Остапів // Вісник с.-г. науки. – 1974. – № 11. – С. 91-94.

99. **Стояновский С.В.** Некоторые показатели газознергетического обмена, рубцового метаболизма и окислительных тканевых процессов у молодняка крупного рогатого скота разного возраста / **Стояновский С.В.**, Цымбала В.И., Кравцов Р.И. // Научные труды УСХА. Борьба с бесплодием с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. III. – С. 42-46.

100. **Стояновский С.В.** Оптимизация учебного процесса по курсу физиологии с.-х. животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // Научные труды УСХА. Совершенствование преподавания физиологии с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 137. – С. 43-44.

101. **Стояновський С.В.** Особливості росту, розвитку та обміну речовин молодняка чорно-рябої і червоної польської порід в залежності від рівня годівлі / **С.В. Стояновський**, Д.С. Остапів // Інформ. листок ЛВЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1974. – Серія 21. – 8 с.

102. **Стояновський С.В.** Оцінювати раніше можна / **Стояновський С.В.**, Остапів Д.С., Шевченко Г.А. // Тваринництво України. – 1974. – № 11. – С. 32.

103. **Стояновский С.В.** Применение автоматизированных классов и обучающих машин в учебном процессе / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // Научные труды УСХА. Совершенствование преподавания физиологии с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 137. – С. 45-46.

104. **Стояновський С.В.** Промислове схрещування в скотарстві / **Стояновський С.В.**, Прозора К.Й., Остапів Д.С. // Інформ. листок ЛВЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1974. – серія 21. – 4 с.

105. **Стояновський С.В.** Стада для нової технології / **Стояновський С.В.**, Шевченко Г.А., Остапів Д.С. // Тваринництво України. – 1974. – № 5. – С. 36.

106. **Стояновський С.В.** Характеристика дійного стада корів Волинської с.-г. дослідної станції / **Стояновський С.В.**, Шевченко Г.А., Остапів Д.С. // Бюлетень «Сільськогосподарська інформація». – К., 1974. – № 8. – С. 45-47.

107. **Стояновский С.В.** Элементы НОТ в учебном процессе / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // Научные труды УСХА. Совершенствование преподавания физиологии с.-х. животных. – К., 1974. – Вып. 137. – С. 46-49.

1975

108. Биохимические показатели крови телок в зависимости от происхождения / [**Стояновский С.В.**, Остапів Д.С., Прозора К.И., Шевченко Г.А.] // Доклады Всесоюзной ордена Ленина академии с.-х. наук им. В.И. Ленина. – М.: Колос, 1975. – № 8. – С. 19-20.

109. Доцільно застосовувати / **Стояновський С.В.**, Прозора К.Й., Остапів Д.С., Довгополий І.М. // Тваринництво України. – 1975. – № 8. – С. 39.

110. Энергетический обмен и его обеспечение питательными веществами у крупного рогатого скота на отдельных этапах постнатального онтогенеза / [**Стояновский С.В.**, Цымбала В.И., Кравцов Р.И. и др.] // Всесоюзная конференция «Физиолого-биохимическое обоснование нормирования энергетического питания высокопродуктивных животных», 9 – 11 сентября 1975 г., Боровск. : тез. докл. – Боровск, 1975. – С. 100-102.

111. Моделирование физиологических процессов / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф.] // Научные труды УСХА. «Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1975. – Вып. 157. – С. 3-4.

112. Особенности энергетического обмена у крупного рогатого скота в онтогенезе // [**Стояновский С.В.**, Цымбала В.И., Кравцов Р.И. и др.] // Научные труды Всесоюзного НИИ физиологии, биохимии и питания с.-х. животных. – Боровск, 1975. – Т. XIV. – С. 224-232.

113. Плани навчальних занять для студентів II курсу зоотехнічного факультету / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Кисленко М.Ф. та ін.] // Спеціальність – 1506 «Зоотехнія». – Львів, 1975. – 128 с.

114. **Стояновський С.В.** Видові відмінності впливу кортизону на вміст глікогену в тканинах новонароджених і дорослих тварин /

Стояновський С.В., Кусень В.В., Бабіна В.П. //Доповіді АН Української РСР. Серія «Біологія». – К., 1975. – № 1. – С. 64-66.

115.Стояновський С.В. Використання добавок небілкового азоту при відгодівлі свиней / **С.В. Стояновський, Б.С. Гайдук** // Інформ. листок ЛВЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1975. – № 223 – 75. – 4 с.

116.Стояновський С.В. Вікові особливості газоенергетичного обміну і дихальної функції крові в овець / **С.В. Стояновський, П.І. Головач** // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. – К. : Урожай, 1975. – Вип. 20. – С. 94-97.

117.Стояновський С.В. Вікові особливості газоенергетичного обміну та дихальної функції мітохондрій у овець / **С.В. Стояновський, Р.Й. Кравців** // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1975. – Вип. 27. – С. 64-67.

118.Стояновський С.В. Вплив кортизону на вміст піровиноградної й молочної кислот та активність ферментів глюконеогенезу у тканинах новонароджених і дорослих тварин / **Стояновський С.В., Кусень В.В., Бабіна В.П.** // Український біохімічний журнал. – 1975. – Т. 47, № 1. – С. 116-121.

119.Стояновський С.В. Газовий склад крові і активність карбоангідрази у молодняка великої рогатої худоби на окремих етапах розвитку / **С.В. Стояновський, П.І. Головач** // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1975. – Вип. 26. – С. 3-6.

120. Стояновський С.В. Гліколіз у тканинах овець різного віку при введенні їм кортизону / **Стояновський С.В., Кусень В.В., Бабіна В.П.** // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1975. – Вип. 26. – С. 42-49.

121.Стояновський С.В. Динаміка газообміну у великої рогатої худоби, хворої інфекційним катаром дихальних шляхів / **С.В. Стояновський, В.О. Петриця** // Ветеринарія. – К: Урожай, 1975. – Вип. 41. – С. 9-15.

122.Стояновський С.В. Ефективність промислового схрещування корів симентальської породи з бугаями м'ясних порід в умовах Львівської області / **Стояновський С.В., Прозора К.Й., Остапів Д.С.** // Інформ. листок ЛВЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1975. – Серія 33. – 6 с.

123.**Стояновский С.В.** Некоторые особенности энергетических процессов у жвачных животных в связи с возрастом / **С.В. Стояновський** // XII съезд Всесоюзного физиологического общества им. И. П. Павлова, Тбилиси, 1975 : тез. науч. сообщений. – Боровск, 1975. – С. 72-73.

124.**Стояновский С.В.** О взаимосвязи газоэнергетического обмена с дыхательной функцией крови и тканевыми окислительными процессами у овец разного возраста / **Стояновский С.В.**, Кравцов Р.И., Головач П.И. // Всесоюзная конференция «Физиолого-биохимическое обоснование нормирования энергетического питания высокопродуктивных животных», 9 – 11 сентября 1975 г., Боровск. : тез. докл. – Боровск, 1975. – С. 98-100.

125.**Стояновський С.В.** Особливості будови слизистої оболонки тонкого кишечника у нутрій залежно від віку / **Стояновський С.В.**, Романишин В.П., Фрич І.В. // Фізіологія і біохімія с.-г. тварин. – К.: Урожай, 1975. – Вип. 27. – С. 88-92.

126.**Стояновський С.В.** Особливості газоенергетичного обміну, дихальної функції крові й тканинного дихання у молодняка худоби залежно від віку / **С.В. Стояновський**, П.І. Головач // Вісник с.-г. науки. – 1975. – № 4. – С. 72-76.

127.**Стояновський С.В.** Робочі плани. Фізіологія с.-г. тварин / **Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Кисленко М.Ф. // Плани навчальних, занять для студентів II курсу зоотехнічного факультету. – Львів, 1975. – С. 7-42.

128.**Стояновский С.В.** Сравнительно-видовая характеристика влияния кортизона на концентрацию глюкозы в тканях новорожденных и взрослых животных / **Стояновский С.В.**, Кусень В.В., Бабина В.П. // Доклады АН Украинской ССР. Геология, геофизика, химия и биология. Серия «Б». – К., 1975. – № 1. – С. 72-74.

129.**Стояновський С.В.** Хімічний склад молока корів чорно-рябої і червоної польської порід в умовах Волині при різному рівні їх вирощування / **С.В. Стояновський**, Д.С. Остапів // Молочно-м'ясне скотарство. – К.: Урожай, 1975. – Вип. 37. – С. 57-61.

130.**Стояновский С.В.** Эффективность использования технических средств и моделей в изучении курса физиологии с.-х. животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // Труды ВСХИЗО зоотехнического факультета. – М., 1975. – С. 2.

131. Вирощування чистопородного і помісного молодняка на заміниках незбираного молока / [**Стояновський С.В.**, Прозора К.Й., Остапів Д.С., Довгополий І.М., Клим М.Ф.] // Інформ. листок. ЛвЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1976. – Серія 33. – 4 с.

132. Моделирование физиологических процессов / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф.] // Труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1976. – Вып. 156, Т. II. – С. 50-54.

133. Научная организация методики преподавания курса физиологии с.-х. животных / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф., Романишин В.П.] // Совершенствование организации и повышение эффективности исследований в с.-х. вузах : матер. семинара по науч. работе с.-х. вузов, 15-29 октября 1974 г. – К., 1976. – С. 181-184.

134. **Стояновський С.В.** Відгодівля молодняка великої рогатої худоби сухими кормовими сумішками / **Стояновський С.В.**, Столярчук П.З., Северин Д.В. // Вісник с.-г. науки. – 1976. – № 3. – С. 59-63.

135. **Стояновський С.В.** Вікові зміни функціонального стану печінки і сідничного м'яза тварин чорно-рябої породи / **С.В. Стояновський**, В.В. Снітинський // Вісник с.-г. науки. – 1976. – № 5. – С. 55-57.

136. **Стояновський С.В.** Ефективність схрещування / **Стояновський С.В.**, Остапів Д.С., Петрик О.П. // Тваринництво України. – 1976. – № 1. – С. 50.

137. **Стояновский С.В.** Индивидуальные контрольные задания как одна из эффективных форм в изучении курса физиологии сельскохозяйственных животных студентами в межсессионный период / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // Труды ВСХИЗО. Науч. организация учебного процесса на заочных факультетах и отделениях с.-х. вузов. – М., 1976. – Вып. 122. – С. 76-79.

138. **Стояновский С.В.** Некоторые особенности газоэнергетического обмена у коров голландской и местной черно-

пестрой пород / **С.В. Стояновский**, В.И. Цымбала // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1976. – Вып. 156, Т. II. – С. 60-63.

139.**Стояновський С.В.** Онтогенетичні особливості дихальної функції крові та мітохондрій печінки і сідничного м'яза у овець / **Стояновський С.В.**, Кравців Р.Й., Головач П.І. // Вісник с.-г. науки. – 1976. – № 9. – С. 64-68.

140.**Стояновський С.В.** Фізіологічні основи ефективного вирощування молодняка великої рогатої худоби / **С.В. Стояновський**, В.В. Снітинський // Інформ. листок ЛьЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1976. – Серія 33. – 4 с.

141.**Стояновський С.В.** Фізіологічні основи одержання високих приростів при відгодівлі великої рогатої худоби / **С.В. Стояновський**, В.В. Снітинський // Інформ. листок ЛьЦНТІ. – Тваринництво і ветеринарія. – Львів, 1976. – № 227-76. – 5 с.

142.**Стояновський С.В.** Хімічний склад молозива корів чорно-рябої і червоної польської порід великої рогатої худоби залежно від рівня їх вирощування / **С.В. Стояновський**, Д.С. Остапів // Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. – К.: Урожай, 1976. – Вип. 8. – С. 31-36.

1977

143.Взаємозв'язок енергетичних процесів з вуглеводно-жировим і білковим обміном у молодняка великої рогатої худоби / [**Стояновський С.В.**, Цимбала В.І., Кравців Р.П., Літвінський Я.П., Снітинський В.В., Головач П.І.] // III Український біохімічний з'їзд : тез. допов. – Донецьк, 1977. – С. 204-205.

144.Гістохімічне вивчення сульфгідрильних груп і вуглеводів шлунково-кишкового тракту і печінки нутрій у зв'язку з віком / [**Стояновський С.В.**, Романишин В.П., Снітинський В.В., Фрич І.В.] // Вісник с.-г. науки. – 1977. – № 9. – С. 67-70.

145.Гистохимическое исследование кислых (сульфатированных) мукополисахаридов печени нутрий в связи с возрастом / [**Стояновский С.В.**, Фрич И.В., Романишин В.П., Снитинский В.В.] // XII Всесоюзная конфер. «Фундаментальные проблемы гастроэнтерологии» : тез. докл.: – Львов, 1977. – С. 320.

146.Интенсификация учебного процесса со студентами-заочниками зооинженерного отделения с применением новых форм преподавания / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. и др.] // Материалы конференции ВСХИЗО. – М., 1977. – С. 73-74.

147.Онтогенетические особенности тканевого дыхания и некоторых метаболических катализаторов печени у крупного рогатого скота / [**Стояновский С.В.**, Кравцов Р.И., Снитинский В.В., Головач П.И.] // XII Всесоюзная конфер «Фундаментальные проблемы гастроэнтерологии» : тез. докл. – Львов, 1977. – С. 320-321.

148.**Стояновський С.В.** Вивчення особливостей обміну речовин і енергії як основи підвищення продуктивності великої рогатої худоби в умовах промислових комплексів / **С.В. Стояновський** // X з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: Наукова думка, 1977. – С. 308.

149.**Стояновський С.В.** Гістохімічне вивчення нуклеїнових кислот шлунково-кишкового тракту і печінки нутрій у зв'язку з віком / **С.В. Стояновський**, І.В. Фрич // Вісник с.-г. науки. – 1977. – № 3. – С. 61-65.

150.**Стояновский С.В.** Изменение активности некоторых ферментов сыворотки крови овец до и после дегельминтизации при спонтанном фасциолезе и мониезиозе / **Стояновский С.В.**, Сутягин В.С., Литвинский Я.П. // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1977. – Вып. 190. – С. 60-61.

151.**Стояновский С.В.** К вопросу об определении некоторых изоферментов в сыворотке крови / **С.В. Стояновский**, Я.П. Литвинский // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1977. – Вып. 190. – С. 64.

152.**Стояновський С.В.** Легеневий газообмін молодняка чорно-рябої породи залежно від походження / **С.В. Стояновський**, Д.С. Остапів // Вісник с.-г. науки. – 1977. – № 5. – С. 65-67.

153.**Стояновський С.В.** Мобілізація фізіологічних резервів продуктивності тварин на відгодівлі / **Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Цимбала В.І. // X з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: Наукова думка, 1977. – С. 309.

154.**Стояновский С.В.** О влиянии кортизона на обменные процессы крупного рогатого скота в зависимости от возраста в

условиях Прикарпатья / **С.В. Стояновский** // V Всесоюзная конфер. по экологической физиологии, биохимии и морфологии «Эколого-физиологические исследования в природе и эксперименте» : тез. докл. – Фрунзе: Илим, 1977. – С. 380-381.

155.**Стояновский С.В.** Фенотипические и генотипические взаимосвязи между основными селекционными признаками у черно-пестрого скота западных районов УССР в зависимости от происхождения / **С.В. Стояновский**, К.И. Прозора // III съезд Всесоюзного общества генетиков и селекционеров им. Н. П. Вавилова «Генетика и селекция животных. Генетика человека и медицинская генетика», 16-20 мая 1977 г., Львов : тез. докл. – Львов, 1977. – Т. II (I). – С. 168.

1978

156. Возрастные изменения обмена веществ и энергии у крупного рогатого скота / [**Стояновский С.В.**, Коляда Н.В., Кравцов Р.И., Головач П.И., Снитинский В.В.] // Нейрогуморальные основы повышения воспроизводительной функции с.-х. животных и механизмы регуляторной деятельности мозга. – Ереван, 1978. – С. 244-250.

157.Материалы к изучению генофонда черно-пестрого скота Львовской области / [**Стояновский С.В.**, Прозора К.И., Подоба Б.Е., Мисостова Н.В.] // Научные труды УСХА. Повышение продуктивности и борьба с бесплодием с.-х. животных. – К., 1978. – Вып. 202. – С. 33-36.

158.**Стояновський С.В.** Газоенергетичний обмін у корів чорно-рябої породи залежно від віку та походження / **С.В. Стояновський**, К.Й. Прозора // Вісник с.-г. науки. – 1978. – № 6. – С. 63-66.

159.**Стояновский С.В.** Энергетический обмен у сельскохозяйственных животных / **С.В. Стояновский**, Е.А. Надаляк // Физиология с.-х. животных. Руководство по физиологии. – Л.: Наука, 1978. – С. 255-280.

160. **Стояновский С.В.** Сверхслабое свечение в зависимости от породных особенностей животных / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Гриценко В.Г. // Действие

физических факторов на живой организм, 22-25 апреля 1978 г., Одесса : тез. докл. – Одесса, 1978. – С.8.

1979

161.Влияние адреналина на газоэнергетический обмен и некоторые показатели крови черно-пестрого скота / [**Стояновский С.В.**, Головач П.И., Снитинский В.В. и др.] // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1979. – Вып. 216. – С. 66-68.

162. Влияние адреналина на обмен веществ и энергии у крупного рога- того скота / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Романишин В.П. и др.] // XIII съезд Всесоюзного физиологического общества им. И. П. Павлова, посвященный 150-летию со дня рождения И. М. Сеченова : тез. докл., Алма-Ата – 1979. – Л.: Наука, 1979. – Т. 2. – С. 400.

163.**Стояновский С.В.** Интенсивность энергетического обмена и использование питательных веществ у жвачных животных в онтогенезе / **С.В. Стояновский** // XXI Всемирный ветеринарный конгресс. Резюме. – М., 1979. – Ч. 2, Раздел V. – С. 9.

164.**Стояновський С.В.** Легеневий газообмін і енергетичні витрати у ремонтних телиць, що вирощуються в спеціалізованих господарствах / **С.В. Стояновський**, Ф.Т. Цоколаева // Вісник с.-г. науки. – 1979. – № 3. – С. 38-41.

165.**Стояновский С.В.** Некоторые физиологические показатели бычков при подкормке микроэлементами / **С.В. Стояновский**, Р.И. Кравцов // Научные труды УСХА. Диагностика, терапия и профилактика болезней с.-х. животных. – К., 1979. – Вып. 216. – С. 213-216.

166.**Стояновский С.В.** Управление качеством подготовки специалистов / **С.В. Стояновский**, К.В. Секретарюк // Кадры сельского хозяйства. – М. : Колос, 1979. – № 6. – С. 42-45.

1980

167.Індивідуальний план навчальних занять по фізіології сільськогосподарських тварин / [Стойновский С.В., Ступницький Р.М., Кисленко М.Ф. та ін.] – Львів, 1980. – 36 с.

168.Стойновский С.В. Комплексные занятия на ФПК / С.В. Стойновский, М.В. Демчук // Кадры сельского хозяйства. – 1980. – № 6. – С. 47-50.

169.Стойновский С.В. Комплексная лекция с элементами проблемного обучения / Стойновский С.В., Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // Методические материалы «Эффективность новых методов обучения в высшей школе». – Одесса, 1980. – 73 с.

170.Стойновский С.В. Материалы комплексной системы управления качеством подготовки специалистов. Использование метода проблемного обучения в организации учебного процесса (учебно-методические указания) / Стойновский С.В., Секретарюк К.В., Малишевский Е.А. – Львов, 1980. – 13 с.

171.Стойновский С.В. Механизм регуляции биоэнергетики жвачных животных под влиянием кортизона / С.В. Стойновский // Бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с.-х. животных. – Львов, 1980. – Вып. 1(4). – С. 55.

172. Стойновский С.В. Обмен веществ и энергии у жвачных животных и его коррекция / С.В. Стойновский // Всесоюзная конференция «Физиолого-биохимические основы высокой продуктивности с.-х. животных» : тез. докл. – Боровск, 1980. – С. 32-33.

173.Стойновский С.В. Проблемное обучение в подготовке ветеринарного врача / Стойновский С.В., Секретарюк К.В., Малишевский Е.А. // Методические материалы по проблеме «Эффективность новых методов обучения в высшей школе» : тез. докл. – Одесса, 1980. – С. 41.

1981

174.Влияние адреналина на показатели обмена веществ и энергии у коров / [Стойновский С.В., Ступницкий Р.М., Романишин В.П. и др.] // Научно – производственная конференция “Повышение

продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного животноводства” : тез. докл. – Львов, 1981. – С. 16-18.

175.Гуфрий Д.Ф. Активность щелочной фосфатазы в слизистой оболочке кишечника крупного рогатого скота и ее изменение в зависимости от различных доз линкомицина / Д.Ф. Гуфрий, **С.В. Стояновский** // Повышение продуктивности и борьба с болезнями с.-х. животных в условиях промышленного животноводства : тез. докл. научно-производственной конференции. – Львов, 1981. – С. 64-66.

176.Эффективность симпатикотонического монопремикса при откорме скота / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Цымбала В.И., Слипа О.Р.] // Научно-производственная конференция «Повышение продуктивности и борьба с болезнями с.-х. животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1981. – С. 9-10.

177.Промышленная технология производства молока при поточно-цеховой системе / [**Стояновский С.В.**, Васылив М.Г., Прозора К.И. и др.] // Учебное пособие для зооинженерных факультетов различных форм обучения и слушателей факультетов повышения квалификации с.-х. вузов. – Львов, 1981. – 92 с.

178.**Стояновский С.В.** Влияние адреналина на интенсивность тканевого дыхания и активность некоторых ферментов печени молодняка крупного рогатого скота / **Стояновский С.В.**, Головач П.И., Кусень В.В. // XIII Всесоюзная конференция «Фундаментальные проблемы гастроэнтерологии» : тез. докл. – К., 1981. – С. 244.

179. **Стояновский С.В.** Влияние лучей лазера на ткань молочной железы / **Стояновский С.В.**, Кисленко Н.Ф., Федорович В.С. // Научно-производственная конференция «Повышение продуктивности и борьба с болезнями с.-х. животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1981. – С. 31-32.

180.**Стояновський С.В.** Кузня сільськогосподарських кадрів / **С.В. Стояновський** // Вільна Україна (газета) за 20 листопада 1981. – Львів. – № 223 (10774). – С. 3.

181. **Стояновський С.В.** Львівському зооветеринарному інституту – 100 років / **Стояновський С.В.**, Падуро М.Ф., Кошель Г.І. // Вісник с.-г. науки. – 1981. – № 12. – С. 73-74.

182. **Стояновский С.В.** Основные аспекты новой теории адаптации / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Слипа О.Р. // Научно-производственная конференция «Повышение продуктивности и борьба с болезнями с.-х. животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1981. – С. 5-7.

183. **Стояновський С.В.** Основа високої продуктивності. Тваринництво ударний фронт / **С.В. Стояновський**, О.З. Столярчук – Вільна Україна (газета) за 11 листопада 1981. – Львів. – С. 3.

184. **Стояновский С.В.** Характеристика интерьерных показателей у коров различного уровня продуктивности и происхождения / **Стояновский С.В.**, Прозора К.И., Цоколаева Ф.Т. // Доклады ВАСХНИЛ. – 1981. – № 10. – С. 30-32.

185. **Стояновский С.В.** Фосфорно-азотистый обмен в печени бычков под влиянием различных доз кобальта / **Стояновский С.В.**, Кравцов Р.И. // XIII Всесоюзная конференция «Фундаментальные проблемы гастроэнтерологии» : тез. докл. – К., 1981. – С. 244.

186. Физиологические показатели у коров при поточно-цеховой системе содержания / [Васылив М.Г., **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М. и др.] // Научно-производственная конференция «Повышение продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1981. – С. 7-8.

1982

187. Влияние адреналина на морфологический состав, активность некоторых гликолитических и дыхательных ферментов крови у коров разного возраста / [**Стояновский С.В.**, Головач П.И., Кусень В.В., Пидганюк О.М.] // Всесоюзная научно-производственная конфер. посвящ. 100-летию Львовского зооветинститута «Повышение продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1982. – С. 4.

188.Вплив адреналіну на газоенергетичний обмін, морфологічний і газовий склад крові у корів різного віку / [Стойновський С.В., Головач П.І., Цимбала В.І., Кравців Р.Й.] // XI з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов., Дніпропетровськ, вересень 1982. – К. : Наукова думка, 1982. – С. 395-396.

189.Вплив адреналіну на інтенсивність тканинного дихання і активність деяких ферментів скелетних м'язів у молодняка великої рогатої худоби / [Стойновський С.В., Головач П.І., Кусень В.В., Підганюк О.М.] // IV Український біохімічний з'їзд : тез. допов. – К. : Наукова думка, 1982. – Ч.2. – С. 194-195.

190.Исследование влияния мочевины, обменной коррекции на продуктивность скота на откорме / [Стойновский С.В., Ступницкий Р.М., Колтун Е.М., Слипа О.Р., Гнидец Я.В.] // Информ. листок ЛВЦНТИ. – Животноводство и ветеринария. – Львов, 1982. – Серия 33. – № 11. – 5 с.

191.Симпатикотонічна корекція обміну речовин та енергії у бичків на відгодівлі / [Стойновський С.В., Ступницький Р.М., Цимбала В.І., Колтун Є.М.] // XI з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов., Дніпропетровськ, вересень 1982. – К. : Наукова думка, 1982. – С. 395-396.

192.Кравців Р.Й. Вплив різних доз хлористого кобальту на фізіологічні показники відгодівельних бичків / Кравців Р.Й., Стойновський С.В., Головач П.І. // XI з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов., Дніпропетровськ, вересень 1982. – К. : Наукова думка, 1982. – С.225.

193.Кравцов Р.И. Физиологический статус откормочных бычков хозяйств различных геоморфологических зон Львовской области / Р.И. Кравцов, С.В. Стойновский // Всесоюзная научно-производственная конфер. посвящ. 100-летию Львовского зооветинститута «Повышение продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1982. – С. 9.

194.Романюк Б.П. Профилактика стрессов крупного рогатого скота при транспортировке спец автотранспортом / Б.П. Романюк, С.В. Стойновский // Информ. листок ЛВЦНТИ. – Животноводство и ветеринария. – Львов, 1982. – Серия 33. – № 67 – 82. – 3 с.

195. **Стояновский С.В.** Влияние аминазина на функциональное состояние красной крови крупного рогатого скота при транспортном стрессе / **С.В. Стояновский**, Б.П. Романюк // Научно-технический бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии сельскохозяйственных животных. – Львов, 1982. – С. 31-32.

196. **Стояновский С.В.** Влияние различных доз морфоциклина и линкомицина на ферментативную активность кишечного содержимого телят / **Стояновский С.В.**, Скородинский З.П., Гуфрий Д.Ф. // Доклады ВАСХНИЛ. – 1982. – № 6. – С. 31-34.

197. **Стояновский С.В.** Влияние транспортного стресса на гликогенолиз в длиннейшем мускуле спины молодняка крупного рогатого скота / **С.В. Стояновский**, Б.П. Романюк // Всесоюзная научно-производственная конфер. посвящ. 100-летию Львовского зооветинститута «Повышение продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного животноводства» : тез. докл. – Львов, 1982. – С. 4-5.

198. **Стояновский С.В.** Энергетический обмен и регуляция секреции составных частей молока. / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. // VI Всесоюзный симпозиум по физиологии и биохимии лактации, 14 – 17 сентября 1982 г., Львов. – М., 1982. – С. 160-161.

199. **Стояновский С.В.** Некоторые аспекты субклеточных механизмов адаптации к действию раздражителей / **С.В. Стояновский**, Р.М. Ступницкий // VI Всесоюзная конференция по экологической физиологии. – Сыктывкар, 1982. – Т.1. – С.60.

1983

200. Взаимосвязь между активностью окислительно-восстановительных ферментов и продуктивностью коров в условиях поточно-цеховой системы производства молока / [**Стояновский С.В.**, Федорович В.С., Мацех А.Е., Костюк С.С., Семанюк В.И.] // Информ. листок ЛвЦНТИ. – Животноводство и ветеринария. – Львов, 1983. – Серия 33. – № 264 – 83. – 4 с.

201. Использование пиридоксина для повышения выхода жизнеспособного молодняка крупного рогатого скота / [**Стояновский С.В.**, Костюк С.С., Семанюк В.И., Мацех А.Е.,

Федорович В.С.] // Информ. листок ЛВЦНТИ. – Животноводство и ветеринария. – Львов, 1983. – Серия 33. – № 265 – 83. – 4 с.

202.Кравцов Р. И. Влияние подкормки микроэлементами и витаминами на продуктивные качества и гематологические показатели бычков / Р.И. Кравцов, **С.В. Стояновский** // Научные труды УСХА. Меры борьбы с болезнями с.-х. животных и птицы в животноводческих комплексах УССР. – К., 1983. – С. 102-106.

203.**Стояновский С.В.** Гистохимические показатели печени, почек и надпочечников бычков при скармливании биурета / **Стояновский С.В.**, Лемишко А.М., Романюк Б.П. // Научные труды УСХА. Меры борьбы с болезнями с.-х. животных и птицы в животноводческих комплексах УССР. – К., 1983. – С. 3-7.

204.**Стояновский С.В.** Физиологическое обоснование применения различных доз и солей кобальта в зависимости от экологических условий / **С.В. Стояновский**, Р.И. Кравцов // XIV съезд Всесоюзного физиологического общества им. И. П. Павлова : рефераты лекций и тез докл. – Л. : Наука, 1983. – С. 437- 438.

1984

205.Влияние экзогенного адреналина на обмен веществ у коров разного возраста / [**Стояновский С.В.**, Головач П.И., Цымбала В.И., Кусень В.В., Пидганюк О.М.] // Научно-технический бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с.-х. животных. – Львов, 1984. – Вып. 6 (2). – С. 46-49.

206.Завадовський С.Г. Вікові зміни в білковому обміні у корів залежно від їх утримання / С.Г. Завадовський, **С.В. Стояновський** // Вісник с.-г. науки. – 1984. – № 2. – С. 73-74.

207.Завадовский С.Г. Подкормка коров на полонинах – важный резерв повышения производства молока / Завадовский С.Г., **Стояновский С.В.**, Кебуз И.В. // Информ. листок ЛВЦНТИ. Серия 33. Животноводство и ветеринария. – Львов, 1984. – № 223. – 4 с.

208.Методические рекомендации по зооветеринарному обслуживанию животных при поточно-цеховой системе производства продуктов скотоводства / [Васылив М.Г., Величко В.А., **Стояновский С.В.** и др.] – Львов, 1984. – 22 с.

209.Методичні вказівки по вивченню курсу фізіології сільськогосподарських тварин / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Кисленко М.Ф. та ін.]. – Львів, 1984. – 40 с.

210.Проблемное обучение (учебно-методические указания) / [**Стояновский С.В.**, Малишевский Е.А., Зверева Г.В., Секретарюк К.В., Завирюха В.И.] – М., 1984. – 22 с.

211.Способ оценки пригодности мяса говядины к хранению в охлажденном виде на протяжении 10 суток / [Романюк Б.П., **Стояновский С.В.**, Фостик Н.М., Богив Е.М., Гамкало В.Г.] // Информ. листок ЛВЦНТИ. – Животноводство и ветеринария. – Львов, 1984. – Серия 33. – № 61. – 2 с.

212.Способ оценки пригодности мяса говядины к длительному хранению в охлажденном виде по клубочковой зоне надпочечников / [Романюк Б.П., **Стояновский С.В.**, Фостик Н.М., Богив Е.М., Гамкало В.Г.] // Информ. листок ЛВЦНТИ. – Животноводство и ветеринария. – Львов, 1984. – Серия 33. – № 62. – 3 с.

213.**Стояновский С.В.** Видеть перспективу / **Стояновский С.В.**, Секретарюк К.В., Малишевский Е.А. // Ветеринария. – 1984. – № 6. – С. 72.

214.**Стояновский С.В.** Влияние лучай гелий-неонового лазера на белковый спектр сыворотки крови, активности трансаминаз митохондрий тканей молочной железы и печени коров / **Стояновский С.В.**, Кисленко Н.Ф., Федорович В.С. // Всесоюзное совещание по применению оптического излучения в с.-х. производстве при выполнении продовольственной программы : матер. докл. – Львов, 1984. – С. 38.

215.**Стояновский С.В.** Обмен кальция и фосфора у высокопродуктивных коров при разном уровне сахара-протеинового отношения / **Стояновский С.В.**, Палфий Ф.Ю., Лесив С.Н. // Доклады ВАСХНИЛ. – 1984. – № 8. – С. 23-26.

216.**Стояновский С.В.** Проблемное обучение в подготовке ветеринарных врачей и зооинженеров / **Стояновский С.В.**, Секретарюк К.В., Малишевский Е.А. // Республиканская науч. метод. конф. профессорско-преподавательского состава по проблемной педагогике высшей школы посвященной 60-летию образования МССР и создания компартии Молдавии. – Кишенев, 1984. – С. 64-65.

217. **Стояновский С.В.** Сбалансированность рационов при скормливании коровам мелассы / **Стояновский С.В.**, Палфий Ф.Ю., Лесив С.Н. // Животноводство. – 1984. – № 11. – С. 49-50.

218. **Стояновский С.В.** Физиологические реакции у молодняка крупного рогатого скота на транспортный стресс / **С.В. Стояновский**, Б.П. Романюк // Всесоюзный симпозиум «Стресс, адаптация и функциональные нарушения» : тез. докл. – Кишинев, 1984. – С. 206.

1985

219. Використання азоту і магнію організмом високопродуктивних корів / [**Стояновський С.В.**, Кравців Р.Й., Лесів С.М., Романишин В.П., Півторак Я.І.] // Вісник с.-г. науки. – 1985. – № 12. – С. 56-59.

1986

220. Зміна інтенсивності обміну речовин та енергії і морфологічного складу крові у молодняка великої рогатої худоби під впливом інсуліну / [**Стояновський С.В.**, Головач П.І., Кусень В.В., Цимбала В.І., Кисленко М.Ф., Ступницький Р.М.] // XII з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – Львів, 1986. – С. 393-394.

221. Повышение продуктивности и зооветеринарное обслуживание при промышленном ведении животноводства / [Васылив М.Г., Величко В.А., **Стояновский С.В.** и др.] // Рекомендации научно-производственной конференции. – Львов, 1986. – 30 с.

222. Показники білкового обміну в крові бичків під впливом піридоксину / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Костюк С.С., Семанюк В.І.] // XII з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – Львів, 1986. – С. 394.

223. Показники білкового і ліпідного обміну в крові бичків під впливом піридоксину / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Костюк С.С., Семанюк В.І.] // XII з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – Львів, 1986. – С. 394.

224.Рекомендации научно-производственной конференции «Повышение продуктивности и зооветеринарное обслуживание скота при промышленном ведении животноводства» / [Васылив М.Г., Величко В.А., **Стояновский С.В.** и др.]. – Львов, 1986. – 30 с.

225.**Стояновский С.В.** Влияние селена и витамина Е на интенсивность роста и качество мяса бычков на откорме / **Стояновский С.В.**, Остапюк Ю.И., Яремин И.М. // Информ. листок Ив.Франковского ЦНТИ. – Ив.Франковск, 1986. – № 85-011. Серия 33. – 4 с .

226.**Стояновский С.В.** Молочная продуктивность коров при разном сахаро-протеиновом отношении в рационе / **Стояновский С.В.**, Палфий Ф.Ю., Лесив С.Н.// Весник с.-х. науки. – 1986. – № 3. – С. 109-112.

227.**Стояновский С.В.** Низкомолекулярные жирные кислоты, их образование и превращение у бычков при промышленном производстве говядины / **С.В. Стояновский**, В.А. Величко // Научно-технический бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с.-х. животных. – Львов, 1986. – Вып. 8(2). – С. 10-14.

228.**Стояновский С.В.** Свободные аминокислоты крови сухостойных коров и новорожденных телят под влиянием пиридоксинового монопремикса / **Стояновский С.В.**, Костюк С.С., Семанюк В.И. // Всесоюзное совещание «Белково-аминокислотное питание с.-х. животных» : тез. докл., Калуга, 28 – 30 мая 1986 г. – Калуга, 1986. – С. 50- 51.

1987

229.Интенсивность обмена веществ и энергии у крупного рогатого скота при блокаде α -адренорецепторов / [**Стояновский С.В.**, Кисленко Н.Ф., Романишин В.П., Головач П.И., Кусень В.В. и др.] // XV съезд Всесоюзного физиологического общества им. И. П. Павлова : тез. науч. сообщений. – Кишинев, 1987. – Ч. 2. – С. 593.

230.Коррекция обмена веществ и энергии у крупного рогатого скота при стрессах / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кусень В.В., Гачак Ю.Р.] // Вопросы интенсификации и научно-обоснованного вет.обслуживания промышленного животноводства : тез. докл. – Кишинев, 1987. – С. 77-78.

231.**Стояновський С.В.** Активність ферментів вуглеводного обміну і концентрація глутатіону в крові корів чорно-рябої породи з різною молочною продуктивністю / **Стояновський С.В.**, Кернога Л.П., Кісера Я.В. // Український біохімічний з'їзд. – Ів.Франківськ, 1987. – С. 137.

232.**Стояновский С.В.** Влияние инсулина на активность ферментов углеводного обмена в крови крупного рогатого скота / **Стояновский С.В.**, Кусень В.В., Кисера Я.В. // Научно – техн. бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с. – х. животных. – Львов, 1987. – Вып. 9(3). – С. 31-37.

233.**Стояновский С.В.** Использование пиридоксина в профилактике транспортного стресса у молодняка крупного рогатого скота / **Стояновский С.В.**, Гачак Ю.Р., Ковальчук В.М. // Информ. листок ЛВЦНТИ. – Львов, 1987. – № 87 – 157. – Вып.19. – 4 с.

1988

234.Влияние нейротропных веществ на энергетический обмен и морфологический состав крови при поточно-цеховой технологии производства молока / **Стояновский С.В.**, Головач П.И., Кисленко Н.Ф., Цымбала В.И., Петришак Г.С. // Состояние и перспективы развития биотехнологии в животноводстве : тез. науч. сообщений. – Харьков, 1988. – С. 205-206.

235.Интенсивность газознергетического обмена у молодняка крупного рогатого скота в зависимости от уровня глюкокортикоидов при функциональной нагрузке кортикотропином / **Стояновский С.В.**, Гачак Ю.Р., Кусень В.В., Цымбала В.И., Головач П.И. // Научно-технический бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с/х животных. – Львов, 1988. – Вып.10(1). – С. 22-26.

236.Естественная резистентность телят и пути ее коррекции / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кусень В.В., Гачак Ю.Р., Костюк С.С.] // III Всесоюзное совещание по проблеме повышения резистентности с.-х. животных «Селекция с.-х. животных на устойчивость к болезням и повышение резистентности в условиях промышленной технологии» : матер. конф. – М.,1988. – Вып. 8. – С.114.

237.Совершенствование поточно-цеховой системы производства молока / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кусень В.В., Головач П.И., Цымбала В.И.] // Состояние и перспективы развития биотехнологии в животноводстве : тез. науч. сообщений, 21 – 22 сентября 1988 г.– Харьков, 1988. – С. 144-145.

1989

238.Влияние аминазина и пиридоксина на функциональное состояние гипофизарно-надпочечниковой системы при экспериментальном стрессе у одномесечных телят / [**Стояновский С.В.**, Гачак Ю.Р., Кусень В.В., Цымбала В.И., Головач П.И.] // Научно-технический бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с. – х. животных. – Львов, 1989. – Вып.ІІ(2).– С. 38-40.

239.Изучение курса физиологии в свете перестройки и подготовки зооветспециалистов / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф., Романишин В.П., Головач П.И., Цымбала В.И., Костюк С.С.] // Рекомендации для студентов и научных сотрудников-физиологов «Научно-методические аспекты физиологии». – Львов, 1989. – С. 46-47.

240.Коррекция обмена веществ и энергии при перегруппировке коров / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Романишин В.П., Головач П.И., Цымбала В.И.] // Рекомендации для студентов и научных сотрудников-физиологов. «Научно-методические аспекты физиологии». – Львов, 1989. – С. 36-38.

241.Основні напрямки біоенергетики с.-г. тварин та перспективи її розвитку / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Головач П.І., Кисленко М.Ф., Романишин В.П., Цимбала В.І.] // Науково-практична конференція Львівського зооветеринарного інституту “50 років возз’єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною у складі СРСР” : тез. допов. і повідомлень. – Львів, 1989. – С. 146-149.

242.Пути повышения продуктивности технологий производства молока и мяса / [**Стояновский С.В.**, Величко В.А., Ступницкий Р.М., Головач П.И.] // Рекомендации для студентов и научных сотрудников-физиологов “Научно-методические аспекты физиологии”. – Львов, 1989. – С. 34-36.

243.**Стояновский С.В.** Влияние скармливания пиридоксина на газоэнергетический обмен у крупного рогатого скота в разные

возрастные периоды / **Стояновский С.В.**, Цымбала В.И., Костюк С.С. // Научно-технический бюллетень Украинского НИИ физиологии и биохимии с.-х. животных. – Львов, 1989. – Вып. II(I).– С. 26-30.

244.Шулешко А.А. Показатели рубцевого содержимого при скормливанні карловарської соли / Шулешко А.А., **Стояновский С.В.**, Зубов О.В. // Всесоюзная конференция “Физиология продуктивных животных – решению продовольственной программы СССР. – Тарту, 1989. – С.18.

245.Шулешко А.А. Сульфатно-гидрокарбонатная подкормка как фактор підвищення м'ясної продуктивності / [Шулешко А.А., **Стояновский С.В.**, Зубов О.В.] // I міжвузівська науково-практична конференція «Нові фармакологічні засоби в ветеринарії». – Л., 1989. – С.19.

1990

246.Величко В.О. Окремі показники білкового обміну в організмі бичків за період їх росту / Величко В.О., **Стояновський С.В.**, Цимбала В.І. // Науково-виробнича конференція “Актуальні напрямки наукового забезпечення агропромислового комплексу західних регіонів УРСР” : тез. допов. – Львів, 1990. – С. 61.

247.Влияние стимуляции адренорецепторов на обмен веществ и энергии у коров при поточно-цеховой технологии производства молока / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Головач П.И., Цымбала В.И., Петришак Г.С.] // Всесоюзная конференция “Физиология продуктивных животных – решению Продовольственной программы СССР” : матер. конф. – Таллин, 1990. – Ч.2. – С. 91-92.

248.Вплив біологічно-активних речовин на білково-амінокислотний склад крові великої рогатої худоби на завершальній стадії відгодівлі / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Костюк С.С., Мочарська Л.М.] // XIII з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: Наукова думка, 1990. – С. 131.

249.Вплив преміксів на обмін речовин та енергії у бичків заключного етапу відгодівлі / [**Стояновський С.В.**, Головач П.І., Кисленко М.Ф., Цимбала В.І.] // 47 науково-виробнича конференція з

науково-дослідної роботи Львівського зооветеринарного інституту : тез. допов. – Львів, 1990. – С. 168.

250.Ефективність дії біологічно-активних речовин на фізіологічний стан і продуктивність молодняка великої рогатої худоби в умовах промислової годівлі / [Цимбала В.І., **Стояновський С.В.**, Головач П.І., Кисленко М.Ф.] // XIII з'їзд Українського фізіологічного товариства : зб. матеріалів. – К.: Наукова думка, 1990. – Ч.2. – С. 170.

251.Использование магния высокопродуктивным коровам из травостоя культурных пастбищ / [Васылив М.Г., **Стояновский С.В.**, Палфий Ф.Ю., Лесив С.Н.] // Биология. – 1990. – № 4. – С. 44-47.

252.Коррекция адаптивных реакций у молодняка крупного рогатого скота к стрессорам / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Гачак Ю.Р., Кусень В.В., Костюк С.С.] // Всесоюзная конференция «Физиология продуктивности животных – решению Продовольственной программы СССР» : матер. конф. – Таллин, 1990. – Ч. II. – С. 90-91.

253. Напрямки інтенсифікації вивчення курсу фізіології с.-г. тварин / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Кисленко М.Ф., Головач П.І., Романишин В.П., Цимбала В.І., Костюк С.С.] // 47 науково-виробнича конференція з науково-дослідної роботи Львівського зооветеринарного інституту : тез. допов. – Львів, 1990. – С. 17.

254.Показатели белкового обмена у откормочных бычков при стимуляции продуктивности пиридоксином / [**Стояновский С.В.**, Костюк С.С., Ступницкий Р.М., Гачак Ю.Р.] // Всесоюзная конференция «Физиология продуктивности животных – решению Продовольственной программы СССР» : матер. конф. – Таллин, 1990. – Ч. I., – С. 54-55.

255.**Стояновский С.В.** Активность трансаминаз сыворотки крови сухостойных коров и новорожденных телят под влиянием витамина В₆ и окиси магния / **С.В. Стояновский**, И.Д. Юськив // Республиканская конференция “Ветеринарная медицина: экономические, социальные и экологические проблемы” : тез. докл. – Харьков, 1990. – С. 218.

256.**Стояновский С.В.** Біоенергетичні основи продуктивності тварин / **С.В. Стояновский**, В.В. Кусень // XIII з'їзд Українського

фізіологічного товариства : тез. допов. – К.: Наукова думка. – 1990. – Т.2. – С. 135-136.

257.**Стояновский С.В.** Влияние биологически активных добавок в рационе сухостойных коров на жизнеспособность и обмен веществ у их потомства / **С.В. Стояновский**, Е.А. Елизарова // Всесоюзная конференция : матер. докл. – Тарту, 1990. – Ч. II. – С. 68- 69.

258.**Стояновский С.В.** Влияние витаминно-магниевого премикса на гемопоэтические процессы сухостойных коров и их приплода / **С.В. Стояновский**, И.Д. Юськив // Республиканская конференция “Ветеринарная медицина: экономические, социальные и экологические проблемы” : тез. докл. – Харьков, 1990. – С. 217.

259.**Стояновский С.В.** Использование пиридоксина и окиси магния для повышения продуктивности коров и стрессоустойчивости телят / **С.В. Стояновский**, И.Д. Юськив // Информ. листок ЛВЦНТИ. — Львов, 1990. – Серия 33. – № 90 – 177. – 4 с.

260.**Стояновский С.В.** Об энерго-кофакторно-субстратной недостаточности (белково-аминокислотный обмен) / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Костюк С.С. // Международная конференция «Биологические основы высокой продуктивности с.-х. животных» : тез. докл., 3 – 7 сентября 1990 г. – Боровск, 1990. – Ч. 2. – С. 50- 51.

1991

261.Вивчення механізму дії інсуліну на окремі ланки обміну речовин та енергії у великої рогатої худоби / [**Стояновський С.В.**, Головач П.І., Кусень В.В., Кисленко М.Ф. Цимбала В.І.]// Науково-практична конференція “Проблеми і перспективи подальшого розвитку санаторно-курортної справи” : тез. допов. – Трускавець, 1991. – С. 210-211.

262.Застосування біологічно-активних речовин у тваринництві та завдання дальніших досліджень / [**Стояновський С.В.**, Головач П.І., Цимбала В.І, Кисленко М.Ф., Романишин В.П.] // Міжнародна наукова конференція, присвячена 110-м роковинам від дня заснування Львівського зооветеринарного інституту : тез. допов. – Львів, 1991. – С. 48-49.

263.**Стояновський С.В.** Використання рослинного жиру в раціоні годівлі телят-молочників / **С.В. Стояновський**,

В.Р.Сельський // Науково-виробнича конференція “ Фермерство вчора, сьогодні, завтра. – Львів, 1991. – С. 87.

1993

264.Застосування піридоксину для корекції обмінних процесів і підвищення продуктивності великої рогатої худоби / [**Стояновський С.В.**, Ступницький Р.М., Цимбала В.І., Кисленко М.Ф., Романишин В.П., Головач П.І., Костюк С.С., Семенюк В.І.] // Науково-методичні аспекти фізіології. – Львів, 1993. – Ч.2. – С. 152-153.

265.Модульно-рейтингова система, як одна із форм активізації пізнавальної діяльності студентів / Ступницький Р.М., **Стояновський С.В.**, Кисленко М.Ф., Романишин В.П., Головач П.І., Цимбала В.І., Костюк С.С.] // Науково-методичні аспекти фізіології. – Львів, 1993. – Ч.2. – С. 179.

1994

266.Присяжнюк В.Я. Вплив інсуліну на ліпіди крові великої рогатої худоби / В.Я. Присяжнюк, **С.В. Стояновський** // XIV з'їзд Українського фізіологічного товариства : тез. допов. – К., 1994. – С. 249- 250.

267. **Стояновський С.В.** Вплив інсуліну на газоенергетичний обмін у корів / **С.В. Стояновський**, В.Я. Присяжнюк // I Український симпозіум по ендокринології тварин : тез. допов. – Львів, 1994. – С. 6- 7.

1996

268.Cofactoric and substratic correction of immunodeficite of animals / Stupnyts'kyi R.M., **Stoyanovs'kyi S.V.**, Kyslenko M.F., Tsymbala V.I., Holovach P.I., Romanyshyn V.P., Kostiuk S.S., Markiv A.M. // Ukrainian-Austrian symposium “Agriculture: Science and Practice”. – Lviv, 1996. – P. 115-116.

1997

269. Вплив адреналіну на показники енергетичного обміну у великої рогатої худоби різного віку / [Стойновський С.В., Цимбала В.І., Головач П.І., Романишин В.П., Костюк С.С., Кисленко М.Ф., Башняк О.В., Марків А.М.] // Міжнародна науково-практична конференція “Сучасні проблеми біології, ветеринарної медицини, зооінженерії та технологій продуктів тваринництва” : зб. статей. – Львів, 1997. – С. 401-402.

270. Головач П.І. Вікові особливості впливу інсуліну на показники вуглеводного обміну у телят різного віку / Головач П.І., Стойновський С.В. // Науково-технічний бюлетень Інституту фізіології і біології тварин. – Львів, 1997. – Вип. 19(1). – С. 50-53.

271. Методичні вказівки з курсу фізіології тварин для студентів факультету заочної освіти / [Романишин В.П., Стойновський С.В., Кисленко М.Ф., Головач П.І., Цимбала В.І., Костюк С.С., Марків А.М.]. – Львів, 1997. – 21 с.

272. Стойновський С.В. Обмін речовин і енергії у великої рогатої худоби при блокаді альфаадренорецепторів / С.В. Стойновський, В.Я. Присяжнюк // Міжнародна наук. практ. конф. “Сучасні проблеми біології, ветеринарної медицини, зооінженерії та технологій продуктів тваринництва” : зб. статей. – Львів, 1997. – С. 405-406.

273. Технологічні основи вивчення фізіології тварин / [Романишин В.П., Кисленко М.Ф., Ступницький Р.М., Стойновський С.В., Головач П.І., Цимбала В.І., Костюк С.С.] // Міжнародна науково-практична конференція “Сучасні проблеми біології, ветеринарної медицини, зооінженерії та технологій продуктів тваринництва” : зб. статей. – Львів, 1997. – С. 717-719.

1998

274. Башняк-Яремко О.В. Вплив вітаміну В₆ в раціоні на обмін вуглеводів у телят-молочників / О.В. Башняк-Яремко, С.В. Стойновський // Фізіологічний журнал. – 1998. – Т.44, № 3. – С. 224-225.

275.Методичні вказівки з курсу фізіології с.-г. тварин для студентів факультету заочної освіти зооінженерного відділення (спеціалізація “Зоотехнія”) / [Романишин В.П., Костюк С.С., **Стояновський С.В.**, Кисленко М.Ф., Головач П.І., Цимбала В.І., Марків А.М.]. – Львів, 1998. – 20 с.

276.Методичні вказівки з курсу фізіології с.-г. тварин для студентів факультету заочної освіти зооінженерне відділення (спеціалізація “Менеджмент у тваринництві”) / [Костюк С.С., Романишин В.П., **Стояновський С.В.**, Кисленко М.Ф., Цимбала В.І., Марків А.М.]. – Львів, 1998. – 21 с.

277.**Стояновський С.В.** Обмін речовин і енергії у великої рогатої худоби при дії інсуліну / **Стояновський С.В.**, Коляда М.В., Присяжнюк В.Я. // Фізіологічний журнал. – 1998. – Т. 44, № 3. – С. 240.

278.Шулешко А.А. Влияние скармливания сульфатно-гидрокарбонатной смеси на изменение забойных показателей бычков на откорме / Шулешко А.А., **Стояновский С.В.**, Грибан В.Г. // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. – Біла Церква, 1998. – Вип.7, Ч.1. – С.100-105.

1999

279.Трансформація протеїну корму у рубці телят за різних способів підготовки його до згодовування / [Клепач Л.В., Снітинський В.В., **Стояновський С.В.**] // Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім..С.З.Гжицького. – Львів, 1999. – Вип. 3, Ч. 1. – С. 54-55.

280.Шулешко О.О. Вплив сульфатно-гідрокарбонатної суміші на обмін ліпідів та продуктивність великої рогатої худоби / О.О. Шулешко, **С.В. Стояновський** // Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С. З. Гжицького. – Львів, 1999. – Вип. 1 (4). – С. 180-184.

281.Яремко О.В. Вплив піридоксину на обмін вуглеводів у телят / О.В. Яремко, **С.В. Стояновський** // Науково-технічний бюлетень Інституту землеробства і біології тварин УААН. – Львів, 1999. – Вип. 1 (3). – С. 91-93.

282.Венгрин А.В. Вплив піридоксину на природну резистентність тварин / Венгрин А.В., Яремко О.В., **Стояновський С.В.** // Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С.З.Гжицького. – Львів, 2000. – Т.2, №1. – С. 57-61.

283.Яремко О.В. Роль піридоксину в обміні вуглеводів і жирів у телят після народження / О.В. Яремко, **С.В. Стояновський** // Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2000. – Т. 2, №2, Ч.2. – С. 278-280.

284.Яремко О.В. Деякі фрагменти обміну вуглеводів у новонароджених телят під впливом піридоксину / О.В. Яремко, **С.В. Стояновський** // Materiały sympozjum naukowego Sekcji Higieny Zwierząt I Spółstwa Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych. – 12-13 czerwiec 2000, Rzeszow. – Rzeszow, 2000. – С. 73-76.

АВТОРСЬКІ СВДОЦТВА І РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ

285.**Стояновский С.В.** Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое под наименованием «Озвучивание телевизионной системы ПТУ-103 М» / **С.В.Стояновский**, В.Г. Моцко. – Львов, 1974. – № 3.

286.**Стояновский С.В.** Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое под наименованием «Приспособление для действующих моделей, демонстрирующих ряд физиологических процессов» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Тарасюк П.В. – Львов, 1974. – № 5.

287.**Стояновский С.В.** Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое под наименованием «Устройство для действующей модели условного и безусловного рефлексов» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В. – Львов, 1974. – № 6.

288.**Стояновский С.В.** Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое под наименованием «Приспособление к АК – Львов-2 для подсчета

верных ответов» / **С.В.Стояновский**, Р.М.Ступницкий. – Львов, 1974. – № 8.

289.Стояновский С.В. Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом на кафедре физиологии под наименованием «Универсальный прибор для подсчета капель»/ **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Алябьев В.В. – Львов, 1980. – № 71.

290.Стояновский С.В. Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом под наименованием «Станок – фиксатор для кроликов» / [**Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Костюк С.С., Панова Л.Н.]. – Львов, 1980. – № 72.

291. Стояновский С.В. Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом на кафедре физиологии под наименованием «Действующая модель кровообращения» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Тарасюк П.В. – Львов, 1980. – № 73.

292.Стояновский С.В. Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом под наименованием «Автоматизированный класс «АК-ЛЗВИ» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. – Львов, 1980. – № 74.

293.Стояновский С.В. Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом на кафедре физиологии под наименованием «Тренажер для регуляции работы сердца» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Кисленко Н.Ф. – Львов, 1980. – № 75.

294.Стояновский С.В. Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом под наименованием «Устройство-тренажер для демонстрации текущих процессов» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Тарасюк П.В. – Львов, 1980. – № 76.

295. **Стояновский С.В.** Удостоверение на рационализаторское предложение, признанное рационализаторским и принятое Львовским зооветеринарным институтом под наименованием «Тренажер-экзаменатор» / **Стояновский С.В.**, Ступницкий Р.М., Моцко В.Г. – Львов, 1980. – № 77.

296. Авторское свидетельство 1455394 СССР, Н 05 В 3/42, F 24 C15/22 Инфракрасный электрообогреватель / **С.В. Стояновский**, М.В. Демчук, В.Н. Карпов, И.З. Щур и др. (СССР). – № 4115711/24-07; заявл. 03.09.1986; опубл. 30.01.1989, Бюл. №4.

297. Авторское свидетельство 1615 916 СССР, А 61 к 37/26 Способ получения инсулина / **С.В. Стояновский**, А.А. Гела (СССР). – № 4331433/30-14; заявл. 06.07.1987; опубл. 22.08.1990, Бюл. №8.

ПРАЦІ, ОПУБЛІКОВАННІ ЗА НАУКОВОЮ РЕДАКЦІЄЮ С.В. СТОЯНОВСЬКОГО

298. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Фізіологічні і біохімічні дослідження. / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів. – 1967. – Т. XIV. – 239 с.

299. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Дослідження у ветеринарії і зоотехнії. / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів. – 1967. – Т. XV – 276 с.

300. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Дослідження у ветеринарії. / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1969. – Т. XVI – 238 с.

301. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Економічна ефективність виробництва м'яса в спеціалізованих господарствах західних областей України / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1970. – 144 с.

302. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Економічні питання інтенсифікації сільського господарства / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1970. – 167 с.

303. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Питання морфології, гістохімії, фізіології і біохімії тварин / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1970. – 313 с.

304. Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Питання боротьби з незаразними і заразними захворюваннями

сільськогосподарських тварин / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1971. – 204 с.

305.Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Питання морфології, гістології, фізіології та біохімії тварин / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1971. – 189 с.

306.Наукові праці Львівського зооветеринарного інституту. Розведення, генетика та годівля с.-г. тварин / Відповідальний редактор **С.В. Стояновський**. – Львів, 1971. – 206 с.

307.Физиология и патология органов пищеварения : матер. XI Всесоюзной конференции по физиологии и патологии пищеварения / Редакционная коллегия **Стояновский С.В.**, Скородинский З.П., Карпенко Л.Н.. – М.: 1971. – 712 с.

308.Научные труды УСХА: Вопросы физиологии и биохимии животных / Ответственный редактор **С.В. Стояновский**. – К., 1972. – Вып. 63. – 162 с.

309.Пособие для программированного обучения по курсу физиологии с.-х. животных / Стояновский С.В., Ступницкий Р.М., Секретарюк К.В., Кисленко Н.Ф. [под ред. **С.В. Стояновского**]. – К.: 1973. – 203 с.

310.Научные труды УСХА: Совершенствование преподавания физиологии сельскохозяйственных животных / Ответственный редактор **С.В. Стояновский**. – К., 1974. – Вып. 137. – 58 с.

311.Научные труды УСХА: Повышение продуктивности и борьба с бесплодием сельскохозяйственных животных / Ответственный редактор **С.В. Стояновский**. – К., 1978. – Вып. 202. – 168 с.

312.Государственная племенная книга крупного рогатого скота черно-пестрой породы. / под ред. доктора биол. наук **С.В. Стояновского**, М.В. Зубца. – К.: Урожай, 1980. – Т. XLII. – 310 с.

313. Рекомендации научно-практической конференции «Повышение продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного ведения животноводства» / под ред. проф. **С.В. Стояновского**. – Львов, 1980. – 27 с.

314.Государственная племенная книга крупного рогатого скота черно-пестрой породы / [**Стояновский С.В.**, Прозора К.И., Остапів Д.С. и др., под ред. доктора биол. наук **С.В. Стояновского** и канд. с.-х. наук М.В. Зубца]. – К.: Урожай, 1981. – Т. 51. – 275 с.

315.Каталог быков-производителей черно-пестрой породы западных районов УССР / [Стойновский С.В., Прозора К.И., Брантюк А.П., Довгополий И.М. и др., под ред. С.В. Стойновского, М.В. Зубца и А.М. Окопного]. – К.: Урожай, 1981. – 42,4 п. л.

316.Повышение продуктивности и борьба с болезнями сельскохозяйственных животных в условиях промышленного животноводства : тез. докл. науч.-производ. конфер. / Ответственный редактор С.В. Стойновский. – Львов, 1981. – 84с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ С.В. СТОЯНОВСЬКОГО

317.Головач П.И. Стойновский Степан Васильевич. Библиографический указатель // Головач П.И., Похмурская Л.И., Цитуля Л.И. – Львов : ХОЗО Львовского облисполкома, 1982. – 26 с.

318.Стойновський С.В. // Українська радянська енциклопедія: 2–е вид. – Київ: УРЕ, 1984. – Т.11. – С. 12.

319.Стойновський С.В. // Український радянський енциклопедичний словник: 2–е вид. – Київ: УРЕ, 1987. – Т.3. – С. 314.

320.Георгиевський В.И. Физиология сельскохозяйственных животных: учебник. – Москва: Агропромиздат, 1990. – 511 с.

Про Стойновського С.В. – С. 19.

321.Фізіологія сільськогосподарських тварин : підручник // Науменко В.В., Дячинський А.С., Демченко В.Ю., Дерев'янка І.Д. – Київ : Сільгоспосвіта, 1994. – 510 с.

Про Стойновського С.В. – С. 15.

322.Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького (1784 – 2000) / Редкол. : Кравців Р.Й., Падуро М.Ф., Берко Й.М. та ін. – Львів: Модерн – 2, 2000. – 900 с.

Про Стойновського С.В. – С. 15, 257, 265, 319, 446, 447, 602.

323.Головач П.І. Пам'ять про вчителя // Головач П.І. // Світ академії (газета). – Львів : Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького, 2002. – № 8 – 9 (94 – 95). – С.5.

324.Кравців Р.Й. Степан Васильович Стойновський – науковець і громадянин (1922 – 2000) // Кравців Р.Й., Головач П.І. // Світ академії (газета). – Львів: Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького, 2002. – № 6 – 7 (92 – 93). – С.4.

325.Кравців Р.Й. Славний шлях вченого, педагога та організатора. До 85-річчя від дня народження професора С.В. Стояновського // Кравців Р.Й., Головач П.І. // Світ академії (газета). – Львів : Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького, 2007. – № 1 (157). – С.1.

326.Фізіологія тварин : підручник // Мазуркевич А.Й., Карповський В.І., Камбур М.Д. та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 424 с. Про Стояновського С.В. – С. 18, 179, 180, 181.

327.Козловський Б.Л. Ректор, комуніст, а до студента – “бандерівця” поблажливість виявив... / Козловський Б.Л. // Високий замок (щоденна газета). – Львів: Видавничий дім “Високий замок”, 2012. – № 5 (4629). – С.10.

328.Пам’яті ректора, вченого, патріота. До 90-річчя від дня народження професора Степана Васильовича Стояновського (1922 – 2000) / [Гунчак В.М., Головач П.І., Юськів І.Д., Цимбала В.І.]. // Сільський господар. – 2012. – № 1 – 2. – С. 36 – 37.

329.Пам’яті ректора, вченого, патріота. До 90-річчя від дня народження професора Степана Васильовича Стояновського (1922 – 2000) / Ректорат, кафедра нормальної та патологічної фізіології, учні // Світ університету (газета). – Львів : Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, 2012. – № 1 – 2 (223 – 224). – С.5.

330. Фізіологія тварин : підручник, вид. друге // Мазуркевич А.Й., Карповський В.І., Камбур М.Д. та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 424с.

Про Стояновського С.В. – С. 20, 180, 181, 182.

331.Стояновський Степан Васильович: Бібліографічний покажчик наукових праць / П.І. Головач, В.М. Гунчак, В.В. Снітинський, В.Г.Стояновський. – Львів:ЛНУВМта БТ ім. С.З.Гжицького, 2012 – 90с.

332.Трудівник на ниві вітчизняної науки (до 100-річчя від дня народження Степана Стояновського) /Стибель В., Головач П., Ковальчук І. // Сільський господар. - 2022. – С.15-17

333.100 років від дня народження Степана Васильовича <https://lvet.edu.ua/index.php/patfizstojanovskogo/2188-100-rokiv-vid-dnia-narodzhennia-stepana-vasylovycha-stoianovskoho.html>

334.Слова подяки нашому вчителю <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/2189-slova-podyaky-nashomu-vchytelyu.html>

НАУКОВА ШКОЛА

ДИСЕРТАЦІЙНІ РОБОТИ ПІДГОТОВЛЕНІ ПІД НАУКОВИМ КЕРІВНИЦТВОМ С.В.СТОЯНОВСЬКОГО

На здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук

1. **Шавкун В.Е.** Особенности обмена веществ между организмом свиноматки и плодами : дис... доктора биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1970. – 282 с.
2. **Терек В.И.** Биологические особенности горнокарпатских овец : дис... доктора биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1973. – 318 с.
3. **Третьевич В.И.** Изучение закономерностей секреции молока у коров : дис... доктора биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1973. – 318 с.
4. **Грибан В.Г.** Особенности энергетических процессов у крупного рогатого скота и овец и их изменение под влиянием биологически активных веществ : дис... доктора биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1988. – 436 с.

На здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук

1. **Прозора К.И.** Генеалогия и хозяйственно-биологические особенности черно-пестрого скота западных районов УССР : дис... доктора сельскохозяйственных наук : 06.02.01. – Харьков, 1977. – 319 с.

На здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук

1. **Якимчук Л.Л.** Продуктивні і біологічні особливості корів голландської чорно-рябої породи, вирощених в умовах Львівської області : дис... канд. сільськогосподарських наук : 06.02.01. – Львів, 1968. – 176 с.
2. **Шкабара Н.І.** Продуктивні і біологічні особливості чорно-рябої худоби та її помісів з джерсеями в умовах Львівської області : дис... канд. сільськогосподарських наук : 06.02.01. – Львів, 1968. – 202 с.
3. **Горбаченко М.Г.** Ріст, розвиток та деякі показники обміну речовин у ремонтних телиць чорно-рябої породи в залежності від характеру годівлі : дис... канд. сільськогосподарських наук : 06.02.01. – Львів, 1969. – 175 с.

На здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук

1. **Грибан В.Г.** Легочный газообмен и окислительные тканевые процессы у жвачных животных в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1970. – 310 с.

2. **Агапов Т.С.** Влияние кормления и содержания на физиологические процессы и продуктивность крупного рогатого скота в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1970. – 229 с.
3. **Коляда Н.В.** Газоэнергетический обмен и жирные кислоты крови у жвачных животных в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1971. – 242 с.
4. **Петриця В.А.** Залежність газоенергетичного обміну та деяких показників крові від функціонального стану органів дихання великої рогатої худоби при різних методах утримання : дис... канд. біологічних наук : 03.00.13. – Львів, 1971. – 297 с.
5. **Цимбала В.И.** Газоэнергетический обмен, уровень ЛЖК в рубце и некоторых продуктов их метаболизма в крови жвачных животных в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1972. – 234 с.
6. **Колтун Е.М.** Газоэнергетический обмен и белки крови у крупного рогатого скота в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1973. – 136 с.
7. **Литвинский Я.П.** Газоэнергетический и белковый обмен отдельных этапов онтогенеза жвачных животных : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1973. – 187 с.
8. **Остапів Д.С.** Господарські та біологічні особливості чорно-рябої і червоної польської порід в умовах Волині : дис... канд. біологічних наук : 03.00.13. – Львів, 1973. 187 с.
9. **Мельничук Є.Д.** Порівняльний вміст азоту, ліпідів і амінокислотного складу коропа, сазану і сазано-коропових гібридів : дис... канд. біологічних наук : 03.00.13. – Львів, 1974. – 137 с.
10. **Кравцов Р.И.** Возрастные особенности газоэнергетического обмена и окислительных процессов в митохондриях жвачных животных : дис... канд.биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1974. – 193 с.
11. **Гавриленко М.А.** Возрастные особенности показателей крови и легочного газообмена у телок черно-пестрого скота : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1975. – 177 с.
12. **Головач П.И.** Возрастные особенности легочного газообмена, газового состава крови и окислительных тканевых процессов у жвачных животных : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1975. – 203 с.
13. **Снитинский В.В.** Возрастные особенности энергетического обмена у черно-пестрого скота с гистохимической характеристикой тканей, депонирующих углевод : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Боровск, 1976. – 144 с.
14. **Цоколаева Ф.Т.** Физиологические показатели у телок черно-пестрой породы в онтогенезе при содержании в промышленных комплексах : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1978. – 230 с.

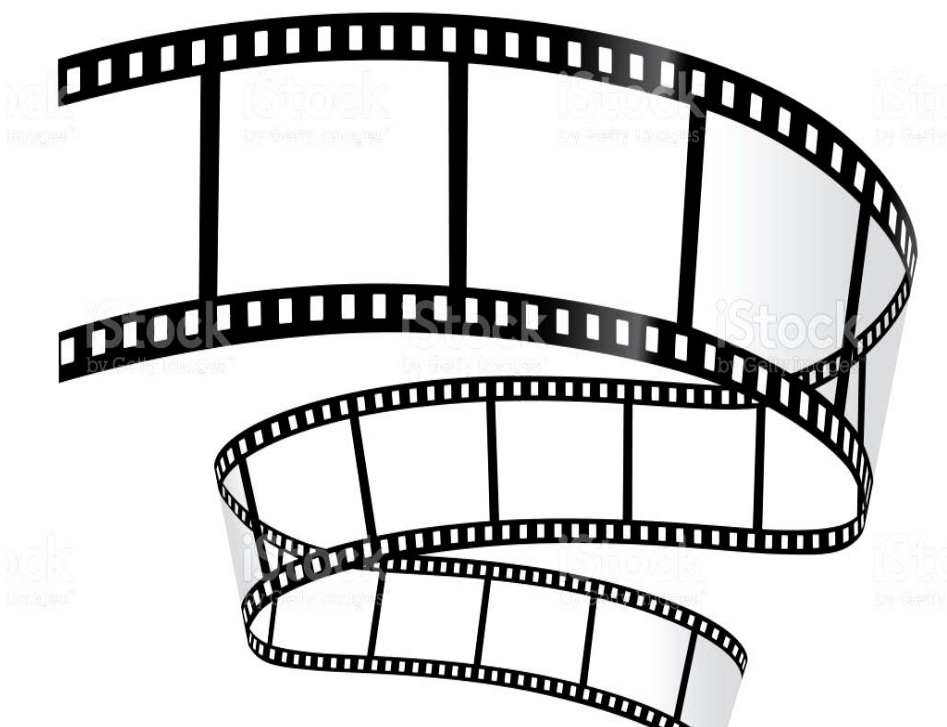
15. **Фрич И.В.** Изучение возрастной гистофизиологии желудочно-кишечного тракта и печени нутрий : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1980. – 198 с.
16. **Василив М.Г.** Физиологические основы поточно-цеховой системы производства молока : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1981. – 209 с.
17. **Гайдук Б.С.** Физиологическое состояние организма свиней при использовании ими небелковых форм азота : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1982. – 304 с.
18. **Кусень В.В.** Исследование влияния кортизона на обмен углеводов у животных в связи с возрастом : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1982. – 177 с.
19. **Романюк Б.П.** Влияние стресс-факторов на физиологическое состояние крупного рогатого скота и качество мяса : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1983. – 178 с.
20. **Мацех А.Е.** Биоэнергетические процессы в разные периоды лактации у коров в условиях промышленного содержания : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1985. – 176 с.
21. **Федорович В.С.** Обмен веществ и энергии у лактирующих коров разного возраста и уровня продуктивности при поточно-цеховой системе производства молока : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1985. – 142 с.
22. **Завадовский С.Г.** Газоэнергетический и белковый обмен у коров буро-карпатской породы в зависимости от возраста и сезона года : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1987. – 193 с.
23. **Величко В.А.** Особенности обмена веществ у бычков в условиях промышленной технологии производства говядины : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1986. – 188 с.
24. **Остапюк Ю.И.** Влияние селена и витамина Е на обмен веществ и продуктивность откормочного молодняка крупного рогатого скота : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1987. – 163 с.
25. **Гачак Ю.Р.** Возрастные особенности биоэнергетических процессов у молодняка крупного рогатого скота в зависимости от уровня гликокортикоидов : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1988. – 167 с.
26. **Костюк С.С.** Влияние пиридоксина на показатели белкового и газоэнергетического обмена у крупного рогатого скота в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1988. – 207 с.
27. **Гунчак В.М.** Всасывание нитратов и нитритов в тонком кишечнике молодняка крупного рогатого скота : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1989. – 144 с.

28. **Семанюк В.И.** Влияние пиридоксина на показатели энергетического и липидного обмена у крупного рогатого скота в онтогенезе : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1990. – 172 с.
29. **Сапунков С.Я.** Онтогенетическое становление газоэнергетического обмена и функциональной деятельности желудка кур в связи с условиями их содержания и кормления : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1990. – 229 с.
30. **Музыка Л.И.** Особенности липидного обмена у коров в зависимости от возраста, сезона года, молочной продуктивности и содержания : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1991. – 115 с.
31. **Елизарова Е.А.** Углеводный обмен у коров и их потомства под влиянием биологически активных веществ : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1991. – 196 с.
32. **Юськив И.Д.** Показатели ионного состава сыворотки крови сухостойных коров и родившихся от них телят под влиянием витамина В₆ и магния : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1991. – 179 с.
33. **Перленбетев М.А.** Морфофункциональная характеристика сердца коров черно-пестрой породы с учетом типа вегетативной регуляции сердечного ритма : дис... канд. биологических наук : 03.00.13. – Львов, 1991. – 151 с.
34. **Сельський В.Р.** Вплив обмінної енергії раціону на ліпідний та енергетичний обмін у телят : дис... канд. біологічних наук : 03.00.13. – Львів, 1994. – 127 с.

На здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук

1. **Угрин И.Н.** Изучение газоэнергетического обмена при экспериментальном диктиокаулезе телят : дис... канд. ветеринарных наук : 16.00.11. – Львов, 1969. – 258 с.
2. **Присяжнюк В.Я.** Показники газоенергетичного і ліпідного обміну у великої рогатої худоби в постнатальному онтогенезі під впливом інсуліну : дис... канд. ветеринарних наук : 03.00.13. – Львів, 1995. – 206с.
3. **Венгрин А.В.** Вікова динаміка резистентності та її регуляція у телиць різних порід : дис... канд. ветеринарних наук : 03.00.13. – Львів, 2000. – 162 с.
4. **Шулешко О.О.** Вплив сульфатно-гідрокарбонатної суміші на ліпідний обмін бичків на відгодівлі : дис... канд. ветеринарних наук : 03.00.13. – Дніпропетровськ, 2000. – 138 с.

ФОТОНАРИС

Сім'я професора С. В. Стояновського

С. В. Стояновський із донькою Оксаною, зятем Володимиром та онукою Іриною

*Ректор Львівського зооветеринарного інституту професор
С. В. Стояновський, директор науково-дослідного
інституту фізіології і біохімії с.-г.тварин,
професор З. П. Скородинський, 1968 р.*

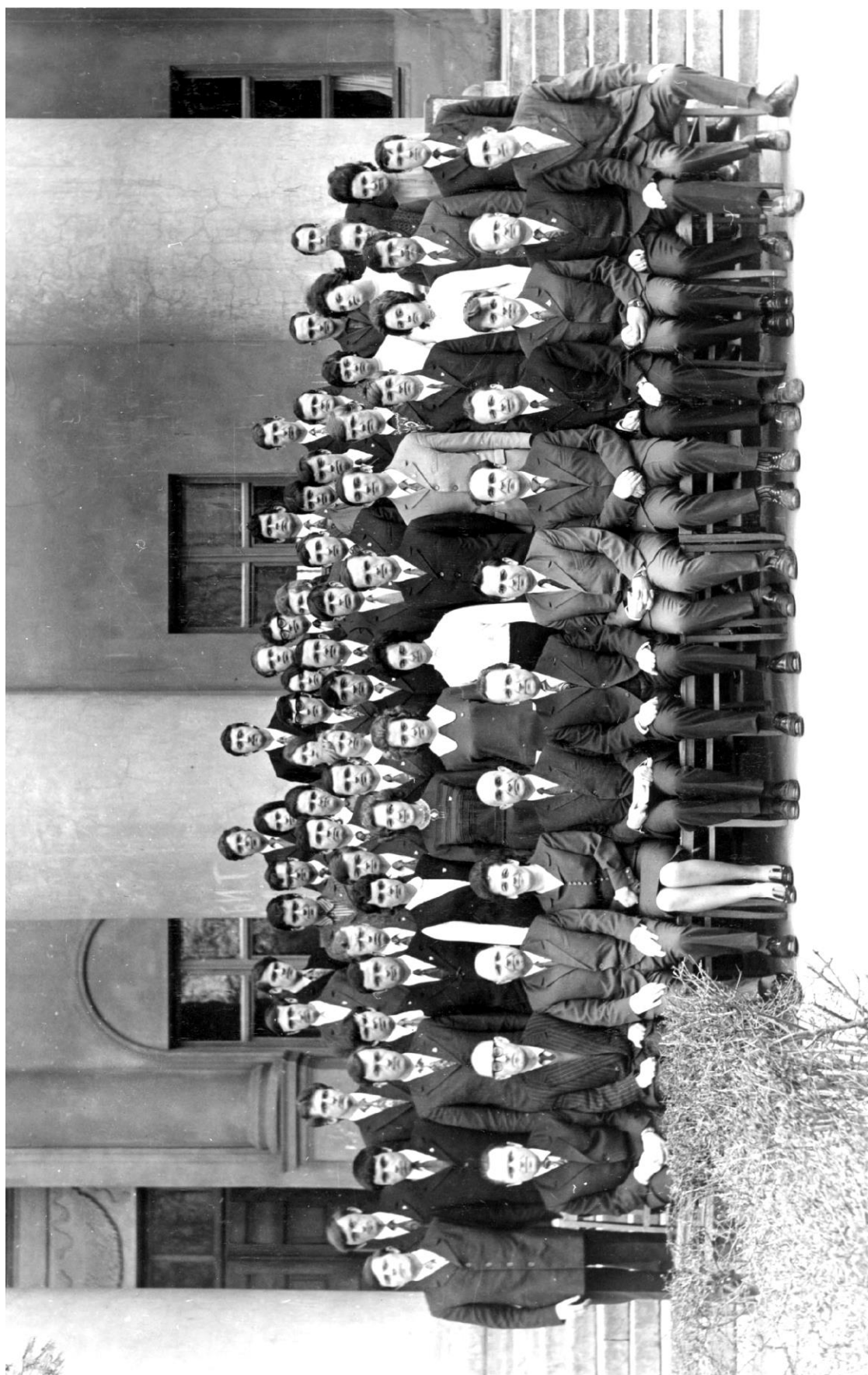
Посвята у студенти ЛЗВІ 1970 р.

*Покладання квітів від першокурсників 1970 року
до монументу Слави*

*Учасники конференції-зустрічі випускників зоофаку ЛЗВІ 1961 р.,
Львів, 18 червня 1971р.*

Конференція – зустріч випускників ветеринарного факультету, Львів, ЛЗВІ

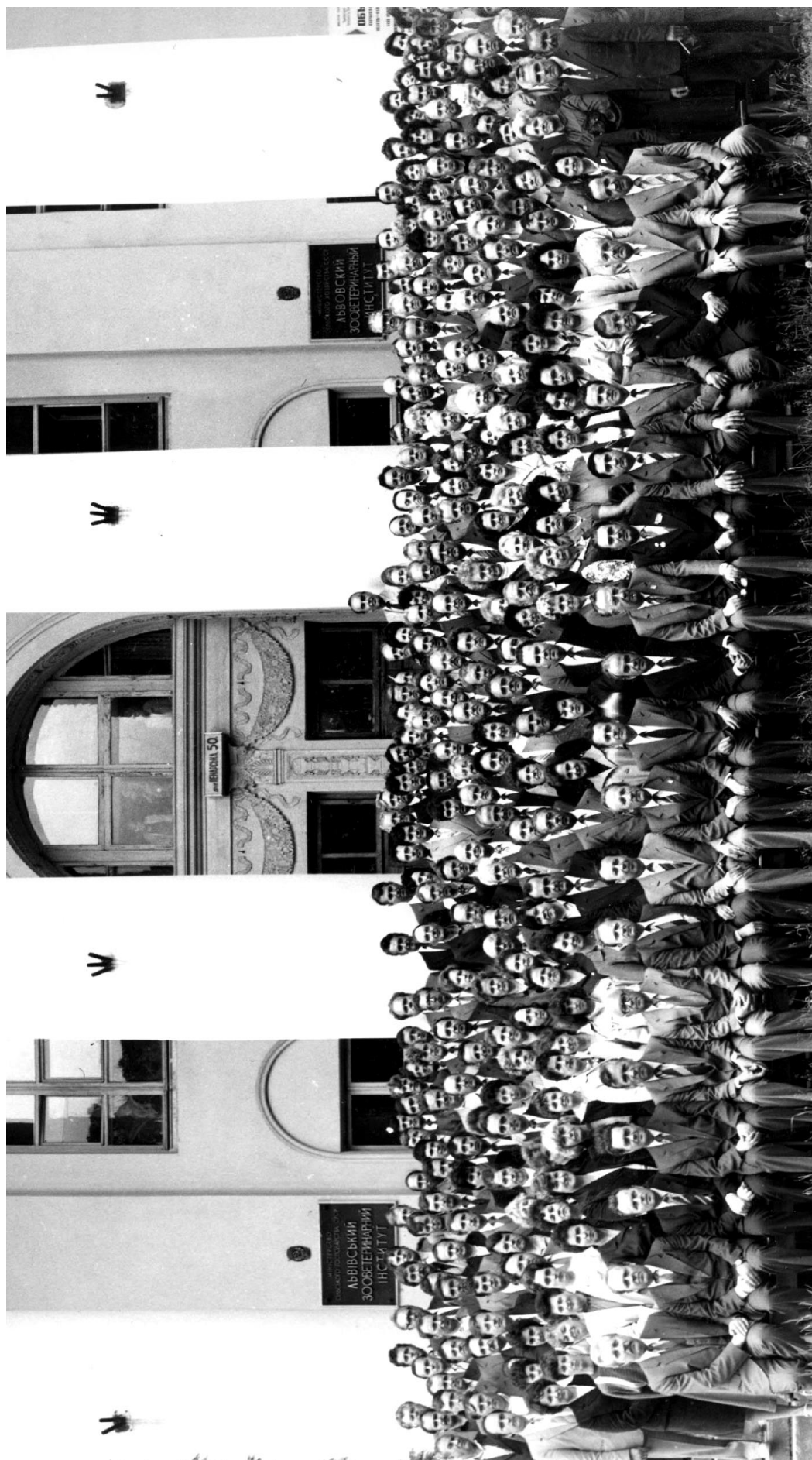
Зустріч завідувачів кафедр фізіології, Львів, 24-27 вересня 1974 р.

Конференція – зустріч випускників ветеринарного факультету 1965 р., Львів, ЛЗВІ, 6 червня 1975 р.

*Конференція-зустріч випускників ЛЗВІ 1950, 1955, 1960, 1970рр.,
Львів, 6-7 червня 1980*

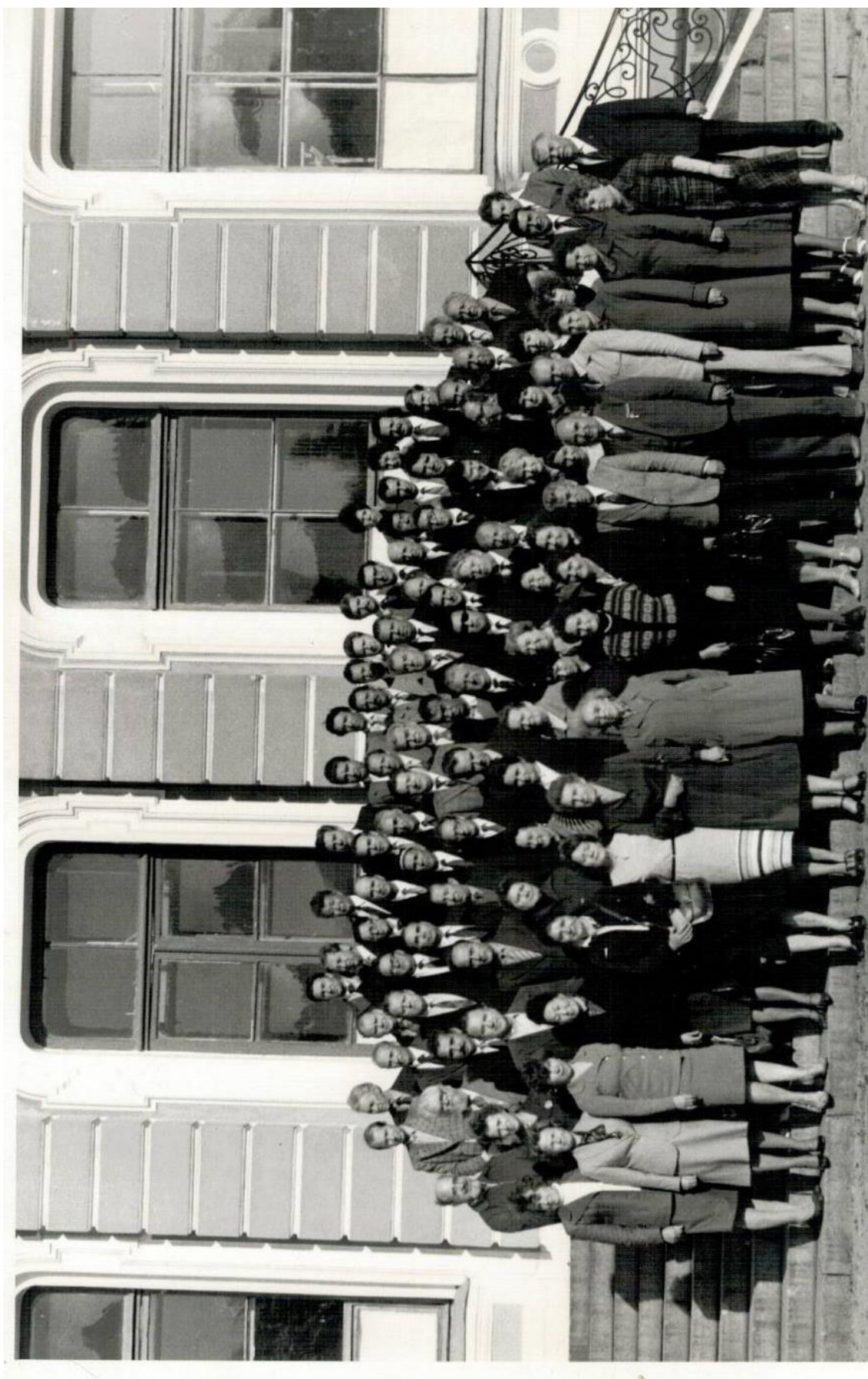
*Конференція-зустріч випускників 1950, 1955, 1960, 1965, 1975 рр.,
Львів, ЛЗВІ, 14-15 червня 1985 р.*

*Конференція-зустріч випускників ветеринарного факультету ЛЗВІ 1950 р,
Львів, 6-7 червня 1980 р.*

*Засідання завідувачів кафедр фізіології сільськогосподарських вузів,
ЛЗВІ, 3 червня 1980 р.*

Всесоюзний семінар завідувачів кафедр фізіології сільськогосподарських тварин, ТСХА, 21-24 вересня 1982 р.

Учасники науково-практичної конференції ЛЗВІ, Львів, 6 червня 1983 р.

Учасники республіканського семінару викладачів фармакології с/г технікумів, Львів, ЛЗВІ, 6-10. червня 1983 р.

***Виступ Стояновського С.В. на засіданні вченої ради
ЛЗВІ, 9 жовтня 1984 р.***

**Участь Стояновського С.В. у засіданні Вченої Ради
Львівського зооветеринарного інституту**

Всесоюзний семінар ректорів сільськогосподарських вищих навчальних закладів, Львів 1985 р.

Учасники XII з'їзду фізіологів України, Львів, 24 вересня 1986 р.

*Учасники міжнародної наукової конференції, присвяченої 110 роковинам від дня заснування ЛЗВІ, Львів,
19-21 вересня 1991 р.*

*Делегати XIV з'їзду фізіології України,
Львів-Київ, 28 жовтня – 4 листопада, 1994 р.*

Учасники семінару головних зоотехніків навчально-дослідних господарств і представників зоотехнічних кафедр вузів

Колектив кафедри фізіології Львівського зооветеринарного інституту

С.В. Стояновський вітає учасників конференції

Степан Васильович Стояновський вікриває Всесоюзну конференцію ветеринарних токсикологів

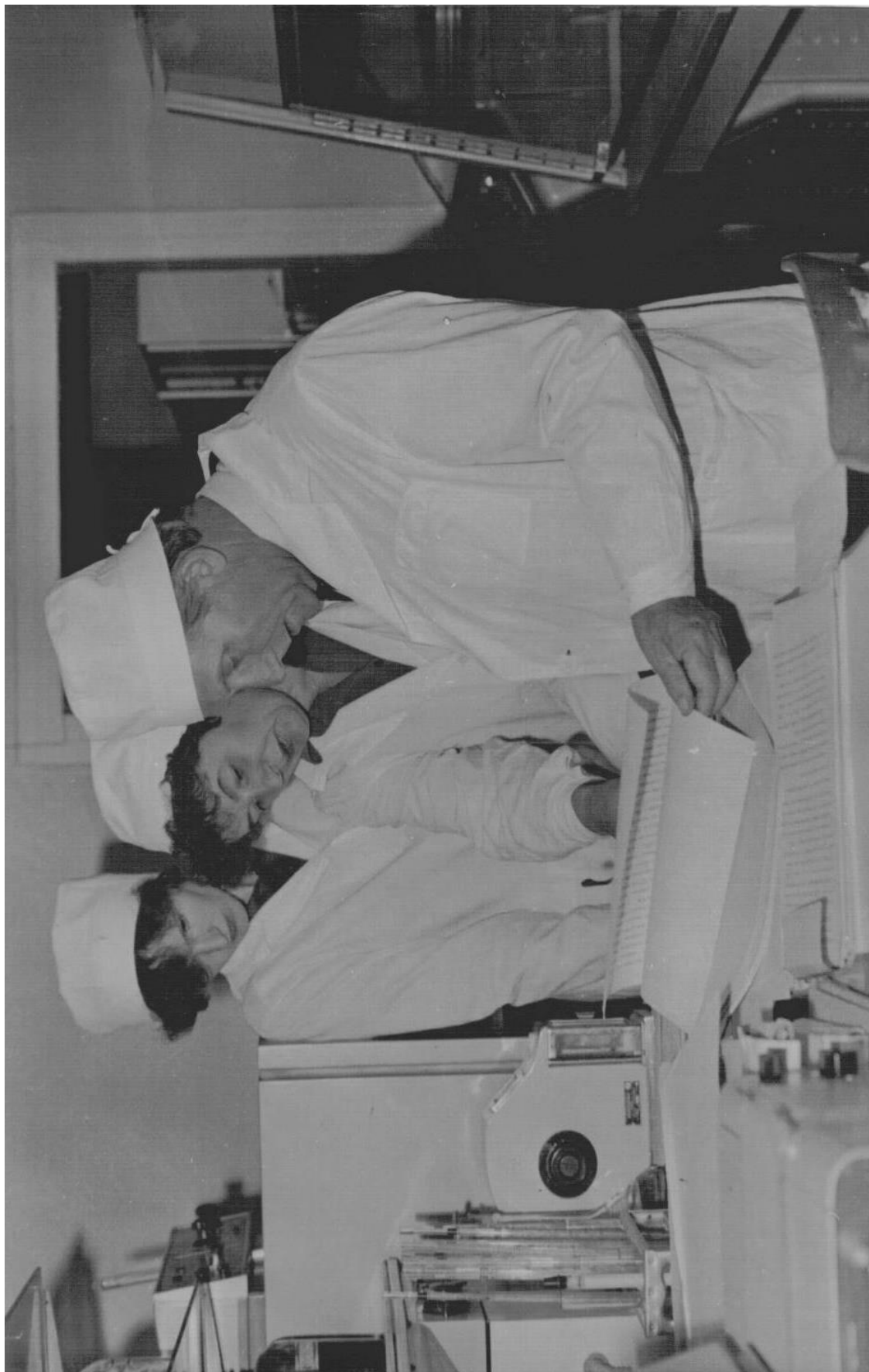
Засідання кафедри фізіології

Нарада із керівниками господарств Львівщини на виробництві

Професор Столяновський С.В. разом з аспірантами в дослідному господарстві

Опрацювання методик професором Стояновського С. В. разом з асистентом Ярешко О. В.

*Лабораторія кафедри фізіології: професор С. В. Стояновський,
аспірант Юрій Гачак*

*Лабораторія кафедри фізіології: професор С. В. Стояновський, доцент
Р. Ступницький, П. І. Головач, В.І. Цимбала*

Лабораторія полум'яної фотометрії та атомно-абсорбційної спектрофотометрії: професор Степан Стояновський, доцент Роман Ступницький, молодший науковий співробітник Ігор Юськів

Лабораторія кафедри фізіології: професор Степан Стояновський, доцент Роман Ступницький, здобувачка Ольга Яремко

ЗМІСТ

1	ПЕРЕДМОВА	4
2	ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ ДОКТОРА БІОЛОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА НАУКИ І ТЕХНІКИ С. В. СТОЯНОВСЬКОГО	6
3	ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА С. В. СТОЯНОВСЬКОГО У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ	13
4	НЕПЕРЕСІЧНА ПОСТАТЬ УЧЕНОГО І ПЕДАГОГА	23
5	РУКОПИСИ-СПОГАДИ ПРОФЕСОРА С. В. СТОЯНОВСЬКОГО	27
6	УЧИТЕЛЮ! ПЕРЕД ІМ'ЯМ ТВОЇМ СХИЛЯЮСЬ Я...	35
7	ВЕЛИКА ШАНА ВЧИТЕЛЮ, НАСТАВНИКУ ТА КЕРІВНИКУ	59
8	ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ	67
9	НАУКОВА ШКОЛА	115
10	ФОТОНАРИС	120

Наукове видання

**Стибель Володимир Володимирович,
Снітинський Володимир Васильович,
Ковальчук Ірина Іванівна,
Гуфрій Дмитро Федорович**

ПРИКЛАД ВІРНОГО СЛУЖІННЯ ОСВІТИ І НАУЦІ

**Спогади про ректора, професора
Степана Васильовича Стояновського**

Авторська редакція

Відповідальний за випуск Борис Корпан

Підписано до друку 12.05.2023. Формат 60x84/16
Гарн. Times New Roman. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 8,72.
Наклад 300 прим. Зам. № 12/05.

Видавництво „Сполом”, 79008 Україна, м. Львів, вул. Краківська, 9
Тел.: (380-32) 297-55-47, E-mail: spolom_lviv@ukr.net
Свідоцтво суб'єкта видавничої діяльності:
серія ДК, № 2083 від 02.02.2005 р.

Друк ФОП Корпан Б.І.
Львівська обл., Пустомитівський р-н., с Давидів, вул. Чорновола 18
Ел. пошта: bkorpan@ukr.net, тел. (093) 480-6141
Код ІНДРФО 1948318017, Свідоцтво фізичної особи-підприємця:
В02 № 635667 від 13.09.2007

